

RODICA PRIPOAIE

The background of the lower two-thirds of the cover is a blue field with twelve yellow five-pointed stars arranged in a circle, representing the flag of the European Union. The flag is slightly wavy, giving it a sense of movement.

MEDIUL EUROPEAN AL AFACERILOR PUBLICE

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

Rodica Pripoaie

Mediul european al afacerilor publice

MONOGRAFIE

Rodica Pripoaie

**Mediul european
al afacerilor publice**

MONOGRAFIE

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2026

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. habil. Victor-Romeo Ionescu

Prof. univ. dr. Violeta Pușcașu

ISBN 978-606-37-3065-8

© 2026 Autoarea volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice
mijloace, fără acordul autoarei, este interzisă și se pedep-
sește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. B.P. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel.: (+40) 744 687 884
E-mail: editura@ubbcluj.ro
editura.ubbcluj.ro | libraria.ubbcluj.ro

CUPRINS

1. Introducere în mediul european al afacerilor publice	17
1.1. Factorii de influență asupra mediului european al afacerilor publice	17
1.2. Evoluția istorică a integrării europene	23
1.3. Sistemul juridic și procedurile decizionale ale Uniunii Europene	23
1.3.1. Sistemul juridic al Uniunii Europene.....	23
1.3.2. Implicații asupra politicilor publice și mediului economic.....	24
1.4. Prioritățile Uniunii Europene	25
1.5. Instituțiile și organele Uniunii Europene	25
2. Cadrul bugetar și principiile instituționale ale Uniunii Europene	27
2.1. Bugetul Uniunii Europene.....	27
2.1.1. Veniturile bugetare la nivelul Uniunii Europene	28
2.1.2. Cheltuielile bugetare ale Uniunii Europene	30
2.2. Principiile de organizare și funcționare la nivelul Uniunii Europene.....	31
3. Rolul factorilor economici asupra mediului european al afacerilor publice	35
3.1. Inflația în spațiul european.....	35
3.1.1. Conceptul de inflație	35
3.1.2. Tipurile de inflație	37
3.1.3. Efectele economice și sociale ale inflației în spațiul european	38
3.1.4. Date statistice privind rata inflației la nivel european	39
3.2. Ocuparea și șomajul în contextul mediului european al afacerilor publice	44
3.2.1. Conceptul de șomaj în context european	44
3.2.2. Particularități ale șomajului în spațiul european	46
3.2.3. Cauze și forme de manifestare ale șomajului în spațiul european...	47

3.2.4.	Efectele social-economice ale șomajului la nivel european	48
3.2.5.	Măsuri pentru diminuarea șomajului în spațiul european	49
3.2.6.	Date statistice privind rata șomajului la nivel european.....	50
3.2.	Balanța de plăți externe în contextul mediului european al afacerilor publice	52
4.	Analiza nivelului de digitalizare al administrației publice în spațiul european.....	53
4.1.	Analiza nivelului de digitalizare al administrației publice din cadrul Uniunii Europene pe baza indicilor EGDI și DESI.....	53
4.1.1.	Nivelul digitalizării administrației publice la nivel internațional	53
4.1.2.	Măsurarea nivelului de digitalizare al administrației publice la nivel internațional cu ajutorul indicelui EGDI.....	55
4.1.3.	Cuantificarea nivelului de digitalizare al administrației publice la nivel european prin intermediul Indicelui economiei și societății digitale (DESI).....	59
4.2.	Exemple de bune practici în domeniul administrației publice din state europene cu un nivel ridicat de digitalizare	63
5.	Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene.....	67
5.1.	Analiza cadrului juridic, instituțional și economic în statele membre ale Uniunii Europene - Primul eșantion alfabetic de state membre ale Uniunii Europene (Eurostat).....	73
5.1.1.	Evoluția ratei inflației în primul eșantion de state membre ale UE	73
5.1.2.	Evoluția ratei șomajului în primul eșantion de state membre ale UE	77
5.1.3.	Analiza evoluției soldului balanței de plăți externe pentru statele membre UE analizate	80
5.2.	Analiza realităților juridice, instituționale și economice din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene din cel de-al doilea eșantion	90
5.2.1.	Analiza evoluției ratei inflației în statele membre UE din cel de-al doilea eșantion alfabetic.....	90
5.2.2.	Analiza evoluției ratei șomajului la nivelul statelor membre ale UE din cel de-al doilea eșantion.....	94

5.2.3. Analiza evoluției soldului balanței de plăți externe pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion	97
6. Analiza realităților economice și juridice ale principalilor puteri economice la nivel mondial	103
Bibliografie	109

LISTA DE FIGURI

Figura 1. Clasificare factorilor de influență asupra mediului european al afacerilor publice	19
Figura 2. Veniturile bugetare la nivelul Uniunii Europene	28
Figura 3. Elementele componente ale resurselor proprii din cadrul veniturilor bugetare ale UE	29
Figura 4. Destinația cheltuielilor bugetare ale UE	31
Figura 5. Obiectivele Uniunii Europene.....	32
Figura 6. Valorile Uniunii Europene.....	33
Figura 7. Definirea conceptului de inflație.....	36
Figura 8. Clasificarea inflației în funcție de intensitate.....	38
Figura 9. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației în statele membre ale Uniunii Europene.....	39
Figura 10. Evoluția ratei lunare a inflației pentru statele membre din cadrul UE - diagramă de tip bară	40
Figura 11. Evoluția ratei anuale a inflației și componentele sale, în zona Euro, în perioada septembrie 2015 – septembrie 2025	40
Figura 12. Baza de date referitoare la evoluția anuală a indicelui prețurilor de consum (IPC), realizată de Institutul Național de Statistică al României	43
Figura 13. Baza de date referitoare la evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC), realizată de Institutul Național de Statistică al României	43
Figura 14. Condiții cumulative pentru a fi considerat șomer în România conform Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare	46
Figura 15. Reprezentarea spațială a ratei anuale a șomajului în statele membre ale UE pentru anul 2024.....	50
Figura 16. Reprezentarea ratei anuale a șomajului în statele membre ale UE pentru anul 2024 – diagramă de tip bară	51
Figura 17. EDGI	54

Figura 18. Sortarea datelor privind EGDI pe grupe de țări sau orașe.....	55
Figura 19. Componentele EGDI.....	56
Figura 20. Clasamentul EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel mondial.....	56
Figura 21. Clasamentul EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel european	57
Figura 22. Reprezentarea grafică a clasamentului EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel european	58
Figura 23. Elementele componente din cadrul DESI 2022	59
Figura 24. Vizualizare DESI pentru Deceniul digital.....	60
Figura 25. DESI pentru digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni	61
Figura 26. DESI pentru digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri	61
Figura 27. DESI – analiză comparativă a doi indicatori, utilizatorii de e-guvernare, respectiv digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni	62
Figura 28. Evoluția societății digitale din Estonia.....	63
Figura 29. Tipuri de servicii publice digitalizate disponibile în Estonia.....	64
Figura 30. Clasament DESI 2024 privind indicatorul de utilizatori de e-guvernare.....	64
Figura 31. Clasament DESI 2025 privind nivelul de digitalizare al serviciilor publice pentru cetățeni	65
Figura 32. Clasament DESI 2025 privind nivelul de digitalizare al serviciilor publice pentru mediul de afaceri	66
Figura 33. Evoluția datoriei publice în zona Euro	69
Figura 34. Reprezentarea spațială a IPC pentru anul 2024, în primul eşantion de state membre ale UE	74
Figura 35. Reprezentarea evoluției IPC pentru anul 2024 în primul eşantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare.....	75
Figura 36. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației în primul eşantion de state membre ale UE, în luna octombrie 2025.....	76
Figura 37. Reprezentarea evoluției ratei lunare a inflației în primul eşantion de state membre ale UE, pentru luna octombrie 2025 – diagrama sub formă de bare.....	76

Figura 38. Reprezentarea evoluției ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	78
Figura 39. Reprezentarea spațială a evoluției ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE.....	78
Figura 40. Reprezentarea evoluției ratei lunare a șomajului pentru luna septembrie 2025 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	79
Figura 41. Reprezentarea spațială a evoluției ratei lunare a șomajului pentru luna septembrie 2025 în primul eșantion de state membre ale UE	80
Figura 42. Reprezentarea evoluției soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	81
Figura 43. Reprezentarea spațială a evoluției soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE.....	82
Figura 44. Reprezentarea evoluției deficitului bugetar pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	89
Figura 45. Reprezentarea spațială a evoluției deficitului bugetar pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE.....	89
Figura 46. Reprezentarea spațială a IPC pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE	91
Figura 47. Reprezentarea IPC pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare.....	92
Figura 48. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE.....	93
Figura 49. Reprezentarea ratei lunare a inflației pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare.....	93
Figura 50. Reprezentarea ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	95
Figura 51. Reprezentarea spațială a ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE	95
Figura 52. Reprezentarea ratei lunare a șomajului pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	96

Figura 53. Reprezentarea spațială a ratei lunare a șomajului pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE.....	97
Figura 54. Reprezentarea soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare	98
Figura 55. Reprezentarea spațială a soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE.....	99
Figura 56. Reprezentarea deficitului bugetar pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare.....	100
Figura 57. Reprezentarea spațială a deficitului bugetar pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE	101

LISTA DE TABELE

Tabelul 1. IPC - Serie de date anuală	41
Tabelul 2. Evoluția ratei anuale a IPC în primul eșantion de state membre ale UE.....	74
Tabelul 3. Evoluția ratei lunare a inflației în primul eșantion de state membre ale UE.....	75
Tabelul 4. Evoluția ratei anuale a șomajului în primul eșantion de state membre ale UE.....	77
Tabelul 5. Evoluția ratei lunare a șomajului în primul eșantion de state membre ale UE.....	79
Tabelul 6. Evoluția soldului anual al balanței de plăți în primul eșantion de state membre ale UE	81
Tabelul 7. Evoluția datelor referitoare la deficitul bugetar și datoria publică în zona Euro și UE	83
Tabelul 8. Evoluția datelor referitoare la PIB, deficitul sau excedentul bugetar și datoria publică în statele membre ale UE	84
Tabelul 9. Evoluția datelor referitoare la deficitul bugetar pentru statele UE din primul eșantion.....	88

Tabelul 10. Evoluția IPC anual pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion	91
Tabelul 11. Evoluția ratei lunare a inflației pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion	92
Tabelul 12. Evoluția ratei anuale a șomajului pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion	94
Tabelul 13. Evoluția ratei lunare a șomajului pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion	96
Tabelul 14. Evoluția soldului balanței de plăți externe pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion.....	98
Tabelul 15. Evoluția deficitului bugetar pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion	100
Tabelul 16. Date statistice UK.....	105
Tabelul 17. Date statistice SUA	106
Tabelul 18. Date statistice Japonia	106
Tabelul 19. Date statistice China	107
Tabelul 20. Date statistice Rusia	107

INTRODUCERE

Cartea Mediul european al afacerilor publice – Monografie realizează o analiză a cadrului juridic, instituțional și economic în care se desfășoară activitățile publice la nivelul Uniunii Europene. Lucrarea urmărește evoluția istorică a integrării europene, structura sistemului juridic al UE, procedurile decizionale și rolul instituțiilor europene, și evidențiază modul în care acestea influențează politicile publice și mediul de afaceri.

Lucrarea realizează o analiză comparativă a unor fenomene macroeconomice precum inflația, șomajul și soldul balanței de plăți externe, dar și impactul digitalizării administrației publice, în contextul crizelor actuale.

Un element central al lucrării îl constituie analiza comparativă a realităților juridice, instituționale și economice ale statelor membre din cadrul Uniunii Europene, precum și situația actuală din principalele puteri economice la nivel mondial.

Cartea se adresează studenților, masteranzilor, funcționarilor publici, și tuturor celor interesați de înțelegerea mediului european al afacerilor publice și a dinamicii economice și instituționale europene actuale.

1.

INTRODUCERE ÎN MEDIUL EUROPEAN AL AFACERILOR PUBLICE

1.1. Factorii de influență asupra mediului european al afacerilor publice

Mediul european al afacerilor publice este influențat de politicile europene, dar și de politicile publice ale statelor membre ale Uniunii Europene. Analiza factorilor de influență evidențiază atât diversitatea acestora, precum și dinamica lor în funcție de contextul geostrategic global.

Astfel, factorii de influență pot fi grupați după mai multe criterii, dar cea mai utilizată dintre clasificări este următoarea:

1. *Factorii politici și instituționali* includ:

- deciziile luate de instituții europene, precum Comisia Europeană sau Parlamentul European care pot influența în mod direct reglementările aplicabile statelor membre ale Uniunii Europene.
- stabilitatea politică din statele membre, care afectează nemijlocit, mediul de afaceri public.
- politicile comune, cum sunt: politica agricolă, politica de coeziune etc., care stabilesc direcții comune la nivel european de finanțare și dezvoltare.

2. *Factorii economici* vizează elemente precum:

- nivelul de dezvoltare economică al statelor membre.
- inflația, șomajul și creșterea economică.
- soldul balanței de plăți externe, deficitul bugetar și datoria publică.

3. *Factorii juridici și de reglementare* au în vedere elemente cum ar fi:

- legislația europeană (regulamente și directive) care armonizează regulile dintre state. Regulamentele UE sunt obligatorii și se aplică direct în toate statele membre. Directivele europene stabilesc obiective pe care statele trebuie să le transpună în legislația națională.
- normele privind concurența și ajutoarele de stat care influențează sectorul public.
- standardele de transparență decizională și legislația în sfera achizițiilor publice.

4. Factorii sociali și demografici iau în considerare:

- îmbătrânirea populației în statele membre ale Uniunii.
- migrația forței de muncă.
- competențele profesionale ale funcționarilor publici.

5. *Factorii tehnologici*

- nivelul de digitalizare al administrației publice.
- nivelul de inovare socială și accesul la tehnologia modernă.
- transformarea digitală a societății din statele membre care este susținută de programe cu finanțare europeană, prin intermediul mecanismului de redresare și reziliență.

6. Factorii de mediu (ecologici) vizează, în principal:

- politicile publice de mediu adoptate de către Uniunea Europeană (Pactul Verde European).

7. *Factorii globali* sunt reprezentați de:

- nivelul de globalizare și competiția internațională.
- crizele globale (economice, sanitare, geostrategice).
- cooperarea internațională.

1. Introducere în mediul european al afacerilor publice

Clasificarea factorilor de influență asupra mediului european al afacerilor publice

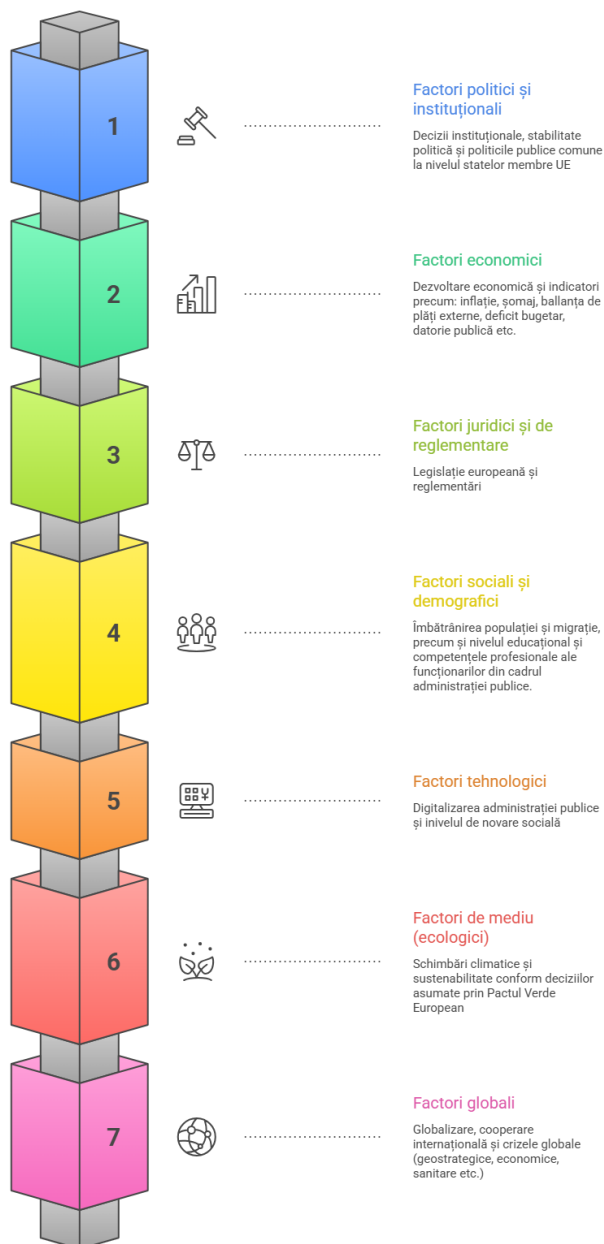

Figura 1. Clasificare factorilor de influență asupra mediului european al afacerilor publice

Sursa: realizat de autor cu ajutorul software-ului Napkin AI.

1. Factorii politici și instituționali

Instituțiile europene, precum Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au un rol esențial în formularea și implementarea politicilor publice la nivelul statelor membre. Stabilitatea politică a statelor membre influențează în mod direct capacitatea acestora de implementare a politicilor europene.

2. Factorii economici

Factorii economici care influențează mediul european al afacerilor publice sunt deosebit de diverși, iar unii se influențează reciproc. Astfel, funcționarea pieței unice europene permite libera circulație a bunurilor, serviciilor, capitalului și a forței de muncă, iar fenomene precum inflația și șomajul influențează politicile publice naționale.

De asemenea, analiza mediului european al afacerilor publice trebuie să includă și o serie de indicatori, precum soldul balanței de plăți externe, deficitul bugetar și datoria publică.

Deficitul bugetar reprezintă diferența negativă dintre veniturile și cheltuielile publice și constituie un indicator esențial al politicii fiscale a unui stat. În cadrul Uniunii Europene, nivelul deficitului public este reglementat prin reguli fiscale stricte pentru a asigura stabilitatea economică și financiară a statelor membre. Astfel, prin Pactul de Stabilitate și Creștere (PSC), statele membre trebuie să mențină deficitul bugetar sub pragul de 3% din PIB, în vederea asigurării disciplinei fiscale și a stabilității macroeconomice.

Datoria publică a unui stat influențează în mod direct capacitatea acestuia de a finanța politicile publice și de a răspunde eficient situațiilor de criză economică. Astfel, un nivel ridicat al datoriei publice poate conduce la măsuri de austeritate, afectând astfel mediul afacerilor publice. Potrivit Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC), datoria publică a unei țări din cadrul Uniunii Europene nu trebuie să depășească 60% din PIB.

Dacă pragurile privind deficitul bugetar și datoria publică sunt depășite în mod constant, se poate declanșa procedura de deficit excesiv (Excessive Deficit Procedure - EDP), iar statul respectiv va fi nevoit să

adopte măsuri de reformă, existând posibilitatea aplicării de sancțiuni, în special pentru statele din zona euro.

Astfel, factorii economiei sunt esențiali pentru asigurarea capacității și a sustenabilității administrațiilor publice de a implementa într-un mod eficient politicile publice din cadrul Uniunii Europene.

3. Factorii juridici și de reglementare

Cadrul juridic european reprezintă un element esențial al mediului afacerilor publice. Legislația elaborată la nivelul Uniunii Europene, sub forma regulamentelor și directivelor, contribuie la armonizarea normelor în statele membre, regulamentele având caracter obligatoriu și aplicare directă, iar directivele trebuie transpuse în legislațiile naționale.

Reglementările privind concurența, ajutoarele de stat și achizițiile publice sunt esențiale pentru asigurarea unui mediu transparent la nivelul administrației publice. De asemenea, transparența administrativă consolidează încrederea cetățenilor în instituțiile publice și îmbunătățesc calitatea guvernanței.

4. Factorii sociali și demografici

Evoluțiile demografice din statele membre ale UE influențează în mod semnificativ procesul de implementare a politicilor publice. Fenomenul de îmbătrânire a populației în multe state europene exercită presiuni asupra sistemelor de pensii și de sănătate.

Migrația și mobilitatea forței de muncă contribuie la diversificarea societății, ceea ce presupune adaptarea politicilor publice respective și luarea unor măsuri adecvate. În același timp, nivelul de educație și competențele profesionale ale funcționarilor publici sunt factori determinanți ai eficienței administrației publice și ai capacității de inovare.

5. Factorii tehnologici

Digitalizarea administrației publice, dezvoltarea serviciilor de e-guvernare și utilizarea inteligenței artificiale contribuie la creșterea eficienței, transparenței și accesibilității serviciilor publice.

Programele europene de susținere a inovării și digitalizării accelerează modernizarea instituțiilor publice și facilitează adaptarea acestora la cerințele societății contemporane.

6. Factorii de mediu

Problemele de mediu au devenit o prioritate strategică la nivel european, începând din anii 1990, și a continuat cu Strategia UE pentru dezvoltare durabilă (2001) și Pactul Verde European (2019) care au transformat protecția mediului într-o prioritate strategică centrală.

Tranziția către o economie verde implică reforme administrative și investiții semnificative, iar instituțiile publice joacă un rol esențial în implementarea acestor politici.

7. Factorii globali

Mediul european al afacerilor publice este influențat și de contextul internațional. Globalizarea intensifică interdependențele economice și politice. Un astfel de exemplu este pandemia de Covid-19, care a evidențiat necesitatea unei coordonări între statele membre și a accelerat procesele de digitalizare și de reformă administrativă. Un alt exemplu recent îl reprezintă războiul din Ucraina, care a evidențiat necesitatea unei coordonări strânse între statele membre ale Uniunii Europene în gestionarea securității energetice, a fluxurilor de refugiați și a măsurilor de sprijin economic și umanitar.

Astfel, mediul european al afacerilor publice este caracterizat printr-o complexitate structurală și funcțională, determinată de interacțiunea unor factori multipli și dinamici. Capacitatea instituțiilor publice de a răspunde acestor provocări depinde de adaptabilitatea, eficiența și coerența politicilor promovate la nivelul Uniunii Europene. În acest context, consolidarea guvernantei și promovarea inovării sociale reprezintă direcții esențiale pentru dezvoltarea sustenabilă a sectorului public european.

1.2. Evoluția istorică a integrării europene

Integrarea europeană s-a realizat pe parcursul unui proces istoric gradual, determinat de realitățile politice și socio - economice ale Europei postbelice. După cel de-al Doilea Război Mondial, statele europene au considerat că pornind de la cooperarea economică se pot pune bazele unei uniuni care să asigure dezvoltarea acestora.

Faza incipientă a integrării a fost marcată de înființarea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. Ulterior, prin Tratatul de la Roma (1957), s-a realizat extinderea acesteia prin crearea Comunității Economice Europene (CEE)¹, având ca obiectiv instituirea unei piețe comune bazate pe libera circulație a factorilor de producție.

Adoptarea Actul Unic European a consolidat dimensiunea economică a integrării, favorizând armonizarea legislativă și eliminarea obstacolelor netarifare. Prin Tratatul de la Maastricht au fost introduse concepte fundamentale precum cetățenia europeană și uniunea economică și monetară. Transformările ulterioare, și Tratatul de la Lisabona, au vizat optimizarea funcționării instituționale în contextul extinderii Uniunii.

Despre pionierii integrării europene² puteți asculta următoarea înregistrare audio de pe site-ul Comisiei Europene, accesând linkul: <https://op.europa.eu/webpub/com/eu-pioneers/en/>. Mai multe informații despre crearea, dezvoltarea și extinderea UE pe parcursul timpului puteți găsi accesând următorul link: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_ro.

1.3. Sistemul juridic și procedurile decizionale ale Uniunii Europene

1.3.1. Sistemul juridic al Uniunii Europene

Sistemul juridic al Uniunii Europene se caracterizează prin autonomie și este structurat pe mai multe niveluri normative distincte, precum:

¹ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_ro accesat în data de 30.09.2025.

² Ibidem

- *Dreptul primar* - este constituit din tratatele fondatoare, care stabilesc cadrul constituțional al Uniunii, delimitând competențele acesteia și consacrand principii fundamentale precum subsidiaritatea și proporționalitatea.
- *Dreptul derivat* - în temeiul tratatelor, instituțiile europene adoptă acte juridice (regulamente, directive, decizii), care asigură uniformizarea și armonizarea normativă la nivelul statelor membre. Acest mecanism facilitează funcționarea pieței interne și implementarea politicilor comune.
- *Principii jurisprudențiale fundamentale* - eficacitatea dreptului Uniunii Europene este susținută de principii consacrate în jurisprudență, dintre care se disting: supremația dreptului Uniunii asupra dreptului național.

1.3.2. Implicații asupra politicilor publice și mediului economic

Prin intermediul cadrului normativ și al mecanismelor decizionale, UE:

- promovează convergența legislativă;
- asigură funcționarea pieței interne;
- coordonează politicile economice ale statelor membre.

Pentru informații suplimentare referitoare la propunerile legislative la nivelul Uniunii Europene, pot fi consultate următoarele resurse:

- <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/ro/powers-and-procedures/legislative-powers>;
- <https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/decision-making/special-legislative-procedures/>;
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process/legislation_ro;
- https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/achievements_ro.

1.4. Prioritățile Uniunii Europene

Șefii de stat sau de guvern din toate țările UE se reunesc în cadrul Consiliului European pentru a stabili prioritățile politice oficiale ale UE. Împreună, aceste priorități alcătuiesc *agenda strategică*. Ea contribuie la orientarea instituțiilor UE și definește modalitățile de realizare a acestor priorități.³

Prioritățile Uniunii Europene în perioada actuală (2024 - 2029) pot fi consultate pe pagina Comisiei Europene.

Agenda strategică⁴ a Uniunii Europene pentru perioada 2024 - 2029 se structurează în jurul a trei direcții majore:

- o Europă *liberă și democratică*, orientată spre promovarea valorilor europene în interiorul Uniunii și la nivel global;
- o Europă *puternică și sigură*, axată pe consolidarea securității, a coerenței acțiunii externe și pe gestionarea migrației;
- o Europă *prosperă și competitivă*, care vizează întărirea competitivității economice, susținerea tranziției verzi și digitale și stimularea inovării și a mediului antreprenorial.

1.5. Instituțiile și organele Uniunii Europene

Există patru instituții principale⁵ cu rol decizional care asigură funcționarea și guvernanta Uniunii Europene, respectiv:

- Parlamentul European (cu sediul în Bruxelles, Strasbourg și Luxemburg);
- Consiliul European (cu sediul la Bruxelles);
- Consiliul Uniunii Europene (cu sediul în Bruxelles și Luxemburg);

³ https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities/how-eu-priorities-are-set_ro accesat în data de 30.09.2025.

⁴ https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities/european-union-priorities-2024-2029_ro accesat în data de 1.10.2025.

⁵ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies_ro accesat în data de 1.10.2025.

- Comisia Europeană (cu sediul la Bruxelles, Luxemburg și cu reprezentanțe în toate statele membre ale UE).

Activitatea acestora este susținută și completată de o serie de alte instituții și organisme⁶, dintre care fac parte:

- Curtea de Justiție a Uniunii Europene (cu sediul la Luxemburg);
- Banca Centrală Europeană (cu sediul în Frankfurt);
- Curtea de Conturi Europeană (cu sediul în Luxemburg).

Pentru consultarea listei complete a instituțiilor și organismelor Uniunii Europene (în număr de 79 în acest moment), puteți accesați următorul link: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles_ro.

⁶ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_ro accesat în data de 1.10.2025.

2.

CADRUL BUGETAR ȘI PRINCIPIILE INSTITUȚIONALE ALE UNIUNII EUROPENE

2.1. Bugetul Uniunii Europene

Informații privind bugetul Uniunii Europene, inclusiv structura veniturilor și a cheltuielilor, pot fi consultate pe site-ul oficial al acesteia, respectiv: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget_ro, <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/the-eu-budget/> și https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-adopted_ro.

Bugetul Uniunii Europene asigură finanțarea tuturor domeniilor, precum agricultura, politica regională, cercetarea, antreprenoriatul, domeniul spațial ș.a. Acesta are la bază principiul echilibrului bugetar, potrivit căruia cheltuielile trebuie să fie acoperite integral din venituri. Bugetul Uniunii Europene este stabilit prin acordul comun al statelor membre și se concretizează sub forma:

1. *Bugetului pe termen lung* denumit și *Cadrul Financiar Multianual* (CFM) pe o perioadă de 7 ani, iar în perioada actuală este CFM 2021 - 2027.
2. *Bugetului anual al UE* – „procedura de adoptare a acestuia implică trei instituții ale UE: Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European. Procesul începe în luna februarie a anului precedent, când Consiliul și Parlamentul își adoptă orientările. Comisia Europeană prezintă apoi Consiliului și Parlamentului proiectul de propunere, de obicei în luna mai. În perioada iulie-septembrie, Consiliul își stabilește și își adoptă poziția, iar Parlamentul are apoi la dispoziție o lună pentru a o aproba sau a o modifica. Bugetul anual al UE este, de obicei, adoptat până la sfârșitul anului precedent. Dacă nu se poate ajunge la un acord, noul buget urmează regula *doisprezecimilor provizorii*: în fiecare lună poate fi

cheltuită cel mult o doisprezecime din bugetul pentru anul precedent.”⁷

2.1.1. Veniturile bugetare la nivelul Uniunii Europene

Veniturile bugetare la nivelul Uniunii Europene pe baza cărora se asigură finanțarea Bugetului UE sunt reprezentate de:

1. *resursele proprii ale UE* (peste 90 %);
2. *excedent de venituri ale UE*;
3. *alte surse*.

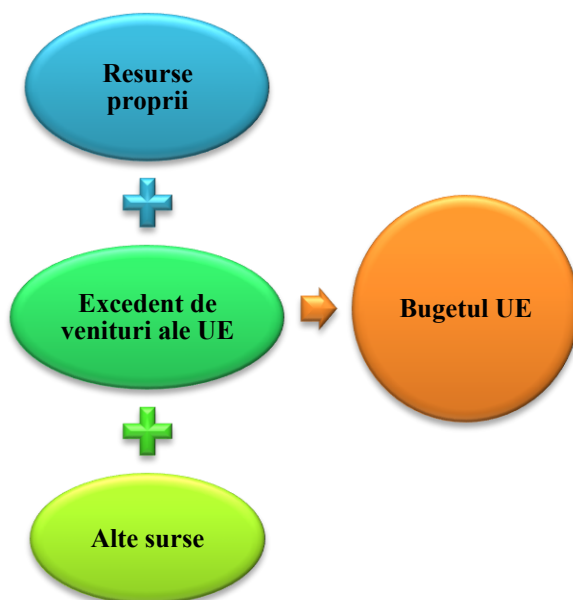

Figura 2. Veniturile bugetare la nivelul Uniunii Europene

Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul
<https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/financing-the-eu-budget/>

La rândul lor, cele trei componente fundamentale se structurează după cum urmează:

⁷ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-adopted_ro accesat în data de 5.10.2025.

1. Resursele proprii din cadrul veniturilor bugetare la nivelul UE sunt constituite ca în **Figura 2**.

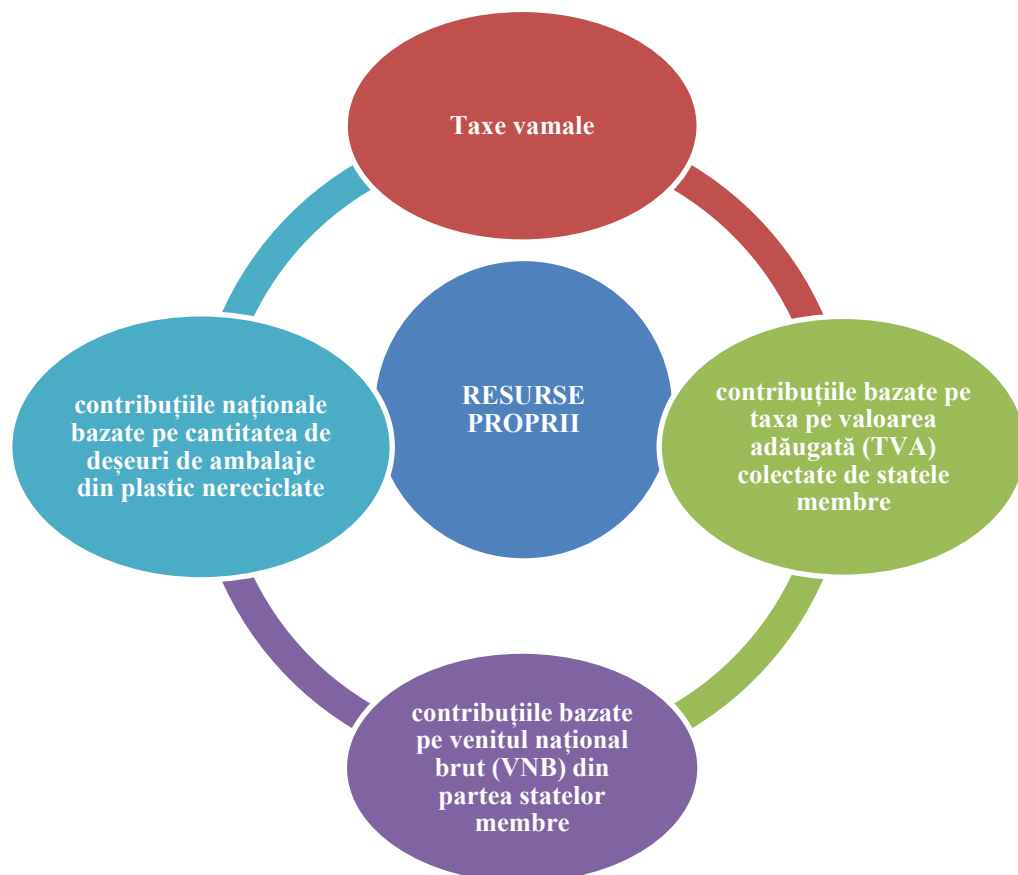

Figura 3. Elementele componente ale resurselor proprii din cadrul veniturilor bugetare ale UE

Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/financing-the-eu-budget/>

2. **Excedentul de venituri ale Uniunii Europene** reprezintă rezultatul pozitiv reportat din exercițiul bugetar precedent.
3. **Alte surse** se referă, de regulă, la amenzile aplicate întreprinderilor pentru încălcarea dreptului concurenței al Uniunii Europene, la restituiri, precum și la impozitele pe salarii.

2.1.2. Cheltuielile bugetare ale Uniunii Europene

Cheltuielile bugetare ale Uniunii Europene sunt orientate în mod prioritar către investiții, fapt pentru care Cadrul Financiar Multianual (CFM) stabilește prioritățile strategice și plafoanele de cheltuieli ale Uniunii Europene. CFM-ul actual se referă la perioada 2021-2027 și vizează finanțarea unor activități diverse, de la dezvoltarea zonelor rurale și conservarea mediului, până la promovarea drepturilor omului și protecția frontierelor externe.

Alături de programul NextGenerationEU, bugetul UE ajută economiile statelor membre să se redreseze în urma crizei provocate de pandemia de Covid-19. „Comisia UE este instituția responsabilă de gestionarea bugetului. În fiecare an, Parlamentul European evaluează execuția bugetului pentru exercițiul precedent și decide dacă îi acordă sau nu Comisiei o *descărcare de gestiune* (adică dacă aprobă modul în care Comisia a executat bugetul), pe baza unei recomandări din partea Consiliului.”⁸

Informații suplimentare referitoare la acest aspect pot fi consultate prin accesarea următorului link: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/spending_ro.

Cheltuielile bugetare curente ale Uniunii Europene sunt orientate către următoarele domenii:

⁸ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/spending_ro accesat în data de 10.10.2025.

Figura 4. Destinația cheltuielilor bugetare ale UE

Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-spent_ro

2.2. Principiile de organizare și funcționare la nivelul Uniunii Europene

Raporturile dintre Uniunea Europeană și statele membre se bazează pe statul de drept. „Aceasta înseamnă că orice măsură luată de UE derivă din tratatele care au fost aprobate în mod voluntar și democratic de toate țările membre. De exemplu, dacă un anumit domeniu politic nu figurează într-un tratat, Comisia nu poate propune un act legislativ în domeniul respectiv. Tratatul este un acord cu forță juridică obligatorie între statele membre ale UE. El stabilește obiectivele UE, regulile de funcționare a instituțiilor europene, procedura de luare a deciziilor și relațiile existente între Uniune și statele membre. Tratatul este modificat pentru a permite creșterea eficienței și transparenței UE, pentru a pregăti extinderile viitoare și pentru a introduce noi domenii de cooperare - cum ar fi moneda unică. În baza tratatelor, instituțiile UE au posibilitatea de a adopta acte legislative, pe care statele membre le aplică ulterior. Tratatul, legislația, jurisprudența și

propunerile legislative pot fi consultate în versiune integrală pe site-ul EUR-Lex, baza de date a legislației UE.”⁹

Obiectivele Uniunii Europene¹⁰ vizează:

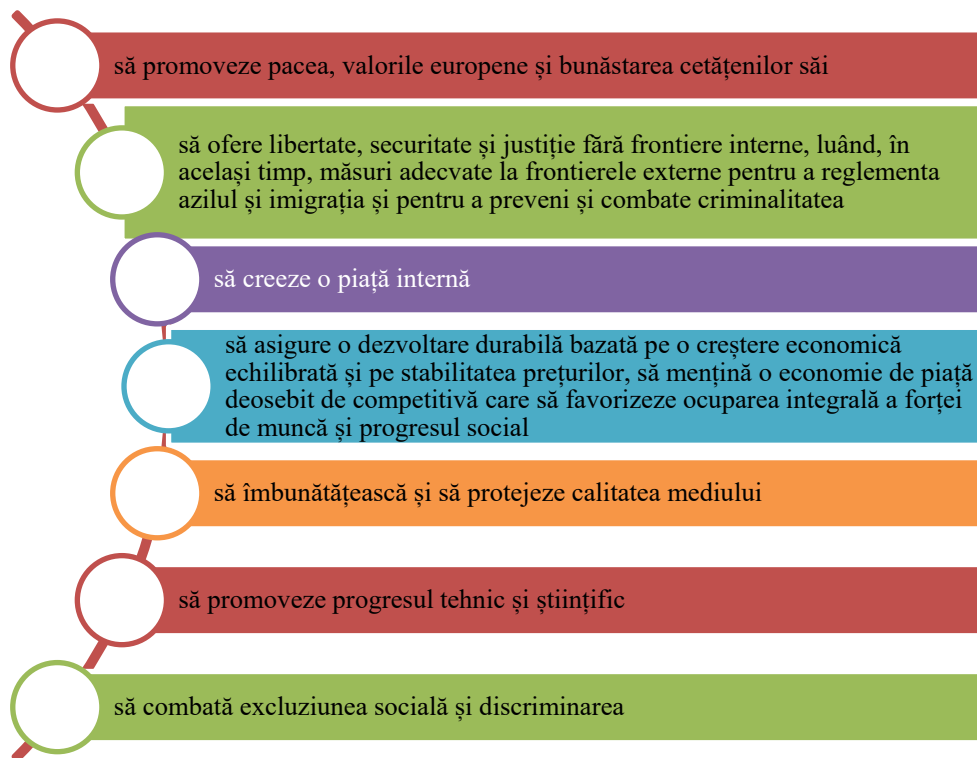

Figura 5. Obiectivele Uniunii Europene

Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro

Valorile fundamentale¹¹ pe care se sprijină Uniunea Europeană sunt cele redate în **Figura 5**.

⁹ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_ro accesat în data de 12.10.2025.

¹⁰ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro accesat în data de 12.10.2025.

¹¹ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro accesat în data de 14.10.2025.

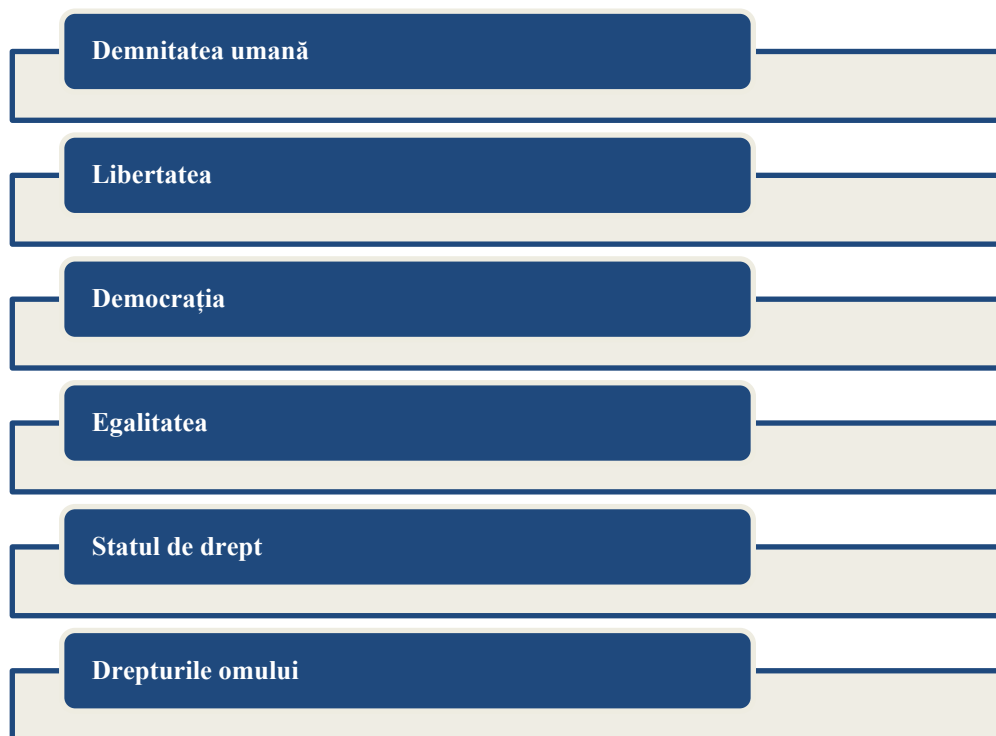

Figura 6. Valorile Uniunii Europene

Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro

Informații suplimentare despre valorile Uniunii Europene pot fi consultate accesând următoarele resurse: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro și despre profilurile de țară ale statelor membre ale UE care sunt disponibile pe site-ul oficial al Comisiei Europene, respectiv https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles_ro.

3.

ROLUL FACTORILOR ECONOMICI ASUPRA MEDIULUI EUROPEAN AL AFACERILOR PUBLICE

Dimensiunea economică are un rol esențial pentru mediul european al afacerilor publice, fiind puternic influențată de inflație, șomaj și balanța de plăți externe. Inflația și rata șomajului afectează direct resursele disponibile și stabilitatea socio-economică, în timp ce balanța de plăți externe reflectă poziția economiei statului respectiv în raport cu mediul internațional și capacitatea sa de finanțare externă.

3.1. Inflația în spațiul european

3.1.1. Conceptul de inflație

Inflația este un dezechilibru macroeconomic de natură monetară, caracterizat printr-o creștere generalizată a nivelului prețurilor bunurilor și serviciilor, determinată în principal de excesul masei monetare în raport cu volumul producției de bunuri și servicii. Acest fenomen este însoțit de deprecierea monedei naționale și determină reducerea puterii de cumpărare a banilor, ceea ce afectează echilibrul economic general.

Inflația se poate calcula prin determinarea indicelui prețurilor de consum (IPC) ca un indice general de creștere a prețurilor cu ajutorului următoarei relații de calcul:

$$\text{Rata inflației} = \frac{IPC_1 - IPC_0}{IPC_0} * 100$$

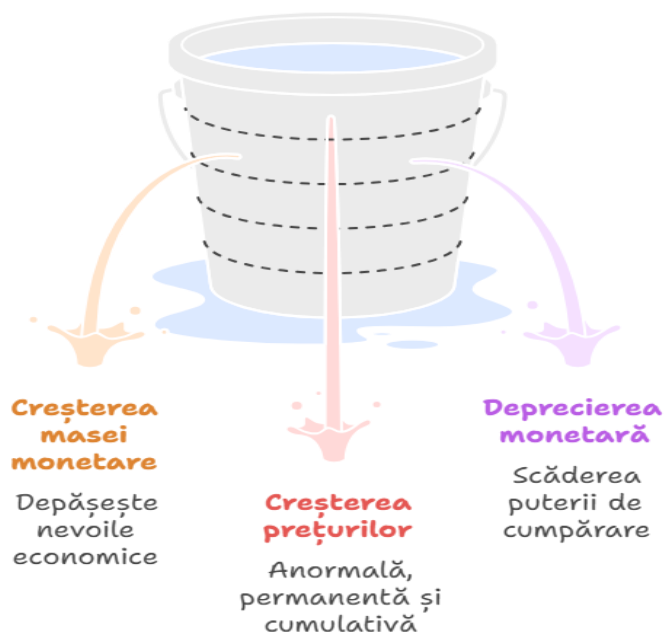

Figura 7. Definirea conceptului de inflație

Sursa: realizat de autor cu ajutorul software-ului Napkin AI.

Fiecare stat membru al Uniunii Europene dispune de un institut sau birou național de statistică, care calculează indicatorii de prețuri (IPC/HICP), iar la nivel european Eurostat coordonează și armonizează statisticile și asigură comparabilitatea acestora între statele membre. IPC este armonizat la nivel UE sub forma HICP (Harmonised Index of Consumer Prices).

Indicele prețurilor de consum (IPC) este utilizat de guverne și ca un indicator de evaluare a performanței politicii economice, iar sindicatele monitorizează acest indicator, deoarece acesta influențează în mod direct salariul real, care reprezintă un obiectiv esențial al negocierilor sindicale.

3.1.2. Tipurile de inflație

Inflația este un fenomen cumulativ în sensul că o creștere prezentă a prețurilor se adaugă unei creșteri anterioare, constituindu-se într-un punct de plecare pentru o nouă creștere. În literatura de specialitate există mai multe criterii de clasificare a inflației, precum:

1. După locul și modul de manifestare, există:

- *inflația abundenței* care este prezentă în toate țările dezvoltate și are cauze monetare, în sensul că există în economia respectivă o cantitate prea mare de bani în raport cu o cantitate mare de bunuri și servicii.
- *inflația penuriei* care se manifestă în țările slab dezvoltate fiindcă oferta de bunuri și servicii este insuficientă.

2. După cauzele care determină inflația, aceasta se clasifică în următoarele categorii:

- *Inflație prin cerere*, apare ca urmare a creșterii cererii într-o anumită perioadă, într-un ritm mai mare decât oferta.
- *Inflație prin costuri*, apare în situația în care costurile de producție cresc într-un ritm accelerat.
- *Inflație combinată*, cea care se regăsește în toate economiile fiindcă inflația nu poate fi atribuită exclusiv cererii sau costurilor.

3. După intensitatea inflației sau ritmul de creștere a prețurilor, se grupează în:

- *inflație moderată* - caracterizată printr-o creștere generalizată a prețurilor, dar rata anuală a inflației este mai mică de 10%.
- *inflație galopantă* se manifestă în cazul în care rata anuală a inflației este cuprinsă între 10% și 100%.
- *hiperinflație* atunci când rata anuală a inflației este mai mare de 100%. Această situație s-a înregistrat și în România, în perioada anilor 1990 – 1993, când rata anuală a inflației a avut cea mai mare valoare, respectiv 256,1%.
- *Deflație* – reprezintă o scădere generalizată a prețurilor, iar rata inflației devine negativă. O astfel de situație s-a manifestat în România în perioada 2015 - 2016, când rata inflației a înregistrat valori negative, respectiv – 1,5% în anul 2016.

Clasificarea Inflației după Intensitate

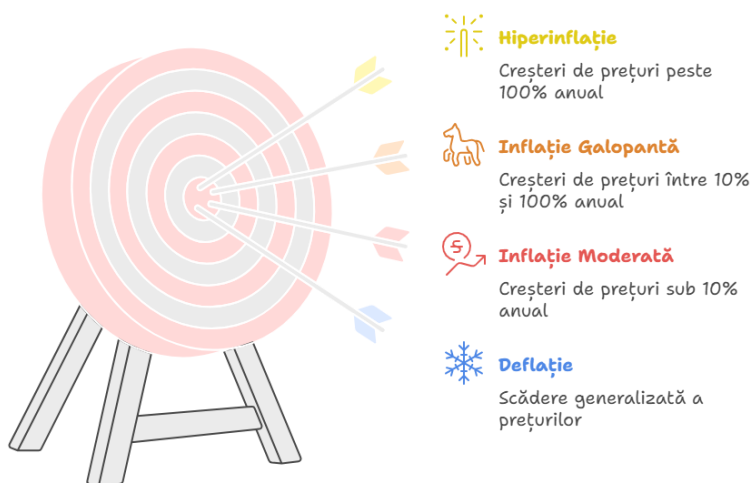

Figura 8. Clasificarea inflației în funcție de intensitate

Sursa: realizat de autor cu ajutorul software-ului Napkin AI.

3.1.3. Efectele economice și sociale ale inflației în spațiul european

Din perspectiva mediului european al afacerilor publice, inflația reprezintă un factor macroeconomic ce are un impact direct asupra stabilității politicilor publice. În primul rând, inflația influențează semnificativ capacitatea guvernelor de a implementa politici publice coerente. În al doilea rând, inflația afectează capacitatea statelor de a finanța servicii publice, investiții și programe sociale.

Inflația influențează și mediul de afaceri prin creșterea incertitudinii macroeconomice și îngreunează și procesul de formulare a politicilor publice și de reglementare economică. În context european, aceasta poate afecta competitivitatea internă a pieței unice. De asemenea, inflația are implicații sociale importante, deoarece scade puterea de cumpărare și reduce nivelul și calitatea vieții cetățenilor, ceea ce poate genera tensiuni sociale și poate accentua presiunea pe mecanismele de protecție socială.

3.1.4. Date statistice privind rata inflației la nivel european

Date statistice la nivelul Uniunii Europene privind inflația puteți consulta accesând linkurile:

- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/map?lang=en
- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Inflation_in_the_euro_area

La nivelul Uniunii Europene cele mai recente date privind rata inflației existente în baza de date a Uniunii Europene, denumită Eurostat, sunt cele de la finele lunii septembrie 2025 și se prezintă grafic astfel:

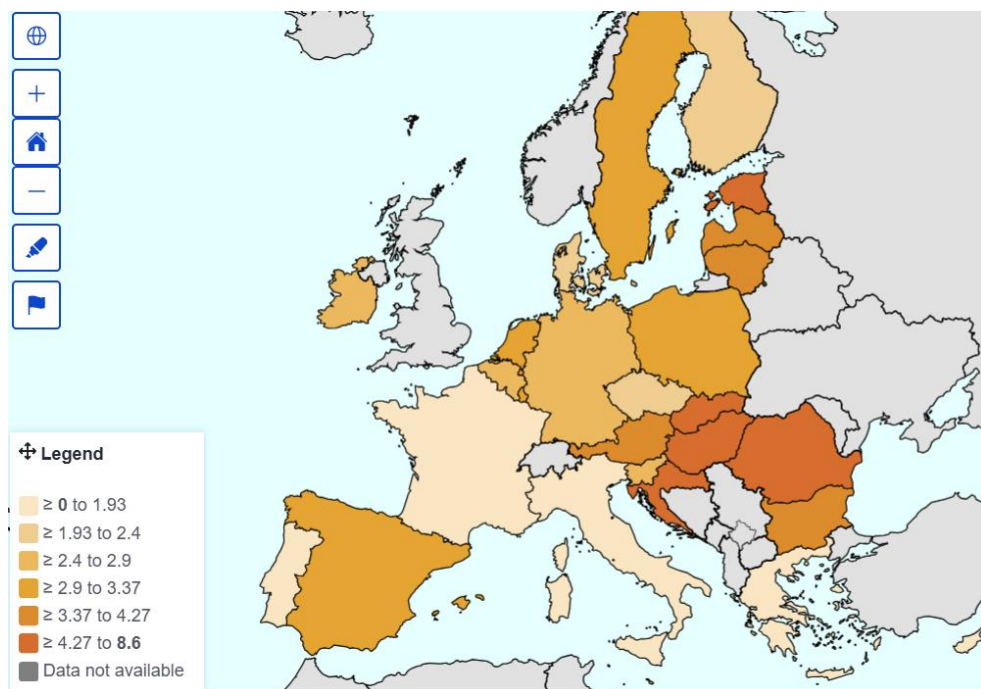

Figura 9. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației în statele membre ale Uniunii Europene

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/map?lang=en

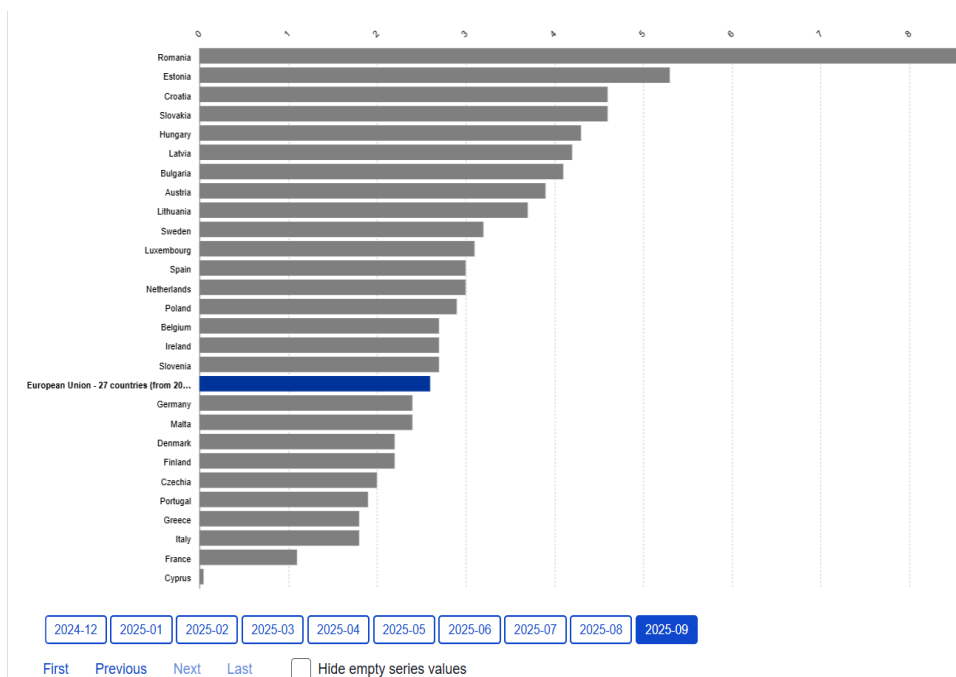

Figura 10. Evoluția ratei lunare a inflației pentru statele membre din cadrul UE - diagramă de tip bară

Sursa:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/bar?lang=en

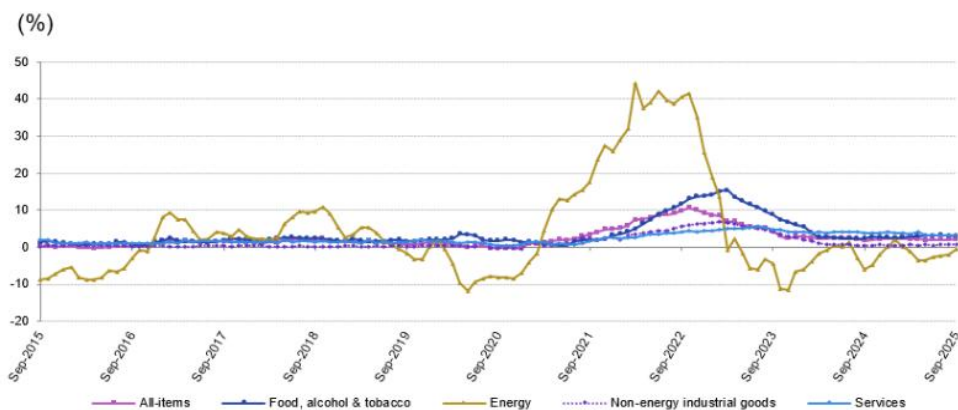

Figura 11. Evoluția ratei anuale a inflației și componentele sale, în zona Euro, în perioada septembrie 2015 – septembrie 2025

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Inflation_in_the_euro_area

Informații suplimentare privind inflația în zona euro, detaliată pe componentele sale, pot fi consultate accesând următorul link: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Inflation_in_the_euro_area.

Datele statistice existente la nivelul României privind evoluția ratei anuale a inflației pot fi consultate prin accesarea următoarelor linkuri: <https://insse.ro/cms/ro/content/ipc%E2%80%93serie-de-date-anuala> și <http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipca1&lang=ro>.

Tabelul 1. IPC - Serie de date anuală

ANUL	INDICII PRETURILOR DE CONSUM (%)	RATA INFLATIEI (%)
1971	100,6	0,6
1972	100,0	0,0
1973	100,7	0,7
1974	101,1	1,1
1975	100,2	0,2
1976	100,6	0,6
1977	100,6	0,6
1978	101,6	1,6
1979	102,0	2,0
1980	102,1	2,1
1981	103,1	3,1
1982	117,8	17,8
1983	104,1	4,1
1984	101,1	1,1
1985	100,8	0,8
1986	101,0	1,0
1987	100,9	0,9
1988	102,2	2,2
1989	101,1	1,1
1990	105,1	5,1
1991	270,2	170,2
1992	310,4	210,4
1993	356,1	256,1
1994	236,7	136,7
1995	132,3	32,3

ANUL	INDICII PRETURILOR DE CONSUM (%)	RATA INFLATIEI (%)
1996	138,8	38,8
1997	254,8	154,8
1998	159,1	59,1
1999	145,8	45,8
2000	145,7	45,7
2001	134,5	34,5
2002	122,5	22,5
2003	115,3	15,3
2004	111,9	11,9
2005	109,0	9,0
2006	106,56	6,6
2007	104,84	4,8
2008	107,85	7,9
2009	105,59	5,6
2010	106,09	6,1
2011	105,79	5,8
2012	103,33	3,3
2013	103,98	4,0
2014	101,07	1,1
2015	99,41	- 0,6
2016	98,45	- 1,5
2017	101,34	1,3
2018	104,63	4,6
2019	103,83	3,8
2020	102,63	2,6
2021	105,05	5,1
2022	113,80	13,8
2023	110,40	10,4
2024	105,59	5,6
2025	107,32	7,3

Sursa: <https://insse.ro/cms/ro/content/ipc%E2%80%93serie-de-date-anuala>

3. Rolul factorilor economici asupra mediului european al afacerilor publice

The screenshot shows the 'Baza de date IPC - Anual' (Annual IPC Database) web application. On the left is a sidebar with a login section and a navigation menu. The main content area is titled 'Indicele preturilor de consum - Anual' and contains several sections for user input and selection.

Left Sidebar:

- Va rugam sa va autentificati**
 - Email:
 - Parola:
 - Login [Ati uitat parola?](#)
 - [Inregistrare cont nou](#)
- Baza de date IPC - Indicele preturilor de consum**
 - IPC - Anual
 - IPC - Lunar
- Publicatii statistice INS - Trimite comanda online**
 - [Despre catalogul de publicatii](#)
 - [Comanda dumneavoastra](#)
- Categorii**
 - Agricultura
 - Comert international
 - Constructii, locuinte
 - Forta de munca
 - Mediul inconjurator
 - Populatie

Main Content Area:

- Indicele preturilor de consum - Anual**
- Va rugam sa introduceti numele persoanei fizice/juridice (optional, pentru un raport personalizat, cu antet):**
- Va rugam sa selectati domeniul de interes (obligatoriu):**
 - ☒ IPC - TOTAL
 - ☒ IPC pentru marfuri alimentare
 - ☒ IPC pentru marfuri nealimentare
 - ☒ IPC pentru servicii
- Va rugam sa selectati perioadele de interes:**
 - Perioada curenta (selectie simpla):** Anul 2016, Anul 2017, Anul 2018, Anul 2019, Anul 2020, Anul 2021, Anul 2022, Anul 2023, Anul 2024
 - Perioada de referinta (selectie multipla) - selecteaza tot:**

Figura 12. Baza de date referitoare la evoluția anuală a indicelui prețurilor de consum (IPC), realizată de Institutul Național de Statistică al României

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipcal&lang=ro>

The screenshot shows the 'Baza de date IPC - Lunar' (Monthly IPC Database) web application. The layout is similar to the annual version, but the selection options are tailored for monthly data.

Left Sidebar:

- Va rugam sa va autentificati**
 - Email:
 - Parola:
 - Login [Ati uitat parola?](#)
 - [Inregistrare cont nou](#)
- Baza de date IPC - Indicele preturilor de consum**
 - IPC - Anual
 - IPC - Lunar
- Publicatii statistice INS - Trimite comanda online**
 - [Despre catalogul de publicatii](#)
 - [Comanda dumneavoastra](#)
- Categorii**
 - Agricultura
 - Comert international
 - Constructii, locuinte
 - Forta de munca
 - Mediul inconjurator
 - Populatie

Main Content Area:

- Indicele preturilor de consum - Lunar**
- Va rugam sa introduceti numele persoanei fizice/juridice (optional, pentru un raport personalizat, cu antet):**
- Va rugam sa selectati domeniul de interes (obligatoriu):**
 - ☒ IPC - TOTAL
 - ☒ IPC pentru marfuri alimentare
 - ☒ IPC pentru marfuri nealimentare
 - ☒ IPC pentru servicii
- Va rugam sa selectati perioadele de interes:**
 - Perioada curenta (selectie simpla):** 2024 - Decembrie, 2025 - Ianuarie, 2025 - Februarie, 2025 - Martie, 2025 - Aprilie, 2025 - Mai, 2025 - Iunie, 2025 - Iulie, 2025 - August, 2025 - Septembrie
 - Perioada de referinta (selectie multipla) - selecteaza tot:**

Figura 13. Baza de date referitoare la evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC), realizată de Institutul Național de Statistică al României

Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipcl&lang=ro>

3.2. Ocuparea și șomajul în contextul mediului european al afacerilor publice

La nivelul Uniunii Europene și al statelor membre, politicile publice în domeniul ocupării forței de muncă au un rol esențial în configurarea și stabilitatea mediului european al afacerilor publice, prin contribuția lor la reducerea șomajului și la facilitarea reintegrării pe piața muncii.

Aceste politici sunt importante deoarece asigură atât protecția socială a persoanelor aflate în șomaj, cât și funcționarea eficientă a pieței muncii, prevenind excluziunea socială și dezechilibrele economice. În acest sens, utilizarea ajutoarelor și indemnizațiilor de șomaj este completată de măsuri active de ocupare, precum programele de formare și reconversie profesională, care sprijină adaptarea capitalului uman la cerințele economiei contemporane. Prin urmare, politicile publice în domeniul ocupării reprezintă un instrument fundamental al guvernantei economice europene, contribuind la creșterea gradului de ocupare, la stabilitatea socio-economică și la consolidarea funcționării mediului european al afacerilor publice.

3.2.1. Conceptul de șomaj în context european

Ocuparea forței de muncă și șomajul reprezintă două fenomene fundamentale ale pieței muncii. Raportul dintre cererea și oferta de forță de muncă determină cele două stări esențiale ale pieței muncii: ocuparea și șomajul. În acest sens, problematica ocupării și a șomajului constituie o componentă importantă a echilibrului macroeconomic și un element central al politicilor economice și sociale pentru toate statele membre ale Uniunii Europene.

Existența șomajului este un fapt unanim acceptat în literatura de specialitate, însă definirea și măsurarea acestuia au generat de-a lungul timpului numeroase dezbateri teoretice și metodologice. Aceste diferențe de abordare sunt explicate prin diversitatea formelor de manifestare a șomajului și prin evoluția contextelor economice și sociale în care acesta apare.

Deși fenomenul șomajului este prezent încă din primele etape ale dezvoltării capitalismului (secolul al XIX-lea), înțelegerea cauzelor, formelor și efectelor sale a devenit posibilă odată cu dezvoltarea teoriei macroeconomice moderne. Astfel, în contextul crizelor economice din prima jumătate a secolului al XX-lea, în special al Marii Crize economice din perioada 1929 - 1933, șomajul a fost recunoscut ca un dezechilibru structural al economiei. În acest context, ocuparea forței de muncă a devenit o problemă de natură macroeconomică, necesitând intervenția activă a statului. Un rol important în fundamentarea acestei perspective l-a avut J. M. Keynes, care a argumentat necesitatea intervenției publice prin politici macroeconomice menite să asigure un nivel ridicat al ocupării forței de muncă.

Din această perspectivă, șomajul, alături de inflație, este considerat o formă de dezechilibru macroeconomic permanent, specific economiilor contemporane, fiind analizat în cadrul principalelor teorii economice moderne.

În literatura economică, șomajul este definit, în sens general, ca o stare negativă a economiei, caracterizată printr-un dezechilibru al pieței muncii, în care oferta de forță de muncă este superioară cererii din partea angajatorilor.

Cea mai utilizată definiție este cea elaborată de Biroul Internațional al Muncii (BIM), conform căreia este considerată șomer orice persoană cu vârsta de peste 15 ani care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: este aptă de muncă, nu are un loc de muncă, este disponibilă pentru muncă salariată și se află în căutarea unui loc de muncă.

În România, conform Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, este considerată șomer persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: se află în căutarea unui loc de muncă, are vârsta cuprinsă între minimum 16 ani și îndeplinirea condițiilor de pensionare, nu realizează venituri sau realizează venituri sub nivelul indicatorului social de referință, este aptă de muncă și este înregistrată la agenția pentru ocuparea forței de muncă competentă teritorial.

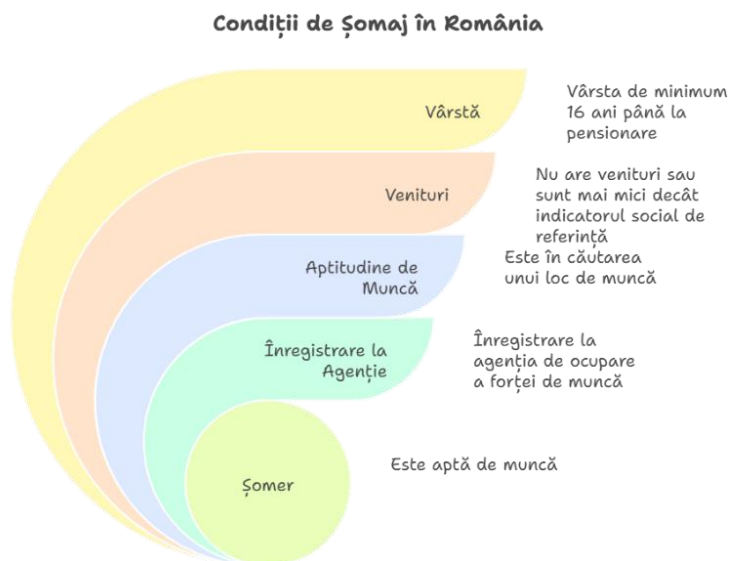

Figura 14. Condiții cumulative pentru a fi considerat șomer în România conform Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare

Sursa: realizat de autor cu ajutorul software-ului Napkin AI.

În categoria șomerilor sunt incluse atât persoanele care și-au pierdut locul de muncă anterior, cât și noii intrați pe piața muncii care nu reușesc să își găsească un loc de muncă adecvat calificărilor și aspirațiilor profesionale.

3.2.2. Particularități ale șomajului în spațiul european

Șomajul în spațiul european se caracterizează prin diferențe semnificative între statele membre ale Uniunii Europene, reflectate în nivelul, durata și structura acestuia, în funcție de particularitățile naționale. În prezent, se constată menținerea șomajului de lungă durată și o rată ridicată a șomajului în rândul tinerilor. Evoluția șomajului este influențată atât de politicile de ocupare naționale și europene, cât și de efectele postpandemice și geostrategice.

Astfel, șomajul la nivel european se caracterizează prin mai multe aspecte care fac referire la: nivelul, intensitatea, durata și structura acestuia.

Nivelul șomajului se determină astfel:

- *în mărime absolută* - prin numărul șomerilor;
- *în mărime relativă* - ca rată a șomajului (Rs) care se calculează ca raport procentual între numărul total al șomerilor (Ns) și numărul total al populației active.

$$\text{Rata șomajului} = \frac{\text{Numărul șomerilor}}{\text{Populația activă}} \times 100$$

unde Populația activă = Populația ocupată + Numărul de șomeri.

Ocuparea deplină reprezintă nivelul utilizării forței de muncă la care economia funcționează aproape de capacitatea sa maximă. Aceasta nu presupune absența șomajului, ci existența unui *șomaj natural*, estimat în economiile de piață la aproximativ 3 - 5%. Șomajul natural apare ca urmare a opțiunilor individuale ale cetățenilor. Acest tip de șomaj este denumit și *șomaj de echilibru*, fiind asociat cu deciziile voluntare ale indivizilor.

În funcție de raportul dintre șomajul efectiv și cel natural, se disting două situații: *subocuparea*, caracterizată printr-o rată a șomajului peste nivelul natural, și *supraocuparea*, corespunzătoare unei rate foarte scăzute a șomajului (aprox. 1 - 2%), situație rar întâlnită în practică.

Durata șomajului reprezintă perioada dintre pierderea locului de muncă și reintegrarea pe piața muncii, putând fi analizată la nivel individual sau ca medie la nivel macro-economic.

Structura șomajului evidențiază distribuția acestuia pe categorii socio-profesionale, în funcție de criterii precum domeniul de activitate, nivelul de calificare, profesia, vârsta, genul sau alte caracteristici socio-demografice.

3.2.3. Cauze și forme de manifestare ale șomajului în spațiul european

Cauzele șomajului în spațiul european sunt numeroase și reflectă atât factori structurali, cât și conjuncturali ai economiei europene și a celor naționale. Printre acestea se pot aminti cauze precum necorelarea dintre competențele forței de muncă și cerințele angajatorilor, precum și impactul transformărilor tehnologice și al globalizării. De asemenea, crizele economice și geostrategice, dar și pandemia, au influențat în mod semnificativ nivelul șomajului în statele membre UE.

Cauzele șomajului din statele membre ale Uniunii Europene pot fi grupate, în funcție de natura lor, în două categorii principale: *cauze subiective* și *cauze obiective*. Cauzele subiective sunt determinate de decizia individuală a persoanei aflate în situația de șomaj, în timp ce cauzele obiective includ factori economici și sociali precum restructurarea activităților economice, caracterul ciclic al economiei și evoluțiile demografice.

În acest context, se disting două forme fundamentale ale șomajului: *șomajul voluntar*, generat de cauze subiective, și *șomajul involuntar*, determinat de factori obiectivi.

Șomajul voluntar, în sens keynesian, apare atunci când cetățenii refuză ocuparea unui loc de muncă din motive legate de nivelul salariului, condițiile de muncă, reglementări sau preferințe personale. În literatura de specialitate contemporană, acesta include persoanele care consideră fie că oferta de muncă nu corespunde așteptărilor lor, fie că indemnizația de șomaj sau alte surse de venit sunt suficiente pentru asigurarea subzistenței.

Formele principale ale șomajului voluntar sunt *șomajul fricțional* (*tranzitoriu*), care cuprinde persoanele aflate în tranziție între locuri de muncă sau aflate pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă, și *șomajul determinat de nivelul indemnizației de șomaj*, care poate descuraja reintegrarea rapidă pe piața muncii.

Șomajul involuntar reprezintă situația persoanelor apte de muncă și dispuse să lucreze, dar care nu își pot găsi un loc de muncă din cauza lipsei cererii de forță de muncă. Acesta este determinat exclusiv de factori economici obiectivi.

În funcție de cauze, șomajul involuntar se manifestă sub mai multe forme, dintre care cele mai importante sunt: șomajul structural, tehnologic, ciclic, sezonier și demografic. Acest tip de șomaj este considerat un dezechilibru real al pieței muncii, cu impact semnificativ asupra mediului economic al unei țări.

3.2.4. Efectele social-economice ale șomajului la nivel european

Șomajul din spațiul european generează efecte socio-economice importante, în sensul că afectează atât cetățenii, cât și economiile naționale din statele membre UE, în ansamblul lor. De asemenea, la nivel social, șomajul determină reducerea nivelului de trai, creșterea riscului de sărăcie și

excluziune socială, precum deteriorarea relațiilor inter-umane. Din punct de vedere economic, șomajul are un impact negativ fiindcă diminuează veniturile bugetare și amplifică presiunea asupra sistemelor de protecție socială.

Astfel, fenomenul șomajului din spațiul european generează costuri importante, atât la nivel individual, familial, cât și social.

Șomajul produce efecte economice și sociale negative, dintre care cele mai importante sunt:

- diminuarea veniturilor populației și accentuarea tensiunilor sociale, cu impact asupra nivelului și calității vieții;
- creșterea costurilor sociale suportate de societate pentru plata indemnizațiilor de șomaj.

3.2.5. Măsuri pentru diminuarea șomajului în spațiul european

Pentru diminuarea șomajului în spațiul european, sunt promovate politici active de ocupare, precum programe de formare profesională și reconversie pentru a corela competențele forței de muncă cu cerințele pieței. De asemenea, sunt implementate măsuri de stimulare a angajării, inclusiv subvenții pentru angajatori și sprijin pentru antreprenoriat. Aceste intervenții sunt completate de inițiative orientate spre integrarea grupurilor vulnerabile și adaptarea pieței muncii la transformările economice și tehnologice.

Măsurile de reducere a șomajului și de creștere a ocupării forței de muncă se împart, în principal, în două categorii: măsuri pentru șomeri și măsuri pentru populația ocupată.

Măsurile destinate șomerilor includ programe de formare, calificare și reintegrare profesională, stimularea creării de noi locuri de muncă prin facilități acordate de stat, promovarea formelor flexibile de angajare, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale și acordarea de subvenții pentru angajatorii care angajează șomeri.

Măsurile care vizează populația ocupată au ca obiectiv prevenirea șomajului prin adaptarea forței de muncă la cerințele pieței prin perfecționare și recalificare profesională.

La nivelul Uniunii Europene și al statelor membre, politicile publice în domeniul ocupării forței de muncă sunt esențiale pentru reducerea șomajului și facilitarea reintegrării pe piața muncii.

3.2.6. Date statistice privind rata șomajului la nivel european

Datele statistice privind evoluția ratei șomajului la nivelul Uniunii Europene pot fi consultate prin accesarea următoarelor linkuri:

- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en
- <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS>
- <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>.

La nivelul Uniunii Europene, cele mai recente date privind rata anuală a șomajului, disponibile în baza de date Eurostat, vizează anul 2024 și sunt prezentate grafic după cum urmează:

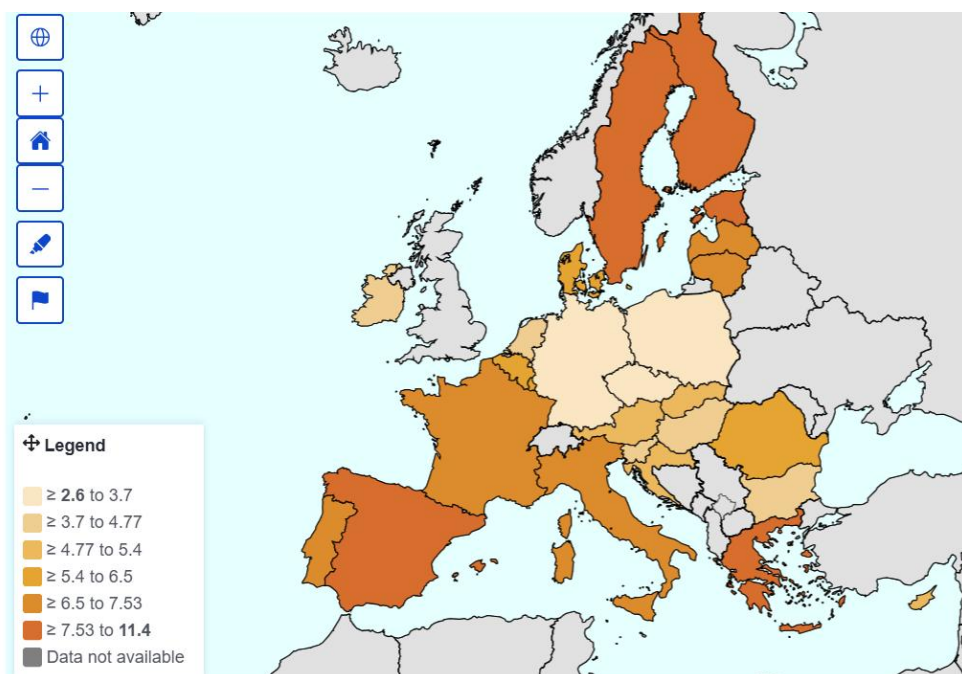

Figura 15. Reprezentarea spațială a ratei anuale a șomajului în statele membre ale UE pentru anul 2024

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/map?lang=en

3. Rolul factorilor economici asupra mediului european al afacerilor publice

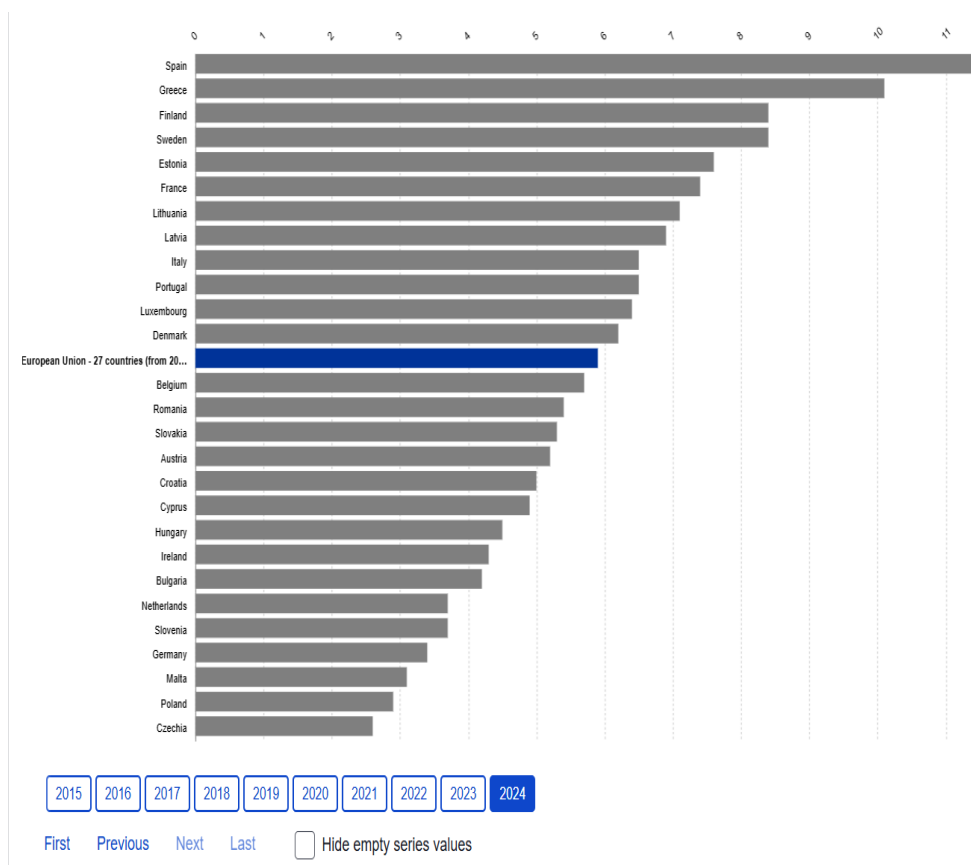

Figura 16. Reprezentarea ratei anuale a șomajului în statele membre ale UE pentru anul 2024 – diagramă de tip bară

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/map?lang=en

Datele statistice privind șomajul la nivelul României pot fi consultate prin accesarea următoarelor linkuri:

- ✓ <https://www.anofm.ro/325-rata-somajului-inregistrat-in-evidentele-anofm-in-luna-aprilie-2025/>
- ✓ <https://insse.ro/cms/ro/tags/comunicat-somaj-bim>
- ✓ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

3.2. Balanța de plăți externe în contextul mediului european al afacerilor publice

Fondul Monetar Internațional definește *balanța de plăți externe* a unei țări ca fiind „un tablou statistic sub formă contabilă care înregistrează sistematic ansamblul fluxurilor reale, financiare și monetare intervenite între rezidenții unei economii și restul lumii, în cursul unei perioade (de regulă, un an)”.

Soldul balanței de plăți a unei țări poate fi:

- *excedentar* atunci când valoarea exporturilor este mai mare decât valoarea importurilor țării respective în decursul unui an, și reprezintă o situație favorabilă;
- *deficitar* atunci când valoarea exporturilor este mai mică decât valoarea importurilor țării respective în decursul unui an, și reprezintă o situație nefavorabilă;
- *echilibrat* atunci când valoarea exporturilor este egală cu valoarea importurilor țării respective în decursul unui an, și reprezintă o situație rar întâlnită în practică.

Baza de date statistice privind valorile balanței de plăți externe pentru țările din cadrul UE se pot consulta pe Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>), și pot fi exprimate astfel:

- anual: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/table?lang=en
- trimestrial: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_q/default/table?lang=en
- lunar: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_m/default/table?lang=en

4.

ANALIZA NIVELULUI DE DIGITALIZARE AL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ÎN SPAȚIUL EUROPEAN

4.1. Analiza nivelului de digitalizare al administrației publice din cadrul Uniunii Europene pe baza indicilor EGDI și DESI

4.1.1. Nivelul digitalizării administrației publice la nivel internațional

Nivelul digitalizării administrației publice și fiscale la nivel internațional este urmărită și cuantificată de către Organizația Națiunilor Unite, prin intermediul unei baze de date creată și actualizată de către Divizia pentru Instituții Publice și Guvernare Digitală (DPIDG) a Departamentului pentru Afaceri Economice și Sociale al Națiunilor Unite (UNDESA).

Scopul realizării acestei baze de date a fost în principal cel de a oferi guvernelor și societății civile de a avea acces la aceste informații, pentru a se putea realiza de către state o planificare a accelerării digitalizării și a educației digitale.

Baza de date este denumită *UNeGovKB* și este construită într-un mod interactiv pentru a putea vizualiza cu ușurință, dar se pot face și diverse sortări și filtrări ale datelor în mod facil, prin simpla selecție a diferitelor câmpuri. De asemenea, toate aceste date și clasamente se pot descărca și tipări în format .pdf sau excel.

Datele statistice oferite de această bază de date au o frecvență biennială (la doi ani), respectiv sunt disponibile date pentru anii 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022 și 2024. De asemenea, se mai pot găsi date și pentru anii 2003, 2004 și 2005.

Datele statistice privind guvernarea electronică din diferite state sunt obținute pe baza unui sondaj realizat de către Națiunilor Unite. Acesta vizează nivelul e-guvernării existent la nivel internațional și realizează o evaluare sistematică a utilizării tehnologiilor informației și comunicațiilor în cadrul sectorului public pentru sporirea eficienței, eficacității și transparenței acestuia. De asemenea, are în vedere creșterea accesului cetățenilor din statele membre ale Națiunilor Unite la serviciile publice, precum și creșterea implicării și a participării cetățenilor în cadrul comunităților locale.

Baza de date poate fi accesată cu ajutorul următorului link: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> <https://publicadministration.un.org/en/>

Figura 17. EDGI

Sursa: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>

Se pot accesa, de asemenea, date agregate și sistematizate la nivel național și regional, facilitând analize comparative între diferite state sau unități urbane.

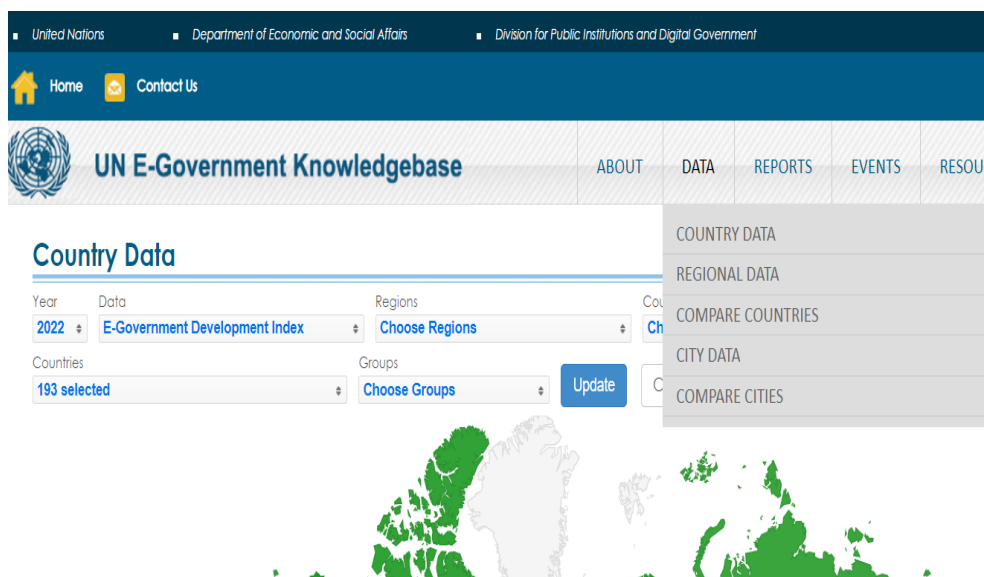

Figura 18. Sortarea datelor privind EGDI pe grupe de țări sau orașe

Sursa: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>

4.1.2. Măsurarea nivelului de digitalizare al administrației publice la nivel internațional cu ajutorul indicelui EGDI

Nivelul de digitalizare al administrației publice la nivel internațional se măsoară cu ajutorul indicelui *E-Government Development Index (EGDI - Indicele de dezvoltare a guvernării electronice)*. Acesta este calculat și cuantificat pe baza datelor statistice prezentate anterior, de către Națiunile Unite pentru cele 193 de state membre ceea ce arată dimensiunea impresionantă a acestei baze de date.

EGDI prezintă stadiul dezvoltării guvernării electronice în statele membre ale Națiunilor Unite. Acesta se determină având în vedere o serie de indicatori cum ar fi: accesul la serviciile publice prin intermediul instrumentelor digitale, infrastructura digitală, conexiunea la internet și calitatea serviciilor de internet, dar și nivelul de educație digitală, pentru a reflecta modul în care o țară folosește tehnologiile informaționale pentru a promova accesul și incluziunea oamenilor săi.

EGDI este un indicator compozit determinat pe baza a trei indicatori importanți ai guvernării electronice, și anume:

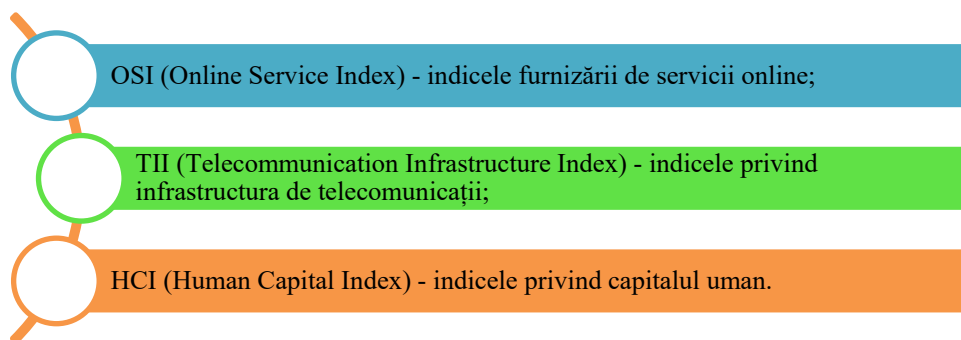

Figura 19. Componentele EGDI

*Sursa: realizat de autor pe baza informațiilor de pe site-ul
<https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index>*

Mai multe detalii privind modul de determinare a acestuia pe baza unei funcții scor puteți găsi accesând linkul: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-E-Government-Development-Index>.

Baza de date privind EGDI pe diferiți ani, diferite țări, regiuni, grupe de țări poate fi accesată cu ajutorul următorului link: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>.

Country	Group	Rolling Class	Rank, 2022	EGDI 2022	MSQ
Denmark	VHEGDI	VH	1	0.9717	
Finland	VHEGDI	VH	2	0.9533	
Republic of Korea	VHEGDI	VH	3	0.9529	No*
New Zealand	VHEGDI	VH	4	0.9432	
Iceland	VHEGDI	VH	5	0.9410	
Sweden	VHEGDI	VH	6	0.9410	Yes*
Australia	VHEGDI	VH	7	0.9405	
Estonia	VHEGDI	VH	8	0.9393	
Netherlands	VHEGDI	VH	9	0.9384	
United States of America	VHEGDI	VH	10	0.9151	No*
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	VHEGDI	VH	11	0.9138	Yes*
Singapore	VHEGDI	VH	12	0.9133	
United Arab Emirates	VHEGDI	VH	13	0.9010	Yes*
Japan	VHEGDI	VH	14	0.9002	
Italy	VHEGDI	VH	15	0.8943	No*
Israel	VHEGDI	V3	16	0.8885	
Norway	VHEGDI	V3	17	0.8879	
Spain	VHEGDI	V3	18	0.8842	Yes*
France	VHEGDI	V3	19	0.8832	
Austria	VHEGDI	V3	20	0.8801	
Slovenia	VHEGDI	V3	21	0.8781	
Germany	VHEGDI	V3	22	0.8770	
Switzerland	VHEGDI	V3	23	0.8752	Yes*

Figura 20. Clasamentul EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel mondial

Sursa: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>

4. Analiza nivelului de digitalizare al administrației publice în spațiul european

Country	Group	Rating Class	Rank 2024	EGDI 2024	MSG
Denmark	VHEGDI	VH	1	0.9847	
Estonia	VHEGDI	VH	2	0.9727	
Iceland	VHEGDI	VH	5	0.9671	No*
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	VHEGDI	VH	7	0.9577	
Finland	VHEGDI	VH	9	0.9575	
Netherlands	VHEGDI	VH	10	0.9538	No*
Germany	VHEGDI	VH	12	0.9382	
Sweden	VHEGDI	VH	14	0.9326	
Norway	VHEGDI	VH	15	0.9315	No*
Spain	VHEGDI	VH	17	0.9206	
Ireland	VHEGDI	VH	20	0.9138	
Lithuania	VHEGDI	VH	21	0.9110	No*
Austria	VHEGDI	VH	22	0.9065	No*
Switzerland	VHEGDI	VH	26	0.9004	
Malta	VHEGDI	V3	28	0.8886	No*
Latvia	VHEGDI	V3	29	0.8852	No*
Ukraine	VHEGDI	V3	30	0.8841	No*
Croatia	VHEGDI	V3	32	0.8818	
Slovenia	VHEGDI	V3	33	0.8759	
France	VHEGDI	V3	34	0.8744	No*
Greece	VHEGDI	V3	36	0.8674	
Poland	VHEGDI	V3	37	0.8648	
Serbia	VHEGDI	V3	39	0.8618	
Russian Federation	VHEGDI	V2	43	0.8533	
Liechtenstein	VHEGDI	V2	44	0.8528	
Luxembourg	VHEGDI	V2	45	0.8466	
Portugal	VHEGDI	V2	49	0.8415	
Italy	VHEGDI	V2	51	0.8356	
Czech Republic	VHEGDI	V2	54	0.8239	No*
Bulgaria	VHEGDI	V2	55	0.8145	No*
Belgium	VHEGDI	V2	56	0.8121	
Hungary	VHEGDI	V1	59	0.8043	
Slovakia	VHEGDI	V1	60	0.8021	No*
Albania	VHEGDI	V1	62	0.8000	No*
Republic of Moldova	VHEGDI	V1	70	0.7720	
Romania	VHEGDI	V1	72	0.7636	No*
Belarus	HEGDI	HV	77	0.7445	No*
Montenegro	HEGDI	HV	81	0.7211	
Monaco	HEGDI	HV	82	0.7175	No*

Figura 21. Clasamentul EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel european

Sursa: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>

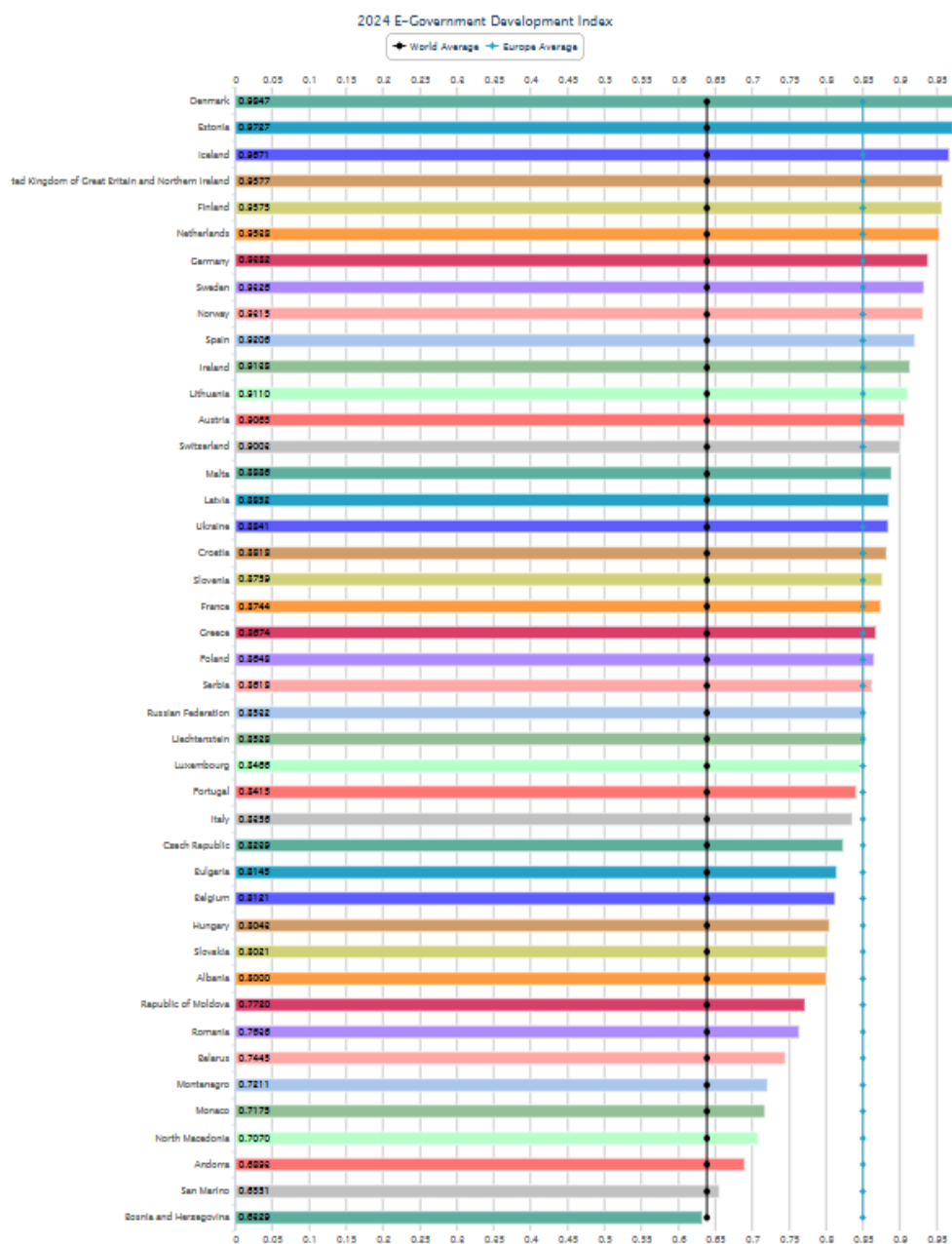

Figura 22. Reprezentarea grafică a clasamentului EGDI pe anul 2024 pentru statele cu cel mai ridicat nivel de digitalizare al e-guvernării, la nivel european

Sursa: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center>

4.1.3. Cuantificarea nivelului de digitalizare al administrației publice la nivel european prin intermediul Indicelui economiei și societății digitale (DESI)

Cuantificarea nivelului de digitalizare al administrației publice la nivel european se realizează cu ajutorul indicelui Indicelui economiei și societății digitale (Digital Economy and Society Index - DESI).

Indicele economiei și societății digitale (DESI), elaborat de Comisia Europeană, reprezintă un indice compozit utilizat pentru evaluarea performanței digitale a statelor membre ale Uniunii Europene. Acesta sintetizează un set de indicatori relevanți și permite compararea nivelului de digitalizare la nivel european.

DESI analizează nivelul de digitalizare din anumite domenii importante, precum capitalul uman, conectivitatea, integrarea tehnologiei digitale și serviciile publice digitale, oferind o imagine de ansamblu asupra gradului de dezvoltare digitală.

Începând cu anul 2023, DESI nu mai este publicat ca raport distinct, fiind integrat în cadrul raportului privind starea Deceniului Digital, care monitorizează progresul statelor membre în atingerea obiectivelor stabilite de Uniunea Europeană pentru transformarea digitală până în anul 2030.

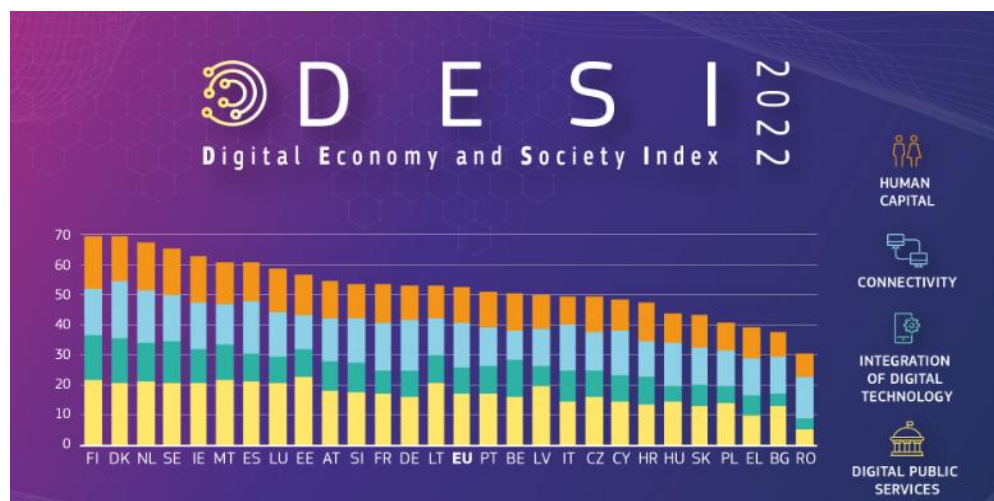

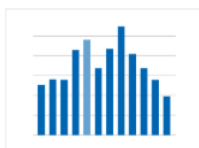
Figura 23. Elementele componente din cadrul DESI 2022

Sursa: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

Mai multe detalii privind modul de determinare a acestui indice DESI în perioada 2014 - 2022 puteți consulta accesând linkul următor <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

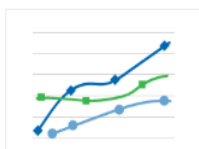
Baza de date privind DESI pe ani și țări, pentru perioada 2014 -2022 poate fi accesată cu ajutorul următoarelor resurse: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-digital-public-services>.

Începând cu anul 2023 modalitatea de calcul și de raportare pentru DESI s-a modificat, iar valorile DESI 2023, 2024, 2025 dashboard for the Digital Decade poate fi consultat cu ajutorul linkului următor <https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/>.

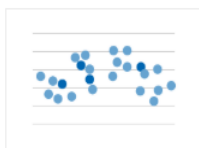
1. DESI indicators

This bar-chart allows you to select one DESI indicator and see how countries are performing.

2. DESI - Compare countries progress

This time-line chart allows you to visualise trends of DESI indicators, select a group of countries and compare with the European average trend.

3. DESI - Compare two indicators

Compare two indicators using a scatter-plot chart. Each country appears as a point whose coordinates are its values on the two selected indicators. It allows clustering countries according to their similarities along the two selected indicators and illustrates how much they are correlated. You can also zoom inside the chart by creating a rectangle in the area you want to zoom.

Figura 24. Vizualizare DESI pentru Deceniul digital

Sursa: <https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/>

4. Analiza nivelului de digitalizare al administrației publice în spațiul european

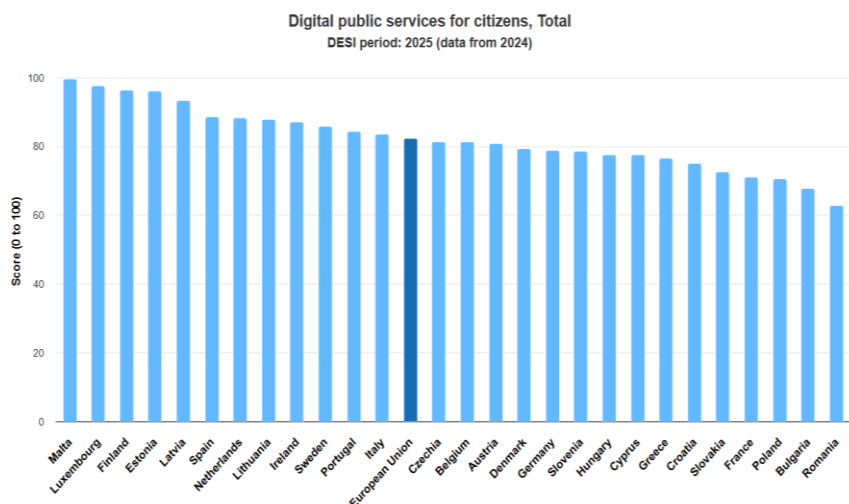

Figura 25. DESI pentru digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2025&indicator=desi_dps_cit&breakdown=total&unit=egov_score&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

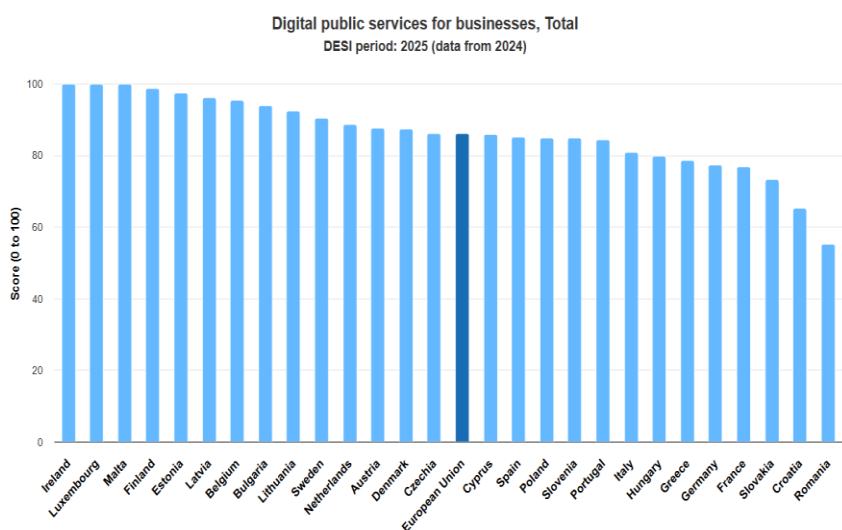

Figura 1. DESI pentru digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2025&indicator=desi_dps_biz&breakdown=total&unit=egov_score&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

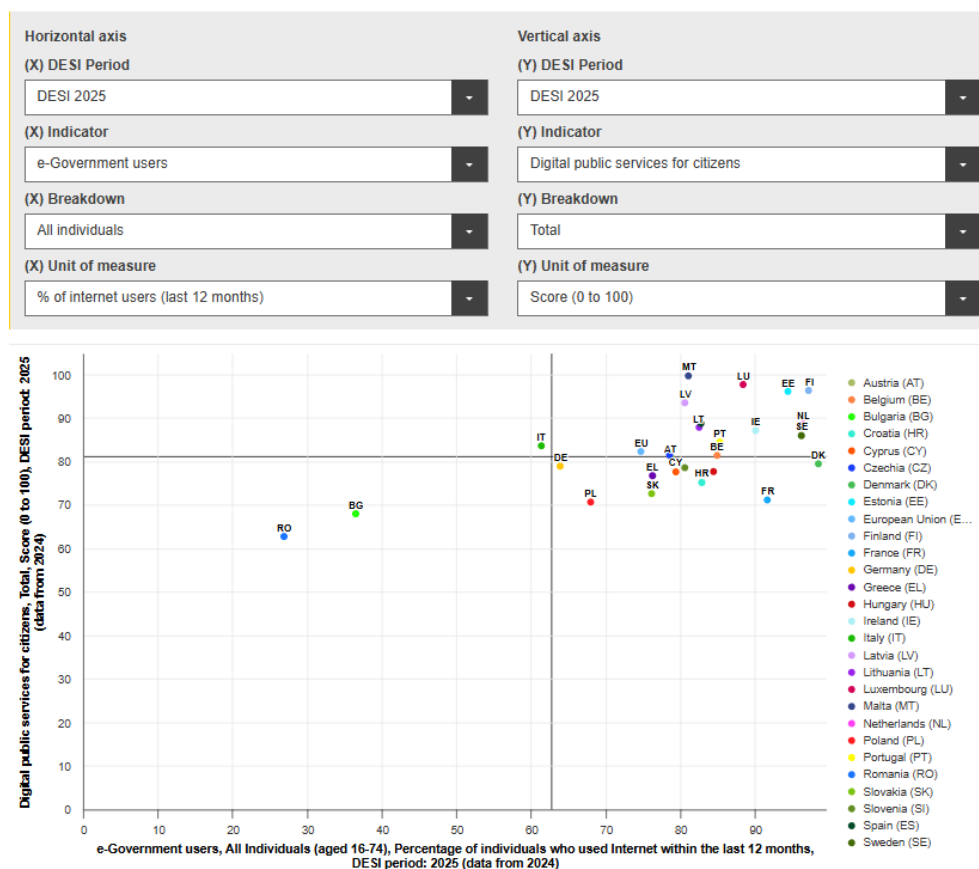

Figura 27. DESI – analiză comparativă a doi indicatori, utilizatorii de e-guvernare, respectiv digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/compare-two-indicators?periodX=desi_2025&periodY=desi_2025&indicatorX=desi_egov_users_anys&indicatorY=desi_dps_cit&breakdownX=ind_total&breakdownY=total&unitX=pc_in_d_ilt12&unitY=egov_score

Figura 27 realizează o analiză comparativă între doi indicatori esențiali ai digitalizării în cadrul Uniunii Europene:

- axa orizontală (X): ponderea utilizatorilor de e-guvernare (% din populația care a folosit internetul);
- axa verticală (Y): nivelul de digitalizare a serviciilor publice pentru cetățeni (scor 0 - 100).

Analiza evidențiază existența unei corelații directe între nivelul de digitalizare a serviciilor publice și gradul de utilizare a acestora de către cetățeni, precum și persistența unor disparități semnificative între statele membre ale UE, ceea ce subliniază necesitatea consolidării politicilor publice în domeniul digitalizării administrației.

4.2. Exemple de bune practici în domeniul administrației publice din state europene cu un nivel ridicat de digitalizare

Estonia s-a clasat în mod constant, în perioada postpandemică, în primele trei poziții ale DESI, fiind una dintre țările cu cel mai ridicat nivel de digitalizare din Uniunea Europeană. Această poziționare se datorează atât gradului avansat de digitalizare al serviciilor publice oferite cetățenilor și mediului de afaceri, cât și nivelului ridicat de transparență administrativă, în contextul dezvoltării progresive a societății digitale începând cu anul 1991. Mai multe detalii despre acest istoric puteți afla accesând linkul <https://e-estonia.com/story/>.

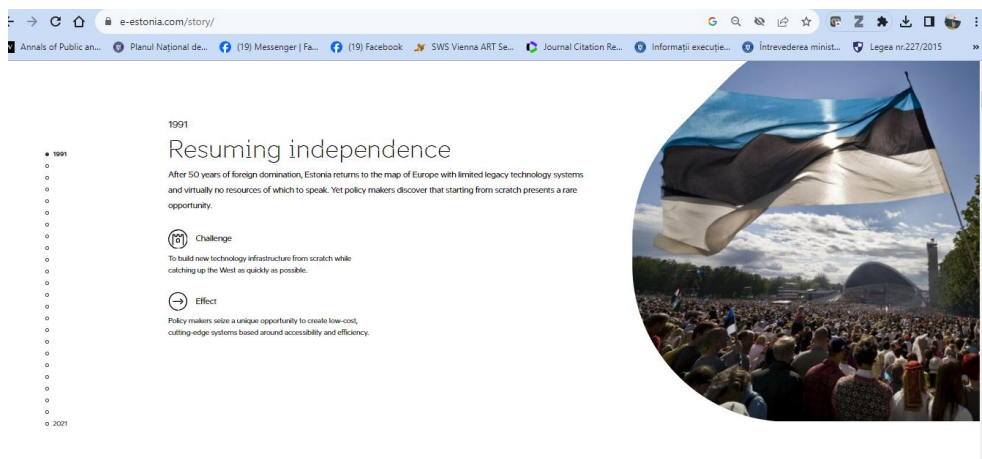

Figura 28. Evoluția societății digitale din Estonia

Sursa: <https://e-estonia.com/story/>

De asemenea, informații suplimentare privind societatea digitală din Estonia pot fi consultate prin accesarea platformei e-Estonia (<https://e-estonia.com/>), iar detalii referitoare la serviciile publice digitalizate din această țară sunt disponibile în cadrul secțiunii dedicate serviciilor publice a aceluiași platforme (<https://e-estonia.com/briefing-centre/services/>).

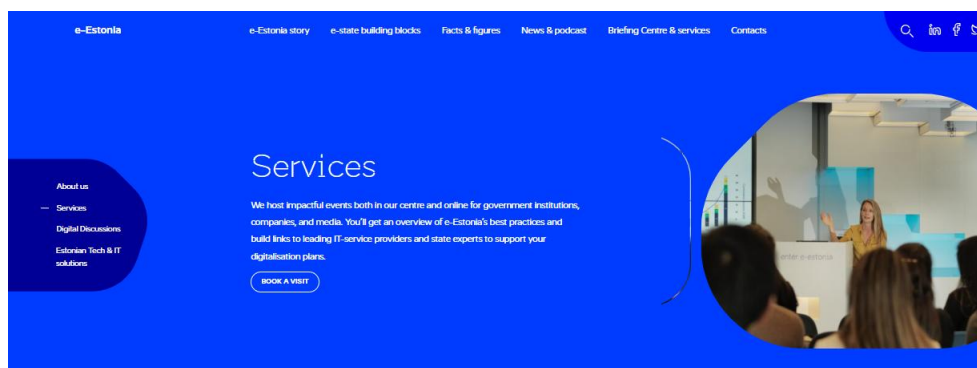

Figura 29. Tipuri de servicii publice digitalizate disponibile în Estonia

Sursa: <https://e-estonia.com/story/>

Alte state europene care se regăsesc în topul clasamentului DESI 2024 în ceea ce privește indicatorul referitor la utilizatorii de servicii de e-guvernare sunt Danemarca, Finlanda și Suedia, în timp ce România se situează pe ultima poziție a clasamentului.

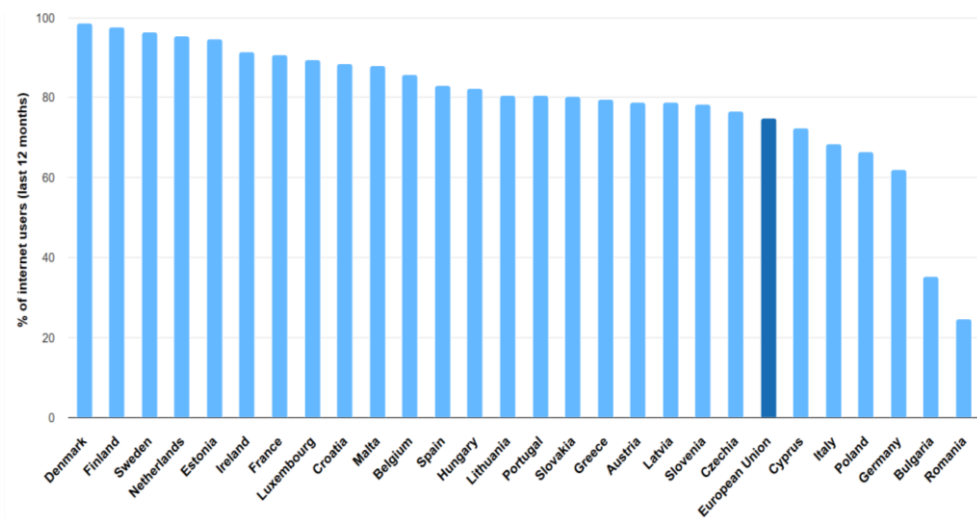

Figura 30. Clasament DESI 2024 privind indicatorul de utilizatori de e-guvernare

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2024&indicator=desi_egov_users_anys&breakdown=ind_total&unit=pc_ind_ilt12&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

De asemenea, în anul 2025, în ceea ce privește serviciile publice digitalizate destinate cetățenilor, Malta ocupă prima poziție, iar în cazul celor adresate mediului de afaceri se remarcă Irlanda, Luxemburg și Malta; la polul opus se situează România care este pe ultima poziție a clasamentului la ambii indicatori esențiali pentru digitalizarea serviciilor publice pentru cetățeni și companii, deși s-au făcut progrese importante, acestea trebuie susținute și accelerate în viitor pentru a putea reduce gapul față de cele mai digitalizate administrații publice din UE.

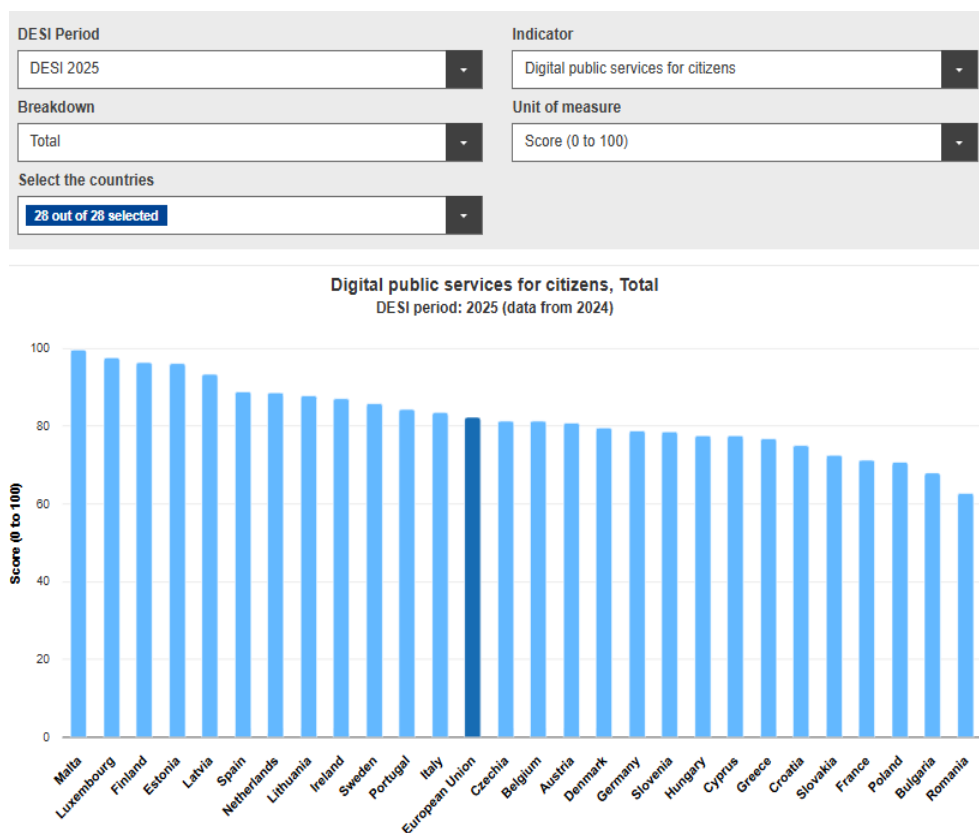

Figura 31. Clasament DESI 2025 privind nivelul de digitalizare al serviciilor publice pentru cetățeni

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2025&indicator=desi_dps_cit&breakdown=total&unit=egov_score&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

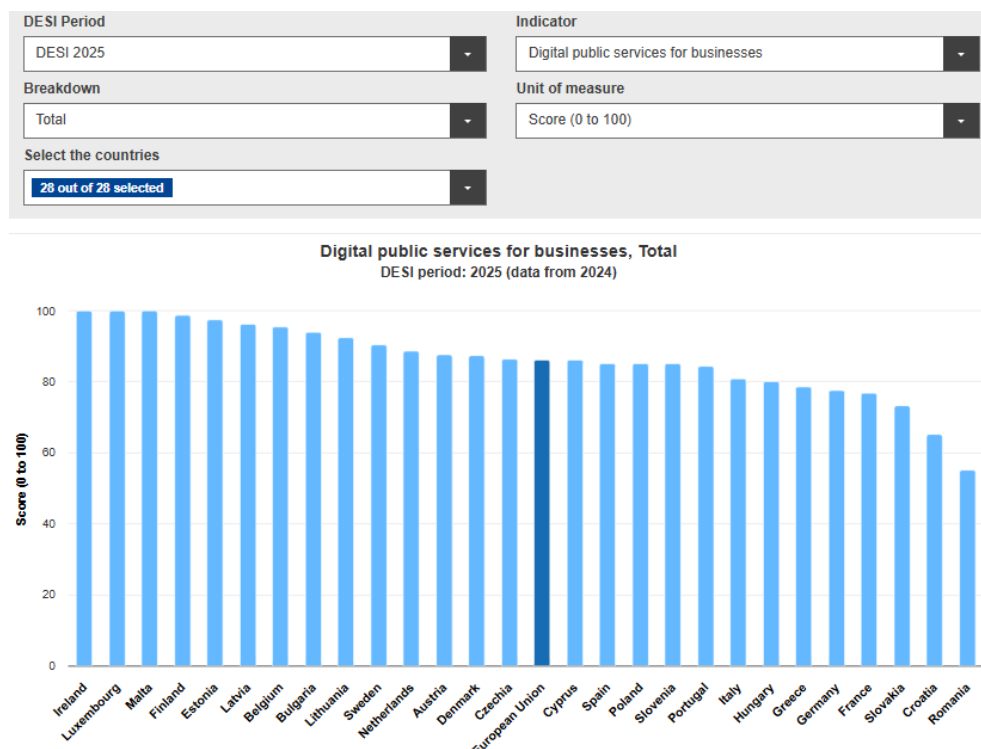

Figura 2. Clasament DESI 2025 privind nivelul de digitalizare al serviciilor publice pentru mediul de afaceri

Sursa: https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu/datasets/desi/charts/desi-indicators?period=desi_2025&indicator=desi_dps_biz&breakdown=total&unit=egov_score&country=AT,BE,BG,HR,CY,CZ,DK,EE,EU,FI,FR,DE,EL,HU,IE,IT,LV,LT,LU,MT,NL,PL,PT,RO,SK,SI,ES,SE

5.

ANALIZA CRIZEI POLITICE, ECONOMICE ȘI ADMINISTRATIVE ACTUALE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Criza actuală cu care se confruntă Uniunea Europeană este una complexă, având în vedere faptul că pe lângă criza generată de pandemia de Covid-19 se suprapune criza politică, energetică, economică și financiară declanșată de războiul din Ucraina.

Această nouă criză vine peste cea pandemică care a afectat atât sanitar, cât și la nivel social popoarele europene și nu în ultimul rând economic fiindcă numeroase sectoare de activitate au fost grav afectate, cum sunt cele din domeniul HoReCa, transporturilor aeriene, turismului etc.

Noua criză geostrategică a condus la o criză energetică care a amplificat creșterea prețurilor la energie la un nivel nemaiîntâlnit și care a determinat efecte în lanț propagându-se în toate sectoarele de activitate și în toate statele europene, atât în sectorul privat, cât și în cel public. În anii anteriori toate țările membre ale UE au luat măsuri excepționale de economisire și raționalizare a energiei pentru a se putea trece peste iarna din perioada 2022 - 2023, și pentru a nu se confrunța UE cu un black-out.

Creșterea prețului la energie și combustibili a condus la creșterea generalizată a prețurilor la toate bunurile de consum și la tarifele serviciilor care a generat o spirală inflaționistă și înregistrarea unor niveluri foarte mari ale ratei inflației în toate statele europene și nu numai. Această spirală inflaționistă a antrenat scăderea puterii de cumpărare a cetățenilor, dar și falimentul unor companii ceea ce a generat creșterea șomajului și a ratei șomajului, dar și a numărului de persoane aflate în pragul sărăciei ceea ce are repercusiuni sociale grave și care au declanșat proteste de stradă și demonstrații în numeroase țări europene.

De asemenea, criza geostrategică a generat și o criză alimentară, a cerealelor și nu numai având în vedere faptul că Ucraina era unul dintre principalii exportatori de cereale către statele vest-europene.

La nivelul UE se activase un plan de redresare post-pandemie care avea în vedere alocarea unor fonduri suplimentare pentru redresarea economică și socială a statelor membre, prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență.

„Comisia a propus cel mai mare pachet de finanțare din partea Uniunii Europene în sprijinul redresării Europei post-pandemie, pe lângă cele 4,2 mii de miliarde de euro mobilizate de UE și de statele membre. În cadrul reuniunii sale din luna iulie, Consiliul European a convenit în unanimitate asupra unei finanțări totale de 1,8 mii de miliarde de euro, care combină noul instrument NextGenerationEU, care dispune de 750 de miliarde de euro, cu un buget european modificat pentru perioada 2021-2027 de 1,074 mii de miliarde de euro. Acest pachet de finanțare va oferi ajutor cetățenilor, companiilor și regiunilor celor mai afectate de criză și va clădi, în același timp, un continent mai verde, mai digital și mai rezilient. La 10 noiembrie, Parlamentul European, Consiliul și Comisia au ajuns la un acord politic asupra acestui pachet, care a inclus o majorare cu 15 miliarde de euro a bugetului unei serii de programe-cheie, precum Orizont Europa, Erasmus+ și EU4Health.”¹²

„Pentru a contribui la o redresare verde și digitală, finanțarea din bugetul pe termen lung și din NextGenerationEU va fi alocată conform acestor două obiective de politică. Cel puțin 30 % din fonduri vor fi cheltuite pentru combaterea schimbărilor climatice, ceea ce face ca bugetul pe perioada 2021-2027 și NextGenerationEU să constituie cel mai mare pachet de investiții ecologice adoptat vreodată la nivel mondial. Mecanismul de redresare și reziliență este elementul central al instrumentului NextGenerationEU. El va ajuta Uniunea Europeană să fie mai puternică după depășirea crizei actuale, oferind statelor membre împrumuturi și granturi în valoare de 672,5 miliarde de euro în primii ani, cruciali, ai redresării.”¹³

¹² <https://op.europa.eu/webpub/com/general-report-2020/ro/> accesat în data de 30.10.2025.

¹³ Ibidem

De asemenea, majoritatea statelor membre ale UE se confruntă cu o criză a datoriei publice și/sau a deficitului bugetar apărută ca urmare a încercării acestora de menținere a nivelului de trai prin indexarea pensiilor și a salariilor din sectorul bugetar, ceea ce a dus la creșterea accentuată a cheltuielilor publice pe fondul reducerii veniturilor bugetare ca urmare a închiderii activității a numeroase companii private.

„Sentimentul de redresare economică din ultimii zece ani a venit în detrimentul creșterii vertiginoase a nivelului datoriei guvernamentale. În 2007, adică înainte de declanșarea crizei datoriei, aceasta se ridica la 62,3% din PIB în UE și 66% în zona Euro. La sfârșitul anului 2022, era de 88,2% din PIB în UE și de 95,6% în zona Euro.”¹⁴

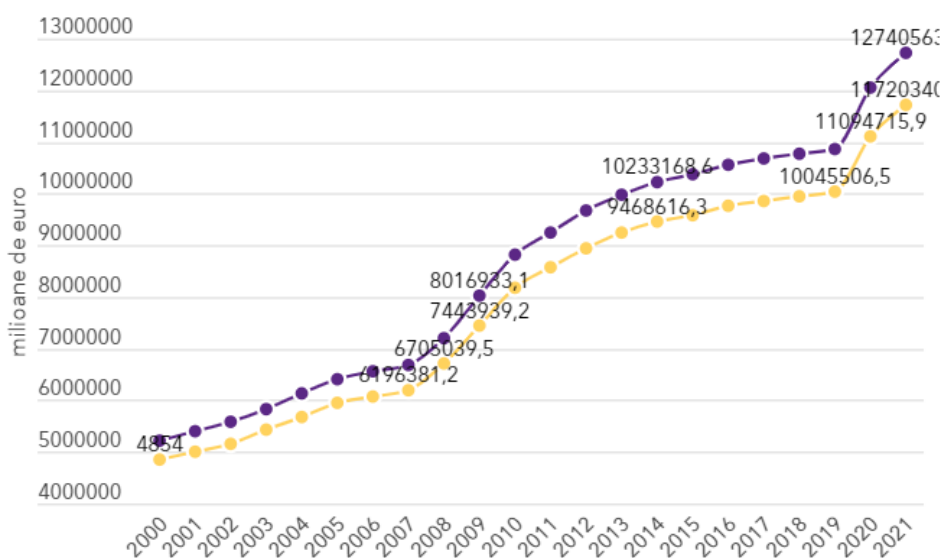

Figura 33. Evoluția datoriei publice în zona Euro

Sursa: <https://tavex.ro/cum-va-arata-urmatoarea-criza-economica-in-europa-si-cum-sa-ne-protejam-de-ea/>

De asemenea, se constată și o criză pe piața financiară și de capital, precum și pe piața criptomonedelor și nu în ultimul rând, o criză a

¹⁴ <https://tavex.ro/cum-va-arata-urmatoarea-criza-economica-in-europa-si-cum-sa-ne-protejam-de-ea/> accesat în data de 1.11.2025.

dobânzilor. Criza dobânzilor pe de o parte duce la creșterea cheltuielilor cu dobânzile plătite de către persoanele fizice și companii, iar pe de altă parte la scumpirea creditelor ceea ce va determina o reducere a cererii de credite și la recesiune economică.

Astfel, actuala criză din cadrul statelor europene este una mult mai complexă decât cele precedente având în vedere factorii care au declanșat-o și care se alimentează și se întrețin reciproc și are ca și specific faptul că vine în prelungirea crizei post-pandemie și este declanșată de un conflict armat în zonă și de o exarcebare fără precedent a situației politice și geostrategice în contextul unei crize energetice și alimentare.

Toate acestea pot duce la o recesiune profundă care poate genera falimentul a numeroase companii, creșterea șomajului și nemulțumiri sociale.

Criza economică a avut un impact semnificativ asupra pieței muncii din UE, ceea ce s-a reflectat într-o serie de aspecte, precum:

- în unele sectoare, cum ar fi turismul, comerțul cu amănuntul și industria auto, au existat pierderi semnificative de locuri de muncă.
- totuși, unele economii au reușit să păstreze o rată scăzută a șomajului datorită măsurilor de sprijin și adaptării rapide la noile condiții economice.

Pe termen scurt, economia UE se află într-o perioadă de încetinire economică, cu riscuri de recesiune în unele state membre. Totuși, pe termen lung, tranziția verde, digitalizarea și investițiile în tehnologie ar putea oferi oportunități pentru o creștere economică sustenabilă. În plus, este posibil ca integrarea mai profundă a pieței unice europene și sprijinul oferit de politici economice și financiare comune să ajute la redresarea economiilor naționale și la traversarea cu bine a crizei actuale, dacă nu vor interveni noi factori globali perturbatori.

Astfel, criza economică actuală în UE este una complexă, cauzată de factori externi și interni, iar soluțiile necesită coordonare între statele membre și politici economice adaptate la noile realități.

Nu trebuie uitat că și alegerile din Statele Unite, atât cele prezidențiale, cât și cele legislative, au exercitat o influență semnificativă asupra crizei din Uniunea Europeană, având în vedere interdependențele

economice și geopolitice dintre cele două regiuni. Impactul acestora a fost determinat și de modificarea politicii externe și economice adoptată de administrația americană, precum și de reacțiile la nivel global, în special în ceea ce privește impunerea unor noi acorduri privind tarifele practicate în cadrul comerțului internațional, și în special cele dintre SUA și UE.

Având în vedere schimbarea politicii administrației din SUA de la începutul acestui an 2025, impactul asupra Uniunii Europene ar putea fi semnificativ, având în vedere direcțiile politice și economice. În general, Uniunea Europeană se poate confrunta cu o serie de provocări și schimbări majore pe mai multe planuri:

- Relațiile transatlantice și NATO; Reexaminarea rolului NATO; America First în securitate: Președintele Trump a fost cunoscut pentru abordarea sa unilaterală și pentru preferința de a negocia acorduri bilaterale. Acest lucru ar putea însemna o reducere a implicării SUA în operațiuni militare colective sau în inițiative internaționale de securitate, ceea ce ar putea duce la o creștere a autonomiei strategice a Uniunii Europene. UE este nevoită să își sporească propriile capacități de apărare și să se concentreze pe consolidarea unei politici externe și de securitate comune mai independente față de SUA, precum și prin alocarea unor sume importante pentru apărare prin programul *Security Action for Europe (SAFE)*.
- *Politica comercială și protecționismul* – Președintele Trump este un susținător al protecționismului economic și a fost critic la adresa acordurilor comerciale internaționale, inclusiv față de UE.
 - Războiul comercial cu UE: deși partea americană se afla într-un război comercial cu China, și Uniunea Europeană a fost un obiectiv al politicii sale comerciale, cu taxe suplimentare pe oțel și aluminiu, precum taxe la importul de automobile din UE (25% începând din 3 aprilie 2025).
 - *Accentuarea politicii America First*: ceea ce înseamnă o strategie mai protecționistă în relațiile economice globale. UE, deja afectată de tarifele americane din trecut, trebuie să-și diversifice piețele externe și consolidarea relațiilor economice interne.

- *Brexit și relațiile SUA cu Marea Britanie* – Președintele Trump a susținut activ Brexit-ul și a promovat un acord comercial favorabil Regatului Unit. Este posibil ca această „relație specială” cu Marea Britanie post-Brexit, să pună și mai multă presiune pe Uniunea Europeană.
- *Politica climatică și de mediu* – Președintele Trump a retras Statele Unite din Acordul de la Paris privind schimbările climatice, iar această abordare continuă, prin punerea în aplicare a unor politici interne care favorizează industriile poluante. Uniunea Europeană, care este mult mai angajată în implementarea unor politici climatice ambițioase (de exemplu, Pactul Verde european), ar putea deveni un lider global în combaterea schimbărilor climatice. Aceasta ar putea duce la o divergență între politicile ecologice ale UE și politicile SUA, cu potențiale conflicte comerciale legate de tarifele pe carbon și alte reglementări de mediu.
- *Politica de migrație și securitatea internă* – Președintele Trump este un critic ferm al politicii de migrație a Uniunii Europene, astfel că este posibil ca acest lucru să influențeze politica americană față de migrația internațională și să ducă la tensiuni în relațiile cu UE.
- *Autonomia strategică a Uniunii Europene* - Un alt efect major ar putea fi creșterea autonomiei strategice a Uniunii Europene. Având în vedere reticența președintelui Trump față de angajamentele internaționale și globalismul, UE este nevoită să își sporească propriile capacități economice, de apărare și de influență diplomatică pentru a contrabalansa o politică americană mai izolată.

Uniunea Europeană se confruntă cu o serie de provocări semnificative. Răcirea relațiilor transatlantice, continuarea politicii protecționiste, eventuale tensiuni pe teme de securitate, schimbările în politica climatică și migrația pune Uniunea Europeană în fața unei dileme: să se confrunte cu un partener mai puțin previzibil și mai izolaționist în Statele Unite, sau să devină mai autonomă pe plan global și să își consolideze rolul de actor global independent. Aceste evoluții ar putea redefini relațiile dintre SUA și UE în perioada următoare.

5.1. Analiza cadrului juridic, instituțional și economic în statele membre ale Uniunii Europene - Primul eșantion alfabetic de state membre ale Uniunii Europene (Eurostat)

5.1.1. Evoluția ratei inflației în primul eșantion de state membre ale UE

Eșantionul inițial de state membre ale Uniunii Europene, ordonat alfabetic conform Eurostat, include următoarele țări: Belgia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Germania, Estonia, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Croația, Italia, Cipru, Letonia, Lituania și Luxemburg.

Valorile ratei inflației pentru țările din cadrul UE se pot consulta accesând baza de date Eurostat cu ajutorul următorului link: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Există două modalități prin care se pot identifica valorile aferente ratei inflației.

Astfel, o primă modalitate este cea pe baza Indicelui prețurilor de consum (IPC) din care se scade 100 pentru a se obține rata inflației.

$$\text{Rata inflației} = \text{IPC (HICP)} - 100$$

Valorile lunare și anuale ale IPC (HICP – Harmonised index of consumer prices) sunt centralizate de către Eurostat și pot fi consultate accesând linkul următor https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/economy?lang=en&subtheme=prc.prc_hicp&display=list&sort=category&extractionId=prc_hicp_midx.

În România, IPC este calculat de către Institutul Național de Statistică (www.insse.ro) atât lunar (<http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipc1&lang=ro>), cât și anual (<https://insse.ro/cms/ro/content/ipc%E2%80%93serie-de-date-aneluale>).

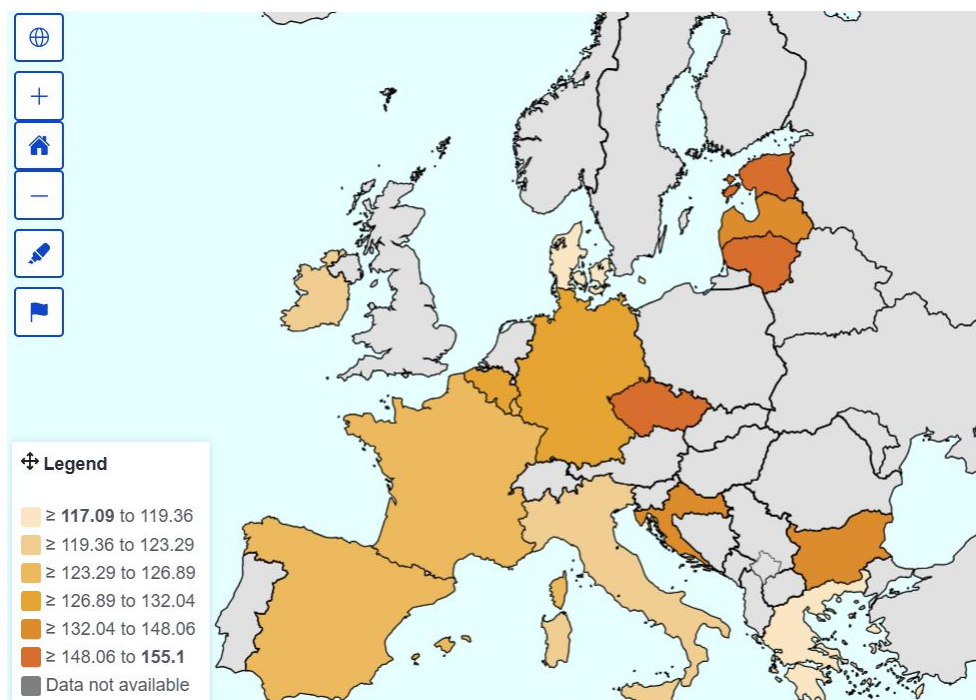
O a doua abordare este cea directă, utilizată în situațiile în care datele sunt deja disponibile. În acest sens, Eurostat permite accesul direct atât la seriile de date anuale, cât și la cele lunare privind rata inflației.

Rata anuală a inflației poate fi consultată accesând următorul link: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_a/def/tableView?lang=en&category=prc.prc_hicp.

Tabelul 2. Evoluția ratei anuale a IPC în primul eşantion de state membre ale UE

TIME	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO						
European Union - 27 countries (from 2020)	105.84	105.76	108.82	118.82	126.38	129.67
Belgium	107.77	108.23	111.71	123.26	126.87	131.52
Bulgaria	104.99	106.27	109.39	123.52	134.15	137.63
Czechia	107.8	111.4	115.1	132.11	147.9	151.9
Denmark	102.5	102.9	104.9	113.8	117.6	119.1
Germany	105.5	105.8	109.2	118.7	125.9	129.8
Estonia	110.50	109.88	114.72	137.03	149.52	155.18
Ireland	101.7	101.2	103.6	112.8	117.8	119.4
Greece	102.46	101.17	101.75	111.21	115.84	119.31
Spain	104.26	103.91	107.04	115.95	119.89	123.33
France	104.95	105.58	107.68	114.04	120.58	123.29
Croatia	103.04	103.06	105.82	117.11	126.94	132.04
Italy	103.2	103.8	105.8	114.2	120.9	122.3
Cyprus	100.78	99.67	101.92	110.17	114.58	117.89
Latvia	100.53	100.62	112.14	131.47	143.38	145.32
Lithuania	109.47	110.63	115.75	137.57	149.52	150.79
Luxembourg	105.93	105.93	109.61	118.55	122.02	124.77

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/table?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 25.11.2025.

Figura 34. Reprezentarea spațială a IPC pentru anul 2024, în primul eşantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/map?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 25.11.2025.

5. Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene

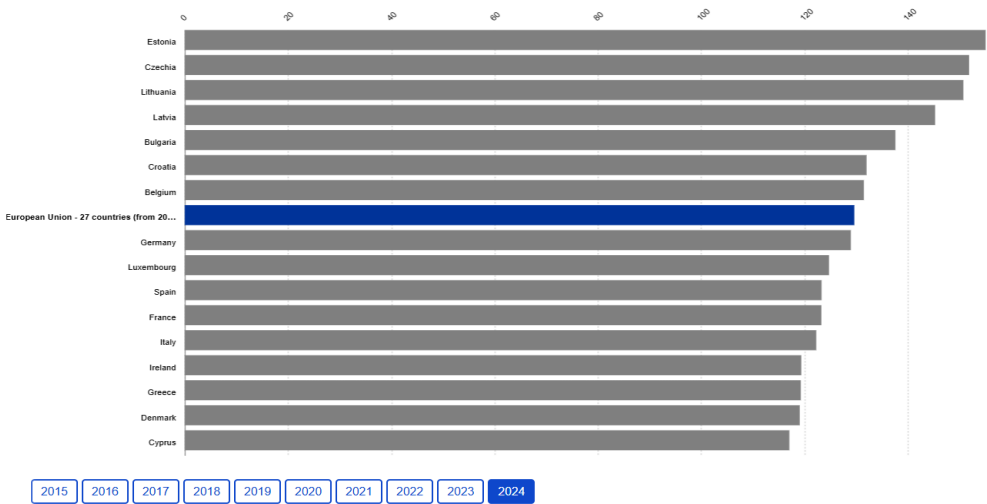

Figura 35. Reprezentarea evoluției IPC pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/bar?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 25.11.2025

Rata lunară a inflației poate fi identificată accesând linkul următor: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/table?lang=en.

Tabelul 3. Evoluția ratei lunare a inflației în primul eșantion de state membre ale UE

	TIME	2025-05	2025-06	2025-07	2025-08	2025-09	2025-10
GEO							
Belgium		2.8	2.9	2.6	2.6	2.7	2.5
Bulgaria		2.9	3.1	3.4	3.5	4.1	3.8
Czechia		2.3	2.8	2.5	2.4	2.0	2.3
Denmark		1.5	1.8	2.2	1.9	2.2	2.1
Germany		2.1	2.0	1.8	2.1	2.4	2.3
Estonia		4.6	5.2	5.6	6.2	5.3	4.5
Ireland		1.4	1.6	1.6	1.9	2.7	2.8
Greece		3.3	3.6	3.7	3.1	1.8	1.6
Spain		2.0	2.3	2.7	2.7	3.0	3.2
France		0.6	0.9	0.9	0.8	1.1	0.8
Croatia		4.3	4.4	4.5	4.6	4.6	4.0
Italy		1.7	1.8	1.7	1.6	1.8	1.3
Cyprus		0.4	0.5	0.1	0.0	0.0	0.2
Latvia		3.7	3.9	3.9	4.2	4.2	4.3
Lithuania		3.0	3.2	3.4	3.6	3.7	3.7
Luxembourg		2.1	2.4	2.6	2.8	3.1	3.0

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/table?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

Reprezentarea grafică a ratei lunare a inflației pentru cele 16 țări se poate face sub formă spațială, astfel:

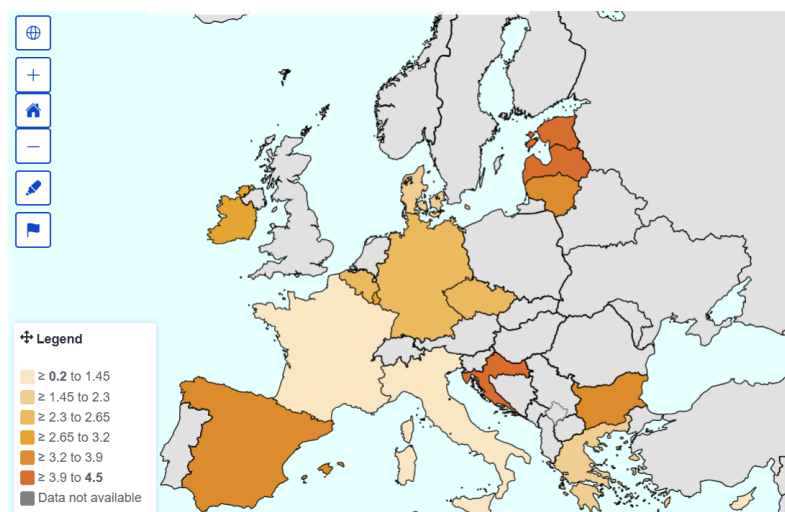

Figura 36. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației în primul eşantion de state membre ale UE, în luna octombrie 2025

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/map?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

Reprezentarea evoluției ratei lunare a inflației pentru în primul eşantion de state membre ale UE, sub formă de bare, se prezintă astfel:

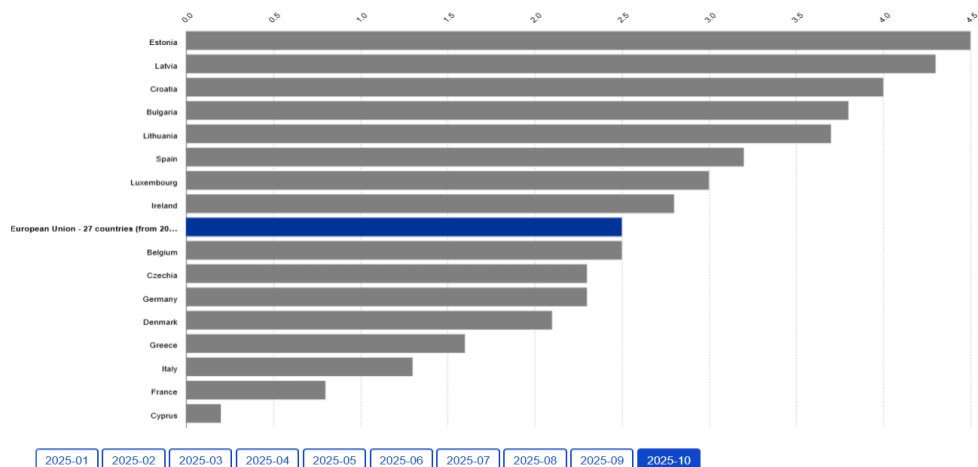

Figura 37. Reprezentarea evoluției ratei lunare a inflației în primul eşantion de state membre ale UE, pentru luna octombrie 2025 – diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/bar?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

5.1.2. Evoluția ratei șomajului în primul eșantion de state membre ale UE

Rata șomajului reprezintă raportul dintre numărul șomerilor definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM) și populația activă totală, exprimat procentual.

Valorile ratei șomajului pentru țările din cadrul UE se pot consulta în baza de date Eurostat prin accesarea următorului link: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Valoarea ratei șomajului poate fi exprimată în următoarele moduri, și anume:

- anual: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en
- trimestrial: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_q/default/table?lang=en
- lunar: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en

Rata anuală a șomajului poate fi consultată cu ajutorul linkului https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en pentru cele 16 țări analizate și se prezintă astfel:

Tabelul 4. Evoluția ratei anuale a șomajului în primul eșantion de state membre ale UE

TIME	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO								
European Union - 27 countries (from 2020)	3	7.4	6.8	7.2	7.1	6.2	6.1	5.9
Belgium	2 (b)	6.0	5.5	5.8	6.3	5.6	5.5	5.7
Bulgaria	2	6.2	5.2 (b)	6.1	5.2	4.2	4.3	4.2 (b)
Czechia	9	2.2	2.8	2.6	2.8	2.2	2.6	2.6
Denmark	8 (b)	5.1	5.8	5.6	5.1	4.5	5.1 (b)	6.2
Germany	5	3.2	2.9	3.6 (b)	3.6	3.1	3.1	3.4
Estonia	8	5.4	4.5	6.9	6.2	5.6	6.4	7.6
Ireland	7	5.8	5.8	5.9	6.2 (b)	4.5	4.3	4.3
Greece	8	19.7	17.9	17.6	14.7	12.5	11.1	18.1
Spain	2	15.3	14.1	15.5	14.9 (d)	13.8 (d)	12.2 (d)	11.4 (d)
France	4	9.8	8.4	8.8	7.9 (d)	7.3 (d)	7.3 (d)	7.4 (d)
Croatia	1	8.3	6.6	7.4	7.5	6.8	6.1	5.8
Italy	3	18.6 (b)	9.9	9.3	9.5	8.1	7.7	6.5
Cyprus	1	8.4	7.2	7.6	7.2	6.3	5.8	4.9
Latvia	7	7.4	6.3	8.1	7.6	6.9	6.5	6.9
Lithuania	1	6.2	6.3	8.5	7.1	6.8	6.9	7.1
Luxembourg	5	5.6	5.6	6.8	5.3	4.6	5.2	6.4

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en
accesat în data de 25.11.2025.

Iar reprezentarea grafică a ratei anuale a șomajului poate fi realizată astfel:

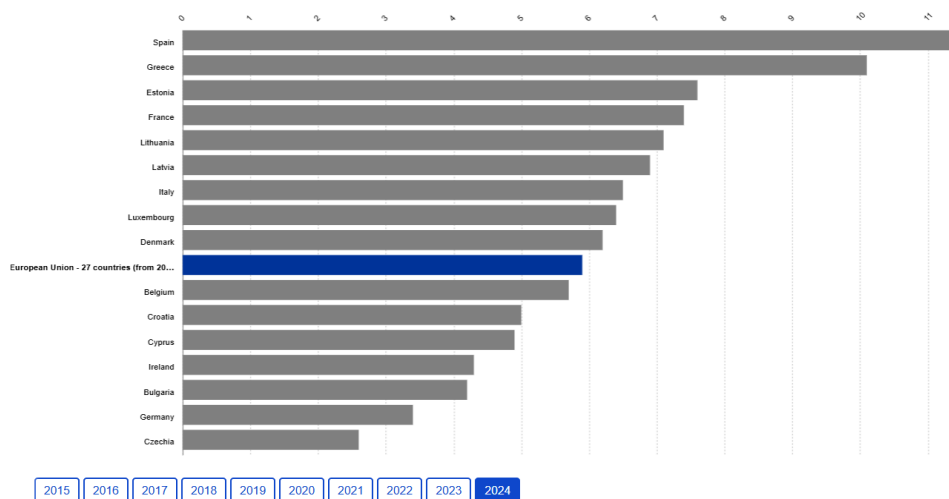

Figura 38. Reprezentarea evoluției ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/bar?lang=en accesat în data de 25.11.2025

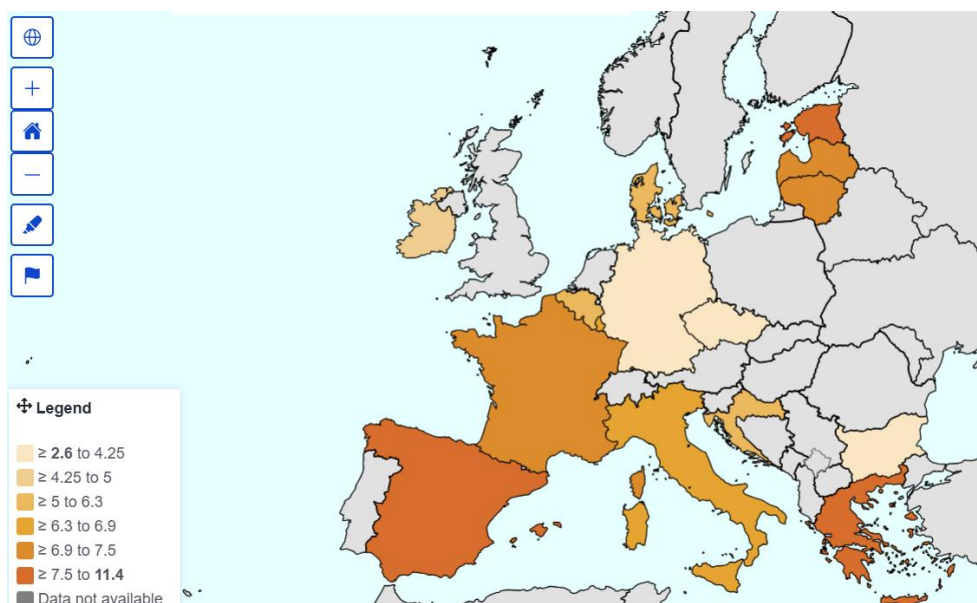

Figura 39. Reprezentarea spațială a evoluției ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/map?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

Evoluția valorilor pentru *rata lunară a șomajului* disponibilă cu ajutorul linkului: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en se prezintă astfel:

Tabelul 5. Evoluția ratei lunare a șomajului în primul eșantion de state membre ale UE

TIME	2025-02	2025-03	2025-04	2025-05	2025-06	2025-07	2025-08	2025-09	2025-10
GEO									
European Union - 27 countries (from 2020)	5.9	6.0	5.9	6.0	6.0	5.9	6.0	6.0	6.0
Belgium	6.2	6.2	6.1	6.0	6.0	5.9	5.8	5.9	5.9
Bulgaria	3.5	3.4	3.4	3.5	3.6	3.7	3.6	3.5	3.5
Czechia	2.6	2.7	2.8	2.8	3.0	2.8	3.1	3.0	3.0
Denmark	5.6	6.9	6.9	5.3	6.7	6.5	6.4	6.1	6.1
Germany	3.6	3.7	3.7	3.7	3.8	3.8	3.8	3.9	3.9
Estonia	8.2	7.9	7.7	7.7	7.3	8.0	7.5	7.4	7.4
Ireland	4.4	4.5	4.6	4.6	4.6	5.0	5.0	5.1	5.0
Greece	9.2	9.5	8.9	8.5	9.1	8.4	8.2	8.2	8.2
Spain	10.8	10.8	10.7	10.6	10.5	10.6	10.5	10.5	10.5
France	7.5	7.6	7.5	7.6	7.5	7.5	7.5	7.6	7.6
Croatia	4.9	4.9	4.8	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7
Italy	6.1	6.3	6.1	6.5	6.3	6.0	6.0	6.1	6.1
Cyprus	4.5	4.6	4.4	4.5	4.7	5.0	5.1	4.9	4.9
Latvia	7.2	7.0	6.8	6.7	6.6	6.6	6.5	6.4	6.4
Lithuania	6.4	6.3	7.0	7.1	7.1	7.1	7.0	7.0	7.0
Luxembourg	6.6	6.6	6.6	6.7	6.7	6.6	6.6	6.9	6.9

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

Iar reprezentarea grafică ratei șomajului pentru luna septembrie 2025 în cele 16 țări analizate se prezintă astfel:

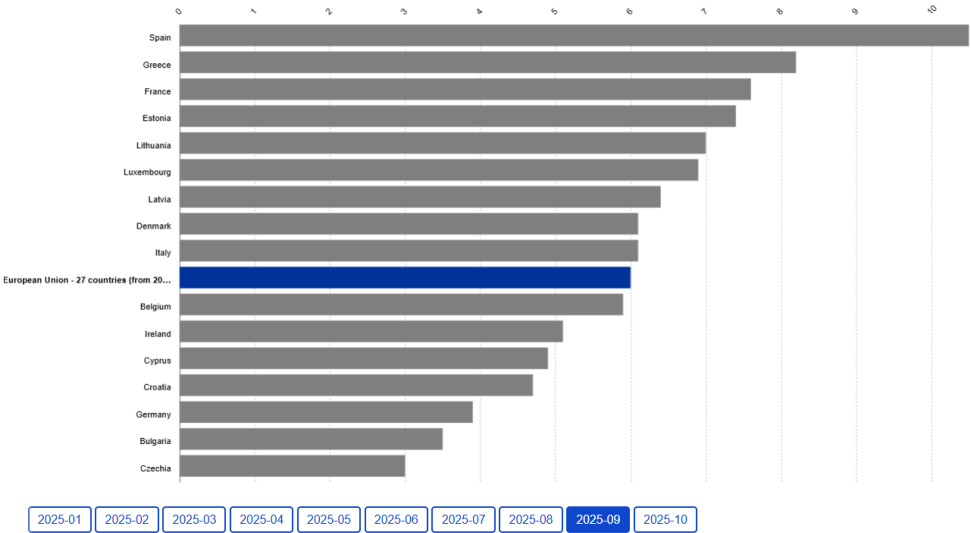

Figura 40. Reprezentarea evoluției ratei lunare a șomajului pentru luna septembrie 2025 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/bar?lang=en accesat în data de 25.11.2025

Figura 41. Reprezentarea spațială a evoluției ratei lunare a șomajului pentru luna septembrie 2025 în primul eşantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/map?lang=en
accesat în data de 25.11.2025

5.1.3. Analiza evoluției soldului balanței de plăți externe pentru statele membre UE analizate

Valorile soldului balanței de plăți externe pentru țările din cadrul UE se pot consulta cu ajutorul bazei de date Eurostat, accesând linkul <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Datele statistice sunt centralizate anual, trimestrial și lunar și pot fi accesate cu ajutorul următoarelor linkuri:

- anual: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/table?lang=en
- trimestrial: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_q/default/table?lang=en
- lunar: - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_m/default/table?lang=en

Soldul balanței anuale de plăți externe pentru cele 16 țări analizate se prezintă astfel:

Tabelul 6. Evoluția soldului anual al balanței de plăți în primul eșantion de state membre ale UE

TIME	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO						
Belgium	668.0	4 245.0	9 296.0	-10 919.0	1 167.0	-2 342.0
Bulgaria	1 819.1	274.2	-768.4	-2 299.0	-846.4	-1 668.3
Czechia	763.2	3 973.3	-5 124.9	-13 454.4	-371.6	5 593.6
Denmark	22 973.3	22 557.8	29 621.4	42 794.1	41 173.4	47 844.0
Germany	278 477.0	218 030.0	254 407.0	152 037.0	232 793.0	249 743.0
Estonia	572.5	-783.7	-1 151.2	-1 128.7	-478.3	-496.7
Ireland	-75 369.0	-27 024.0	54 648.0	45 643.0	36 916.0	90 987.0
Greece	-2 725.0	-10 964.0	-12 271.0	-22 248.0	-15 281.0	-16 944.0
Spain	26 690.0	8 906.0	9 550.0	5 766.0	40 916.0	50 677.0
France	14 532.0	-47 595.0	6 942.0	-37 662.0	-29 395.0	2 665.0
Croatia	1 165.9	-963.9	187.3	-2 398.7	82.8	-1 878.7
Italy	56 955.0	62 807.0	37 131.0	-36 535.0	4 726.0	23 756.0
Cyprus	-1 290.0	-2 169.7	-1 408.4	-2 036.6	-3 159.2	-2 853.0
Latvia	-51.0	888.0	-1 313.0	-1 974.0	-1 511.0	-630.0
Lithuania	1 849.4	3 622.4	820.9	-4 114.0	811.2	2 546.7
Luxembourg	5 324.0	3 022.0	3 636.0	4 150.0	5 606.0	3 677.0

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/table?lang=en
accesat în data de 25.11.2025

Iar reprezentarea grafică a valorilor soldului balanței anuale de plăți externe a celor 16 țări analizate se prezintă astfel:

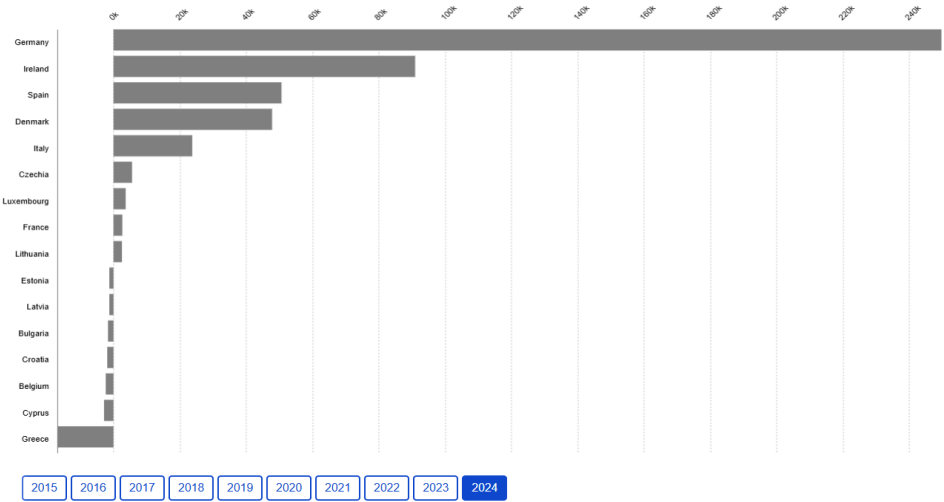

Figura 42. Reprezentarea evoluției soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/bar?lang=en
accesat în data de 25.11.2025

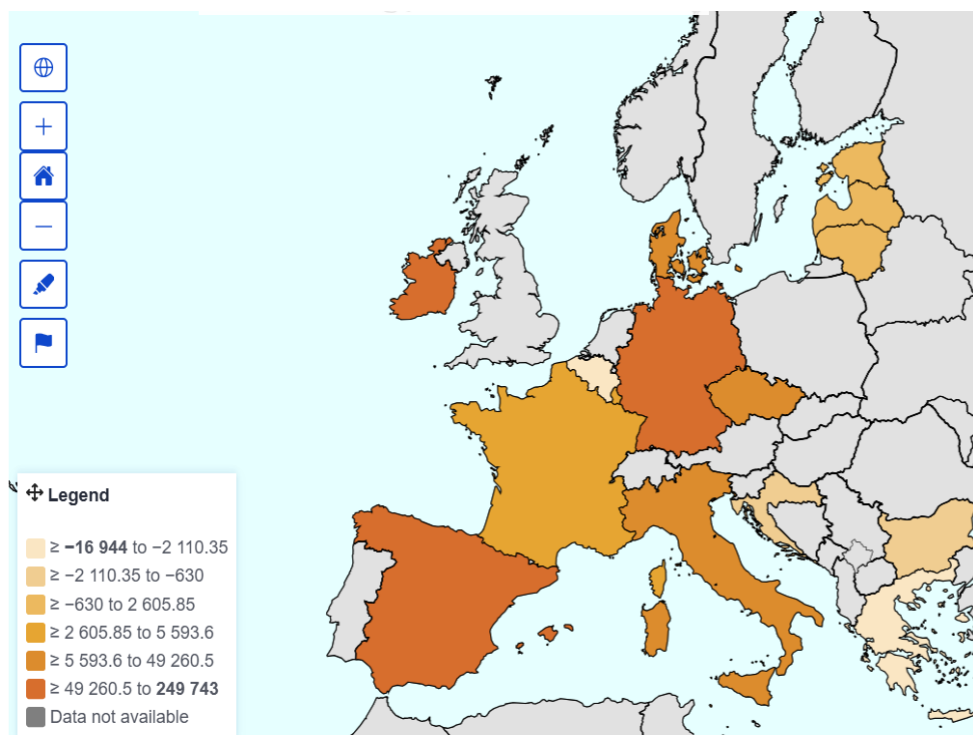

Figura 43. Reprezentarea spațială a evoluției soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/map?lang=en accesat în data de 25.11.2025.

Criza actuală cu care se confruntă Uniunea Europeană este una complexă, având în vedere faptul că pe lângă criza generată de pandemia de Covid-19 se suprapune criza politică, energetică, economică și financiară declanșată de războiul din Ucraina.

Aceasta are o influență directă asupra inflației, șomajului, precum și asupra balanței de plăți externe a țărilor membre ale UE, precum și asupra deficitelor bugetare (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap>) și a ratelor dobânzilor care influențează la rândul lor piața creditului, cu implicații profunde asupra echilibrelor macroeconomice.

Referitor la deficitul bugetar și la datoriile publice (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap>), conform Eurostat, în zona euro, raportul deficit public/PIB a scăzut de la 3,5% în 2023 la 3,1%

în 2024, iar în UE de la 3,4% la 3,1%. În zona euro, raportul datorie publică/ a crescut ușor, de la 87,0% la sfârșitul lui 2023 la 87,1% la sfârșitul lui 2024, iar în UE de la 80,5% la 80,7%.

Eurostat, biroul de statistică al Uniunii Europene, furnizează date privind deficitul public și datoria pentru anii 2021-2024, pe baza cifrelor raportate de statele membre UE în a doua notificare din 2025, pentru aplicarea procedurii de deficitul excesiv (EDP).

Tabelul 7. Evoluția datelor referitoare la deficitul bugetar și datoria publică în zona Euro și UE

		2021	2022	2023	2024
Euro area					
GDP market prices (mp)	(million euro)	12 618 700	13 757 926	14 663 652	15 231 315
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-643 662	-466 775	-513 481	-466 620
	% of GDP	-5.1	-3.4	-3.5	-3.1
Government expenditure	% of GDP	52.0	49.9	49.4	49.5
Government revenue	% of GDP	46.9	46.5	45.9	46.4
Government debt	(million euro)	11 838 348	12 286 967	12 750 512	13 263 357
	% of GDP	93.8	89.3	87.0	87.1
EU					
GDP market prices (mp)	(million euro)	14 792 289	16 169 776	17 257 316	18 015 434
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-683 853	-510 836	-593 212	-565 922
	% of GDP	-4.6	-3.2	-3.4	-3.1
Government expenditure	% of GDP	51.2	49.2	48.9	49.2
Government revenue	% of GDP	46.5	46.0	45.5	46.0
Government debt	(million euro)	12 829 600	13 315 508	13 894 848	14 546 564
	% of GDP	86.7	82.3	80.5	80.7

Sursa: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap>
accesat în data de 25.11.2025

Potrivit Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap>, în anul 2024, toate statele membre, cu excepția Danemarcei (+4,5%), Ciprului (+4,1%), Irlandei (+4,0%), Greciei (+1,2%), Luxemburgului (+0,9%) și Portugaliei (+0,5%), au raportat un deficit bugetar.

Cele mai ridicate deficite au fost înregistrate în România (-9,3%), Polonia (-6,5%), Franța (-5,8%) și Slovacia (-5,5%).

Douăsprezece state membre au avut deficite egale sau mai mari de 3% din PIB.

La sfârșitul anului 2024, cele mai scăzute raporturi datorie publică/PIB au fost înregistrate în Estonia (23,5%), Bulgaria (23,8%), Luxemburg (26,3%), Danemarca (30,5%), Suedia (34,0%) și Lituania (38,0%).

Douăsprezece state membre au avut un raport al datoriei publice / PIB mai mare de 60%, cele mai ridicate fiind în Grecia (154,2%), Italia (134,9%), Franța (113,2%), Belgia (103,9%) și Spania (101,6%).

Tabelul 8. Evoluția datelor referitoare la PIB, deficitul sau excedentul bugetar și datoria publică în statele membre ale UE

		2021	2022	2023	2024
Belgium					
GDP mp	(million euro)	506 047	561 309	602 376	620 272
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-27 336	-20 217	-24 134	-27 059
	(% of GDP)	-5.4	-3.6	-4.0	-4.4
Government expenditure	(% of GDP)	54.9	52.5	52.8	54.1
Government revenue	(% of GDP)	49.5	48.9	48.8	49.7
Government debt	(million euro)	550 279	580 297	617 112	644 398
	(% of GDP)	108.7	103.4	102.4	103.9
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	8 744	8 567	8 357	8 059
	(% of GDP)	1.7	1.5	1.4	1.3
Bulgaria					
GDP mp	(million BGN)	139 537	168 354	184 875	204 907
Government deficit (-) / surplus (+)	(million BGN)	-5 526	-4 942	-3 683	-6 240
	(% of GDP)	-4.0	-2.9	-2.0	-3.0
Government expenditure	(% of GDP)	41.5	41.3	38.9	39.2
Government revenue	(% of GDP)	37.6	38.4	36.9	36.1
Government debt	(million BGN)	33 279	37 855	42 393	48 851
	(% of GDP)	23.8	22.5	22.9	23.8
memo: Intergovernmental lending	(million BGN)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0
Czechia					
GDP mp	(million CZK)	6 307 755	7 049 872	7 659 655	8 057 032
Government deficit (-) / surplus (+)	(million CZK)	-312 308	-216 345	-286 066	-163 487
	(% of GDP)	-5.0	-3.1	-3.7	-2.0
Government expenditure	(% of GDP)	45.0	43.0	43.7	42.9
Government revenue	(% of GDP)	40.1	39.9	40.0	40.8
Government debt	(million CZK)	2 566 752	2 997 632	3 234 102	3 488 471
	(% of GDP)	40.7	42.5	42.2	43.3
memo: Intergovernmental lending	(million CZK)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0
Denmark					
GDP mp	(million DKK)	2 553 261	2 831 270	2 787 930	2 926 878
Government deficit (-) / surplus (+)	(million DKK)	104 126	95 960	95 630	130 501
	(% of GDP)	4.1	3.4	3.4	4.5
Government expenditure	(% of GDP)	49.7	45.1	47.4	47.3
Government revenue	(% of GDP)	53.8	48.5	50.8	51.8
Government debt	(million DKK)	1 011 796	943 250	919 014	893 977
	(% of GDP)	39.6	33.3	33.0	30.5
memo: Intergovernmental lending	(million DKK)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0

5. Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene

Germany					
GDP mp	(million euro)	3 682 340	3 989 390	4 219 310	4 328 970
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-116 630	-76 138	-105 249	-115 295
	(% of GDP)	-3.2	-1.9	-2.5	-2.7
Government expenditure	(% of GDP)	50.7	48.6	48.1	49.4
Government revenue	(% of GDP)	47.5	46.7	45.7	46.8
Government debt	(million euro)	2 501 719	2 589 046	2 630 570	2 693 780
	(% of GDP)	67.9	64.4	62.3	62.2
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	68 128	66 900	65 755	62 928
	(% of GDP)	1.9	1.7	1.6	1.5
Estonia					
GDP mp	(million euro)	31 453	36 301	38 353	39 848
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-796	-359	-1 049	-689
	(% of GDP)	-2.5	-1.0	-2.7	-1.7
Government expenditure	(% of GDP)	42.1	40.0	43.1	44.0
Government revenue	(% of GDP)	39.6	39.0	40.3	42.2
Government debt	(million euro)	5 795	6 965	7 736	9 353
	(% of GDP)	18.4	19.2	20.2	23.5
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	480	482	481	481
	(% of GDP)	1.5	1.3	1.3	1.2
Ireland					
GDP mp	(million euro)	448 445	520 718	524 729	562 794
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-5 864	8 235	7 159	22 605
	(% of GDP)	-1.3	1.6	1.4	4.0
Government expenditure	(% of GDP)	23.5	20.7	22.2	22.4
Government revenue	(% of GDP)	22.2	22.2	23.6	26.4
Government debt	(million euro)	235 182	223 610	219 079	215 380
	(% of GDP)	52.4	42.9	41.8	38.3
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	318	284	249	197
	(% of GDP)	0.1	0.1	0.0	0.0
Greece					
GDP mp	(million euro)	184 575	207 009	224 686	236 736
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-13 365	-5 324	-3 235	2 911
	(% of GDP)	-7.2	-2.6	-1.4	1.2
Government expenditure	(% of GDP)	56.7	53.1	49.6	48.2
Government revenue	(% of GDP)	49.5	50.5	48.2	49.5
Government debt	(million euro)	364 141	368 005	369 110	364 965
	(% of GDP)	197.3	177.8	164.3	154.2
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0

Spain					
GDP mp	(million euro)	1 235 474	1 375 863	1 497 761	1 594 330
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-82 174	-63 105	-50 027	-51 267
	(% of GDP)	-6.7	-4.6	-3.3	-3.2
Government expenditure	(% of GDP)	49.5	46.3	45.4	45.5
Government revenue	(% of GDP)	42.8	41.7	42.1	42.3
Government debt	(million euro)	1 429 404	1 504 105	1 575 377	1 620 573
	(% of GDP)	115.7	109.3	105.2	101.6
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	29 867	29 329	28 608	27 589
	(% of GDP)	2.4	2.1	1.9	1.7
France					
GDP mp	(million euro)	2 508 102	2 653 997	2 826 542	2 919 900
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-165 149	-125 896	-151 709	-169 655
	(% of GDP)	-6.6	-4.7	-5.4	-5.8
Government expenditure	(% of GDP)	59.5	58.4	56.9	57.3
Government revenue	(% of GDP)	52.9	53.7	51.5	51.4
Government debt	(million euro)	2 828 781	2 955 639	3 102 542	3 305 262
	(% of GDP)	112.8	111.4	109.8	113.2
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	51 150	50 228	48 993	47 248
	(% of GDP)	2.0	1.9	1.7	1.6
Croatia					
GDP mp	(million euro)	58 343	67 613	79 186	85 905
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-1 501	95	-622	-1 673
	(% of GDP)	-2.6	0.1	-0.8	-1.9
Government expenditure	(% of GDP)	48.2	45.0	46.3	48.0
Government revenue	(% of GDP)	45.6	45.2	45.5	46.1
Government debt	(million euro)	45 629	46 347	48 264	49 284
	(% of GDP)	78.2	68.5	60.9	57.4
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0
Italy					
GDP mp	(million euro)	1 842 507	1 998 073	2 142 602	2 199 619
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-163 535	-161 859	-153 305	-73 937
	(% of GDP)	-8.9	-8.1	-7.2	-3.4
Government expenditure	(% of GDP)	56.0	54.9	53.6	50.4
Government revenue	(% of GDP)	47.2	46.8	46.5	47.1
Government debt	(million euro)	2 686 729	2 764 453	2 869 938	2 966 915
	(% of GDP)	145.8	138.4	133.9	134.9
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	44 932	44 122	43 037	41 503
	(% of GDP)	2.4	2.2	2.0	1.9

5. Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene

Cyprus					
GDP mp	(million euro)	25 680	29 645	32 439	34 770
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-407	795	555	1 439
	(% of GDP)	-1.6	2.7	1.7	4.1
Government expenditure	(% of GDP)	42.7	37.7	40.6	38.3
Government revenue	(% of GDP)	41.1	40.4	42.4	42.4
Government debt	(million euro)	24 776	23 813	23 080	21 823
	(% of GDP)	96.5	80.3	71.1	62.8
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	364	355	343	327
	(% of GDP)	1.4	1.2	1.1	0.9
Latvia					
GDP mp	(million euro)	32 284	36 089	39 564	40 359
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-2 331	-1 754	-934	-732
	(% of GDP)	-7.2	-4.9	-2.4	-1.8
Government expenditure	(% of GDP)	46.5	44.2	43.4	45.6
Government revenue	(% of GDP)	39.3	39.4	41.1	43.8
Government debt	(million euro)	14 810	16 039	17 579	18 801
	(% of GDP)	45.9	44.4	44.4	46.6
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0
Lithuania					
GDP mp	(million euro)	56 709	67 081	74 317	78 996
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	-652	-482	-493	-1 012
	(% of GDP)	-1.1	-0.7	-0.7	-1.3
Government expenditure	(% of GDP)	37.3	36.5	37.2	39.4
Government revenue	(% of GDP)	36.2	35.8	36.5	38.1
Government debt	(million euro)	24 570	25 703	27 581	29 992
	(% of GDP)	43.3	38.3	37.1	38.0
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	0	0	0	0
	(% of GDP)	0.0	0.0	0.0	0.0
Luxembourg					
GDP mp	(million euro)	73 039	76 731	82 115	86 180
Government deficit (-) / surplus (+)	(million euro)	814	164	-538	766
	(% of GDP)	1.1	0.2	-0.7	0.9
Government expenditure	(% of GDP)	42.4	44.3	46.4	46.8
Government revenue	(% of GDP)	43.5	44.5	45.7	47.7
Government debt	(million euro)	17 664	19 107	20 268	22 649
	(% of GDP)	24.2	24.9	24.7	26.3
memo: Intergovernmental lending	(million euro)	667	656	640	619
	(% of GDP)	0.9	0.9	0.8	0.7

Sursa: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap>
accesat în data de 25.11.2025.

În 2024, raportul total al cheltuielilor guvernamentale față de PIB, în zona euro, a fost de 49,5% din PIB, iar raportul total al veniturilor guvernamentale raportate la PIB a fost de 46,4%. Valorile pentru UE au fost de 49,2%, respectiv 46,0%. Raporturile veniturilor și cheltuielilor guvernamentale au crescut atât în zona euro, cât și în UE, comparativ cu anul 2023. (Sursa: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-ap> accesat în data de 25.11.2025).

Informații suplimentare privind deficitul bugetar pentru fiecare stat membru UE pot fi găsite cu ajutorul Eurostat accesând linkul *Government deficit/surplus, debt and associated data* https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/view/gov_10dd_edpt1/default/table?lang=en

Tabelul 9. Evoluția datelor referitoare la deficitul bugetar pentru statele UE din primul eșantion

TIME	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO										
European Union - 27 countries (from 2020)	-1.9	-1.4	-0.9	-0.4	-0.5	-6.7	-4.6	-3.2	-3.4	-3.1
Belgium	-2.5	-2.4	-0.8	-1.0	-2.0	-9.0	-5.4	-3.6	-4.0	-4.4
Bulgaria	-1.9	0.3	1.6	1.7	2.2	-3.8	-4.0	-2.9	-2.0	-3.0
Czechia	-0.7	0.7	1.5	0.9	0.3	-5.6	-5.0	-3.1	-3.7	-2.0
Denmark	-0.9	0.3	1.7	0.8	4.3	0.4	4.1	3.4	3.4	4.5
Germany	0.9	1.1	1.3	1.9	1.3	-4.4	-3.2	-1.9	-2.5	-2.7
Estonia	0.2	-0.1	-0.5	-0.6	-0.1	-5.4	-2.5	-1.0	-2.7	-1.7
Ireland	-2.0	-0.8	-0.3	0.1	0.4	-4.9	-1.3	1.6	1.4	4.0
Greece	-5.9	0.2	0.7	0.9	0.8	-9.6	-7.2	-2.6	-1.4	1.2
Spain	-5.3	-4.2	-3.1	-2.6	-3.1	-9.9	-6.7	-4.6	-3.3	-3.2
France	-3.9	-3.8	-3.4	-2.3	-2.4	-8.9	-6.6	-4.7	-5.4	-5.8
Croatia	-3.5	-1.0	0.6	-0.1	0.2	-7.2	-2.6	0.1	-0.8	-1.9
Italy	-2.5	-2.4	-2.5	-2.2	-1.5	-9.4	-8.9	-8.1	-7.2	-3.4
Cyprus	-0.8	0.5	2.1	-3.4	1.0	-5.6	-1.6	2.7	1.7	4.1
Latvia	-1.5	0.0	-0.3	-1.4	-0.2	-4.1	-7.2	-4.9	-2.4	-1.8
Lithuania	-0.8	0.0	0.4	0.5	0.4	-6.4	-1.1	-0.7	-0.7	-1.3
Luxembourg	1.3	1.9	1.4	3.2	2.7	-3.1	1.1	0.2	-0.7	0.9

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/table?lang=en accesat în data de 25.11.2025

5. Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene

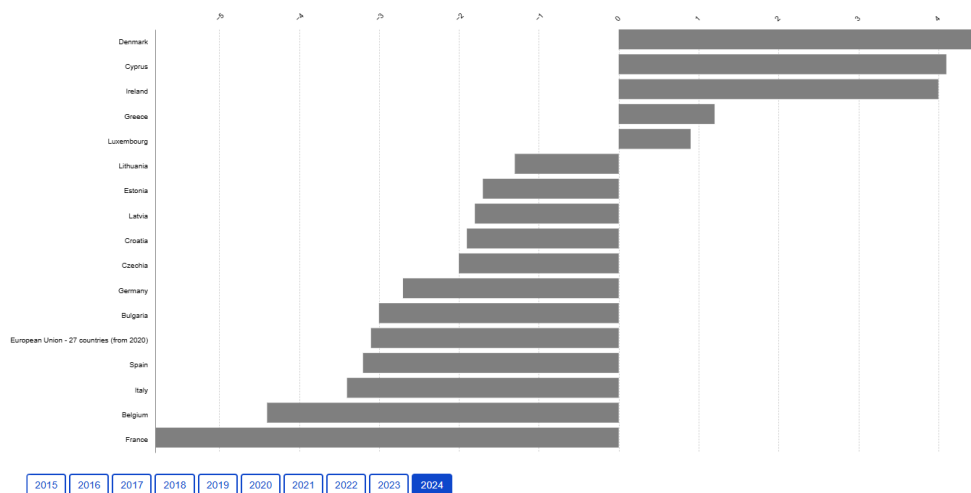

Figura 44. Reprezentarea evoluției deficitului bugetar pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/bar?lang=en accesat în data de 25.11.2025

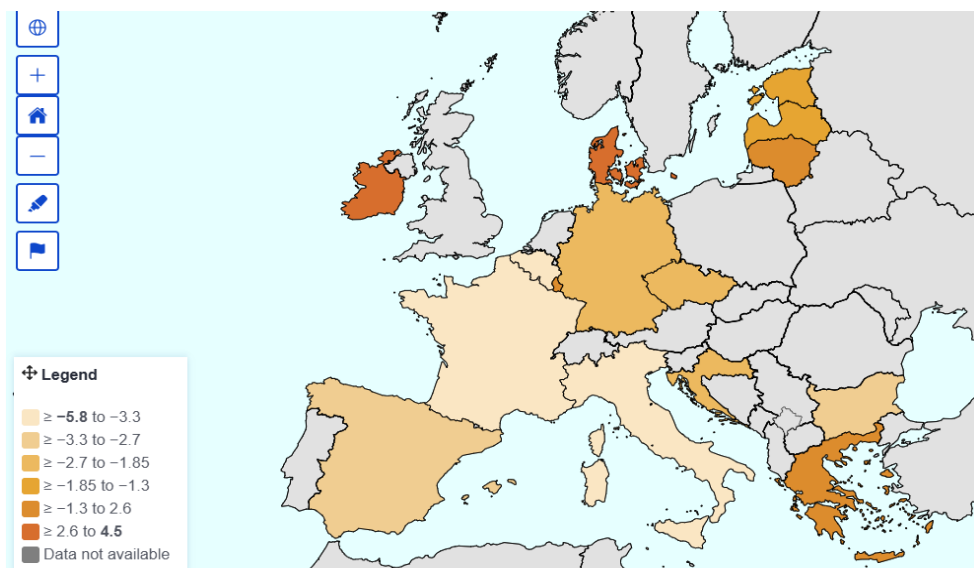

Figura 45. Reprezentarea spațială a evoluției deficitului bugetar pentru anul 2024 în primul eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/map?lang=en accesat în data de 25.11.2025

5.2. Analiza realităților juridice, instituționale și economice din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene din cel de-al doilea eșantion

Din cel de-al doilea eșantion alfabetic de state membre ale UE potrivit Eurostat au fost considerate în cadrul studiului următoarele țări: Ungaria, Malta, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia, Finlanda, Suedia.

5.2.1. Analiza evoluției ratei inflației în statele membre UE din cel de-al doilea eșantion alfabetic

Așa cum precizam anterior, *inflația reprezintă creșterea persistentă și generalizată a nivelului general al prețurilor bunurilor și serviciilor dintr-o economie, ceea ce conduce la diminuarea puterii de cumpărare a monedei*. Valorile ratei inflației pentru țările din cadrul UE se pot consulta cu ajutorul bazei de date statistice a Eurostat accesând linkul următor: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Pornind de la prima modalitate de determinare a ratei inflației pe baza Indicelui prețurilor de consum (IPC), se scade 100 pentru a se obține rata inflației.

$$\text{Rata inflației} = \text{IPC (HICP)} - 100$$

Valorile IPC (HICP – *Harmonised index of consumer prices*) pot fi consultate cu ajutorul bazei de date a Eurostat accesând linkul următor: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/economy?lang=en&subtheme=prc.prc_hicp&display=list&sort=category&extractionId=prc_hicp_midx. Acesta se centralizează atât lunar, cât și anual.

În România, IPC este calculat de către Institutul Național de Statistică (www.insse.ro) atât lunar (<http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipc1&lang=ro>), cât și anual (<https://insse.ro/cms/ro/content/ipc%E2%80%93serie-de-date-anuala>).

O a doua modalitate este cea directă, atunci când valorile sunt disponibile. De altfel, pe Eurostat se pot consulta direct valorile ratei inflației lunare și anuale.

Rata anuală a inflației se poate consulta cu ajutorul următorului link: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/table?lang=en&category=prc.prc_hicp, iar din aceste valori se scade 100.

Tabelul 10. Evoluția IPC anual pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion

TIME	2020	2021	2022	2023	2024
GEO					
European Union - 27 countries (from 2020)	105.76	108.82	118.82	126.38	129.67
Hungary	113.15	119.04	137.22	166.59	166.56
Malta	106.37	107.12	113.69	120.01	122.94
Netherlands	106.96	109.98	122.78	127.81	131.92
Austria	108.47	111.46	121.07	130.40	134.21
Poland	108.6	114.3	129.4	143.5	148.7
Portugal	103.58	104.55	113.03	118.98	122.15
Romania	110.67	115.21	129.06	141.64	149.91
Slovenia	104.82	106.97	116.94	125.38	127.87
Slovakia	108.47	111.53	125.05	138.79	143.17
Finland	103.98	106.12	113.74	118.67	119.83
Sweden	107.63	110.49	119.30	126.44	128.08

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/table?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 09.12.2025

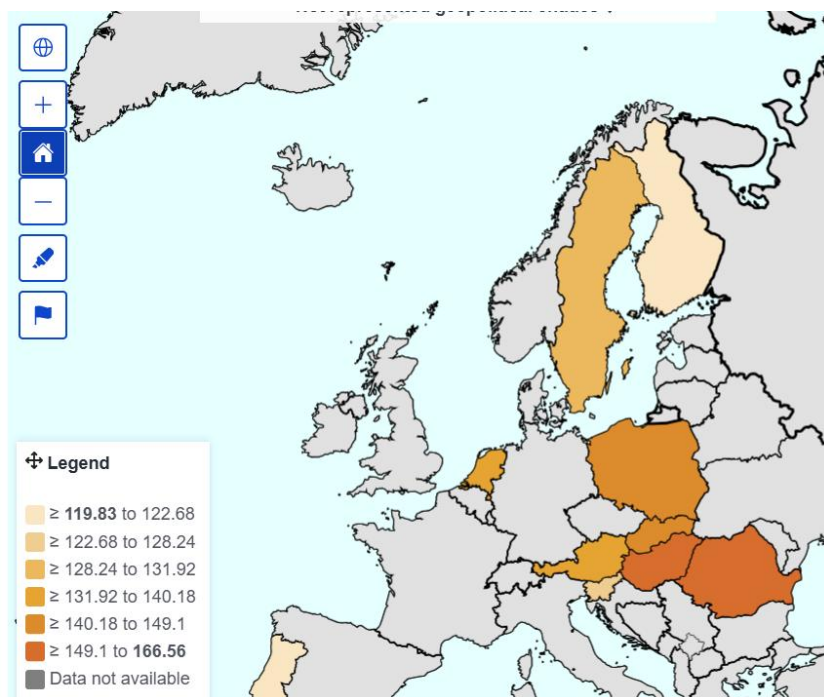

Figura 46. Reprezentarea spațială a IPC pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/map?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 09.12.2025

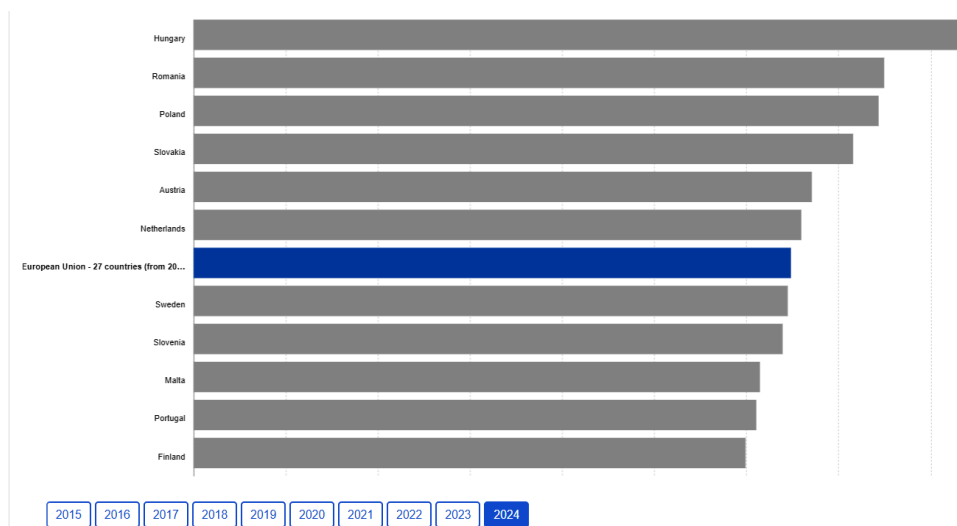

Figura 47. Reprezentarea IPC pentru anul 2024 în cel de-al doilea eşantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_aind/default/bar?lang=en&category=prc.prc_hicp accesat în data de 09.12.2025

Rata lunară a inflației poate fi identificată accesând linkul următor: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/table?lang=en.

Tabelul 11. Evoluția ratei lunare a inflației pentru statele UE din cel de-al doilea eşantion

TIME	2025-06	2025-07	2025-08	2025-09	2025-10	2025-11
GEO						
European Union - 27 countries (from 2015)	2.3	2.4	2.4	2.6	2.5	:
Hungary	4.6	4.2	4.2	4.3	4.2	:
Malta	2.5	2.5	2.7	2.4	2.5	2.4 (e)
Netherlands	2.8	2.5	2.4	3.0	3.0	2.6 (e)
Austria	3.2	3.7	4.1	3.9	4.0	4.1 (e)
Poland	3.4	2.9	2.7	2.9	2.9	:
Portugal	2.1	2.5	2.5	1.9	2.0	2.1 (e)
Romania	5.8	6.6	8.5	8.6	8.4	:
Slovenia	2.5	2.9	3.0	2.7	3.1	2.4 (e)
Slovakia	4.6	4.6	4.4	4.6	3.9	3.8 (e)
Finland	1.9	1.9	2.2	2.2	1.4	1.4 (e)
Sweden	2.9	3.1	3.4	3.2	3.1	:

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/table?lang=en accesat în data de 09.12.2025

Reprezentarea grafică a ratei lunare a inflației pentru cele 11 țări se poate face sub forma de hartă, astfel:

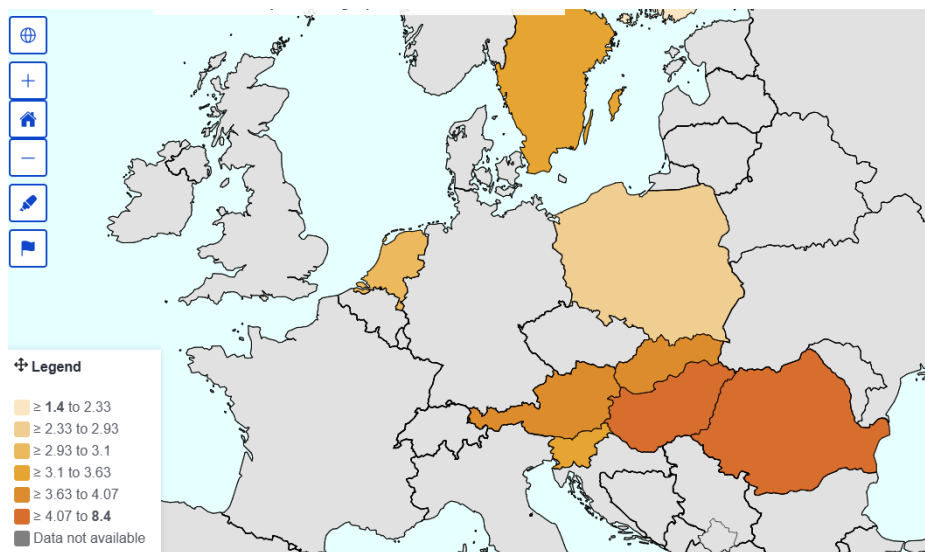

Figura 48. Reprezentarea spațială a ratei lunare a inflației pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/map?lang=en accesat în data de 09.12.2025

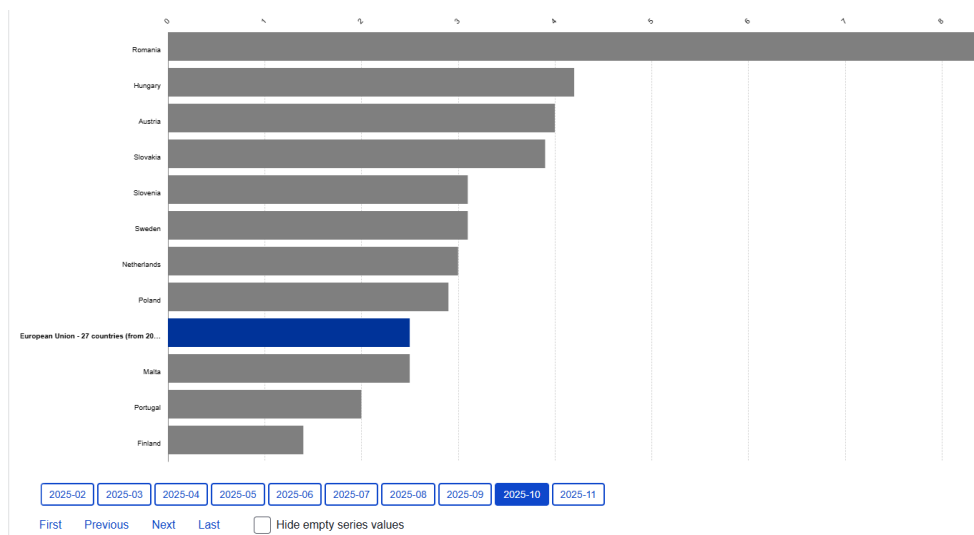

Figura 49. Reprezentarea ratei lunare a inflației pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/bar?lang=en accesat în data de 09.12.2025

5.2.2. Analiza evoluției ratei șomajului la nivelul statelor membre ale UE din cel de-al doilea eșantion

Consultând valorile ratei anuale, trimestriale și lunare a șomajului pentru cele 11 țări supuse analizei pe baza datelor disponibile pe baza de date a Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, constatăm următoarele:

- La nivel anual: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en
- Trimestrial: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_q/default/table?lang=en
- Lunar: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en

Rata anuală a șomajului https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en pentru cele 11 țări analizate se prezintă astfel:

Tabelul 12. Evoluția ratei anuale a șomajului pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion

TIME	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO								
European Union - 27 countries (from 2020)	3	7.4	6.8	7.2	7.1	6.2	6.1	5.9
Hungary	0	3.6 (b)	3.3	4.1	4.0	3.6	4.1	4.5
Malta	0	4.0	4.1	4.9	3.8	3.5	3.5	3.1
Netherlands	9	4.9	4.4	4.9	4.2	3.5	3.6	3.7
Austria	9	5.2	4.8	6.0	6.2	4.8	5.1	5.2
Poland	0	3.9	3.3 (b)	3.2	3.4	2.9	2.8	2.9
Portugal	2	7.2	6.6	7.1	6.7	6.2	6.5	6.5
Romania	1	5.3	4.9	6.1	5.6	5.6	5.6	5.4
Slovenia	6	5.1	4.4	5.0	4.8	4.0	3.7	3.7
Slovakia	1	6.5	5.7	6.7	6.8	6.1	5.8	5.3
Finland	7	7.5	6.8	7.7	7.7	6.8	7.2	8.4
Sweden	8	6.5	6.9	8.5	8.9	7.5	7.7	8.4

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/table?lang=en
accesat în data de 09.12.2025

Iar reprezentarea grafică a ratei anuale a șomajului poate fi realizată astfel:

5. Analiza crizei politice, economice și administrative actuale la nivelul uniunii europene

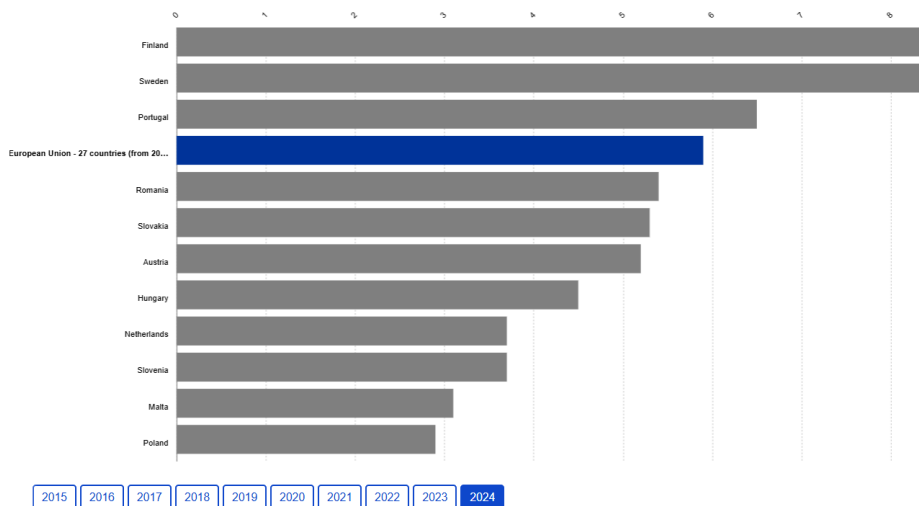

Figura 50. Reprezentarea ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/bar?lang=en accesat în data de 09.12.2025

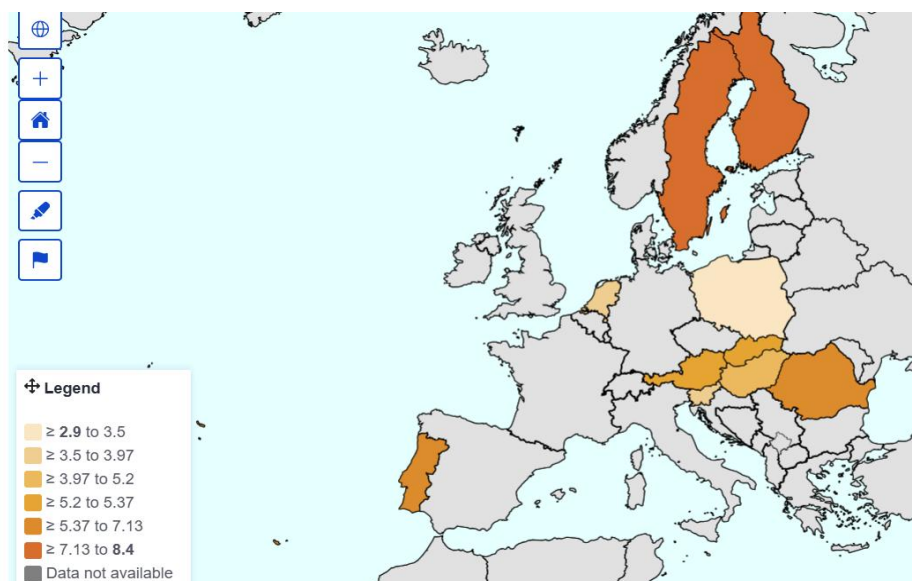

Figura 51. Reprezentarea spațială a ratei anuale a șomajului pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_a/default/map?lang=en accesat în data de 09.12.2025

Evoluția valorilor pentru *rata lunară a șomajului* https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en se prezintă astfel:

Tabelul 13. Evoluția ratei lunare a șomajului pentru statele UE din cel de-al doilea eșantion

TIME	2025-02	2025-03	2025-04	2025-05	2025-06	2025-07	2025-08	2025-09	2025-10
GEO									
European Union - 27 countries (from 2020)	5.9	6.0	5.9	6.0	6.0	6.0	6.0	6.0	6.0
Hungary	4.3	4.2	4.3	4.3	4.4	4.3	4.3	4.5	4.5
Malta	3.2	3.1	3.0	2.9	2.9	2.9	2.9	3.0	3.1
Netherlands	3.8	3.9	3.8	3.8	3.8	3.8	3.9	4.0	4.0
Austria	5.3	5.6	5.6	5.6	6.0	5.6	6.0	5.6	5.8
Poland	3.1	3.1	3.1	3.0	3.1	3.2	3.2	3.2	3.2
Portugal	6.3	6.3	6.2	6.2	6.1	5.9	6.0	6.0	5.9
Romania	6.0	6.0	6.0	6.1	6.0	6.0	6.1	6.1	5.9
Slovenia	3.9	3.8	3.5	3.4	3.5	3.7	4.0	4.3	4.7
Slovakia	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.4	5.5	5.6	5.6
Finland	9.2	9.5	9.1	8.8	10.0	9.9	10.1	9.6	10.3
Sweden	8.8	8.1	8.5	9.1	8.4	8.9	8.8	8.8	9.3

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/table?lang=en accesat în data de 09.12.2025

Iar reprezentarea grafică ratei șomajului pentru luna octombrie 2025 în cele 11 țări analizate se prezintă astfel:

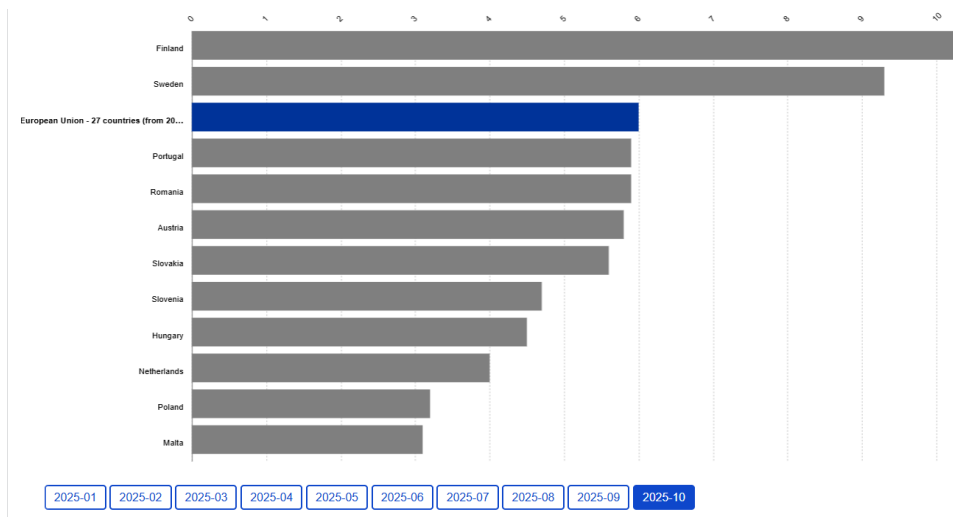

Figura 52. Reprezentarea ratei lunare a șomajului pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/bar?lang=en accesat în data de 09.12.2025.

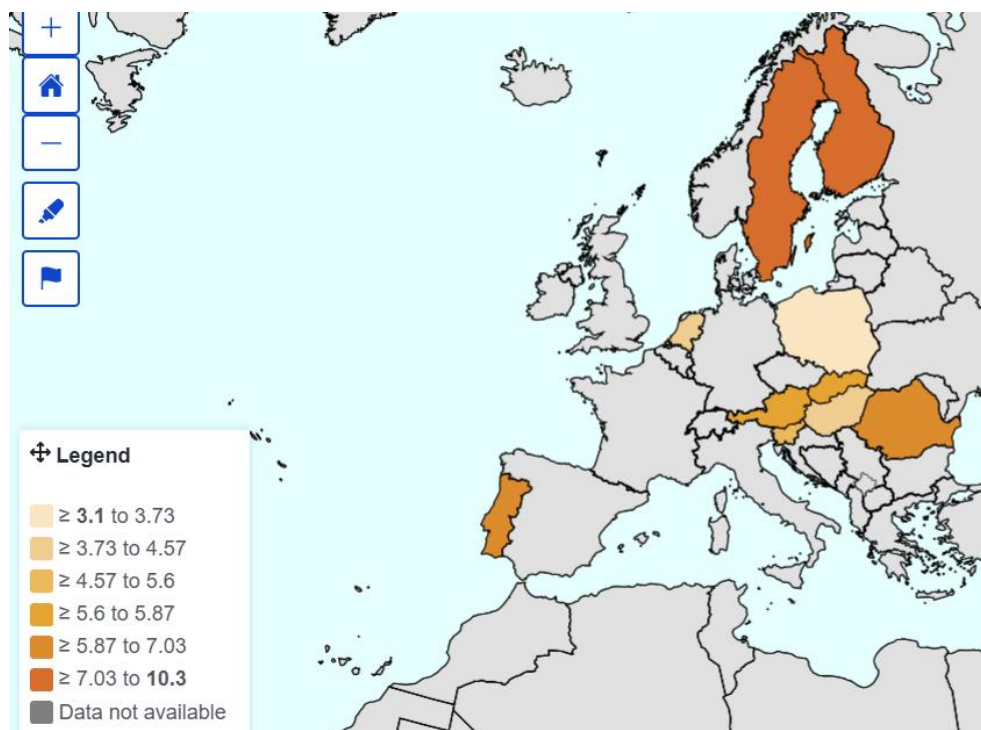

Figura 53. Reprezentarea spațială a ratei lunare a șomajului pentru luna octombrie 2025 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/une_rt_m/default/map?lang=en
accesat în data de 09.12.2025.

5.2.3. Analiza evoluției soldului balanței de plăți externe pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion

Valorile soldului balanței de plăți externe pentru cele 11 țări din cadrul UE supuse studiului se pot consulta cu ajutorul bazei de date a Eurostat care poate fi accesată cu ajutorul linkului următor <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, și se fac următoarele constatări:

- La nivel anual: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/table?lang=en
- Trimestrial: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_q/default/table?lang=en

- Lunar: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_m/default/table?lang=en

Balanța anuală de plăți externe pentru cele 11 țări analizate se prezintă astfel:

Tabelul 14. Evoluția soldului balanței de plăți externe pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion

TIME	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO						
Hungary	-985.9	-1 468.8	-6 768.2	-15 138.1	-16.8	3 254.8
Malta	2 611.8	2 388.2	1 563.8	-137.9	1 315.5	1 637.7
Netherlands	56 398.8	46 473.8	91 361.0	67 366.8	98 949.8	182 661.8
Austria	9 481.8	12 885.8	7 847.0	-5 816.8	7 673.8	7 545.8
Poland	-1 438.7	12 616.9	-7 787.3	-14 881.4	11 592.6	2 618.6
Portugal	1 673.8	-1 385.8	-1 436.8	-4 938.8	1 474.8	5 959.8
Romania	-18 898.2	-11 288.1	-17 424.1	-26 848.4	-21 499.2	-28 853.1
Slovenia	3 185.4	3 423.2	1 887.4	-529.4	3 842.9	3 861.9
Slovakia	-3 334.7	-429.8	-4 924.9	-18 588.6	-3 736.1	-6 821.1
Finland	-329.8	1 888.8	823.8	-6 438.8	-2 583.8	-1 858.8
Sweden	24 593.9	26 772.5	33 184.6	21 748.3	31 185.7	33 874.8

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/table?lang=en accesat în data de 09.12.2025.

Iar reprezentarea grafică a valorilor balanței anuale de plăți externe a celor 11 țări analizate se prezintă astfel:

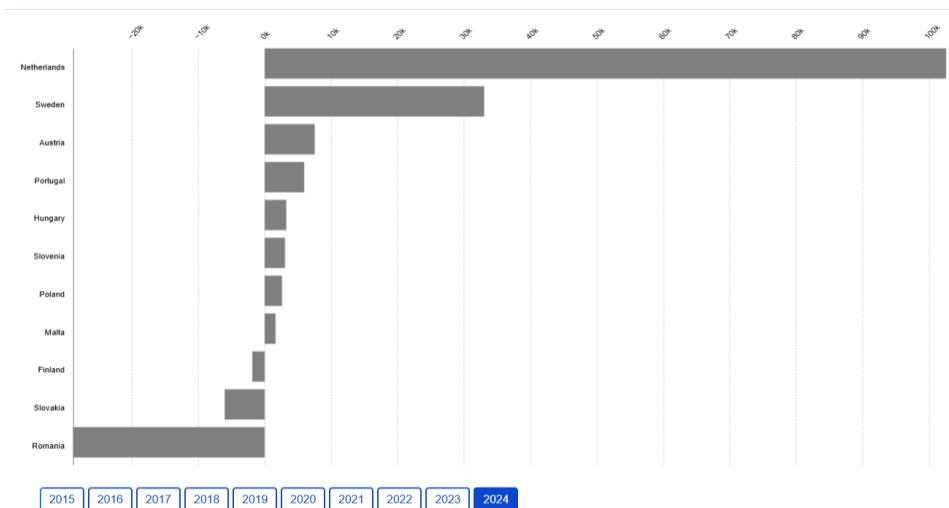

Figura 54. Reprezentarea soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/bar?lang=en accesat în data de 09.12.2025

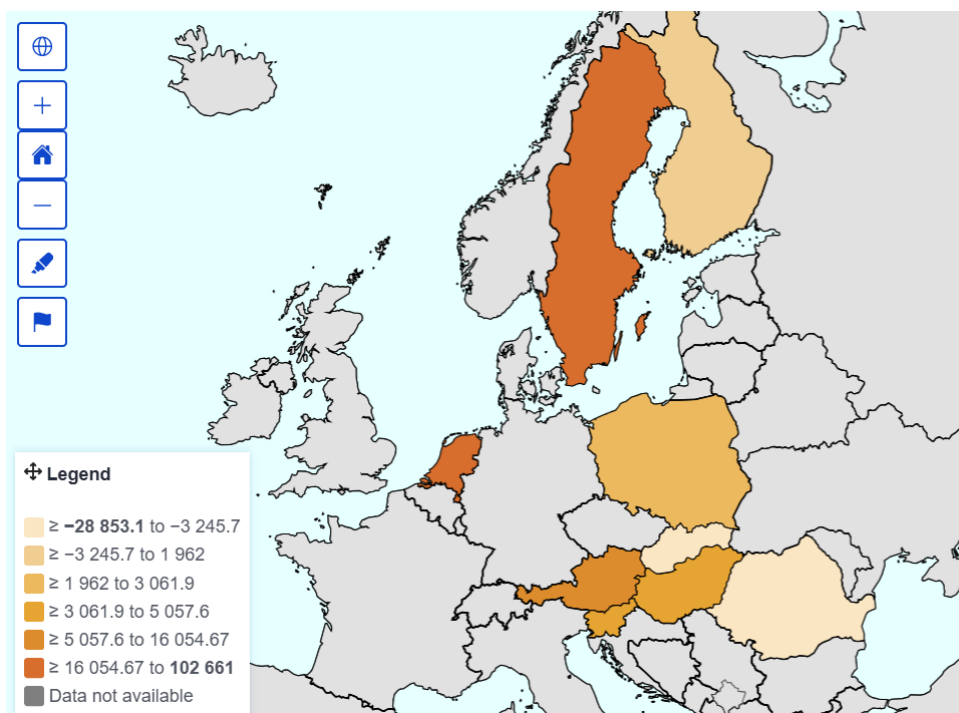

Figura 55. Reprezentarea spațială a soldului anual al balanței de plăți externe pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_c6_a/default/map?lang=en
accesat în data de 09.12.2025

Criza actuală cu care se confruntă Uniunea Europeană este una complexă, și are o influență directă asupra inflației, șomajului, precum și asupra balanței de plăți externe a țărilor membre ale UE, precum și asupra deficitelor lor bugetare ceea ce determină implicații profunde asupra echilibrelor macroeconomice.

Informații suplimentare privind deficitul bugetar pentru fiecare stat membru UE pot fi găsite cu ajutorul Eurostat accesând linkul Government deficit/surplus, debt and associated data https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/view/gov_10dd_edpt1/default/table?lang=en

Tabelul 15. Evoluția deficitului bugetar pentru statele membre ale UE din cel de-al doilea eșantion

TIME	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GEO										
European Union - 27 countries (from 2020)	-1.9	-1.4	-0.9	-0.4	-0.5	-6.7	-4.6	-3.2	-3.4	-3.1
Hungary	-2.0	-1.8	-2.5	-2.0	-2.0	-7.5	-7.1	-6.2	-6.8	-5.0
Malta	-0.8	1.1	3.4	1.9	0.7	-8.7	-7.0	-5.3	-4.4	-3.5
Netherlands	-1.8	0.2	1.4	1.5	1.9	-3.7	-2.3	0.0	-0.4	-0.9
Austria	-0.5	-1.5	-0.8	0.2	0.5	-8.2	-5.7	-3.4	-2.6	-4.7
Poland	-2.6	-2.4	-1.5	-0.2	-0.7	-6.9	-1.7	-3.4	-5.2	-6.5
Portugal	-4.5	-1.9	-3.0	-0.4	0.1	-5.8	-2.8	-0.3	1.3	0.5
Romania	-0.5	-2.5	-2.5	-2.8	-4.4	-9.3	-7.2	-6.5	-6.7	-9.3
Slovenia	-2.8	-2.0	0.1	0.9	0.7	-7.7	-4.6	-3.0	-2.6	-0.9
Slovakia	-2.8	-2.6	-1.0	-1.0	-1.2	-5.3	-5.1	-1.6	-5.3	-5.5
Finland	-2.4	-1.7	-0.6	-0.9	-0.9	-5.5	-2.7	-0.2	-2.9	-4.4
Sweden	-0.3	0.8	1.3	0.7	0.4	-3.2	-0.2	1.0	-0.9	-1.6

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/table?lang=en accesat în data de 09.12.2025

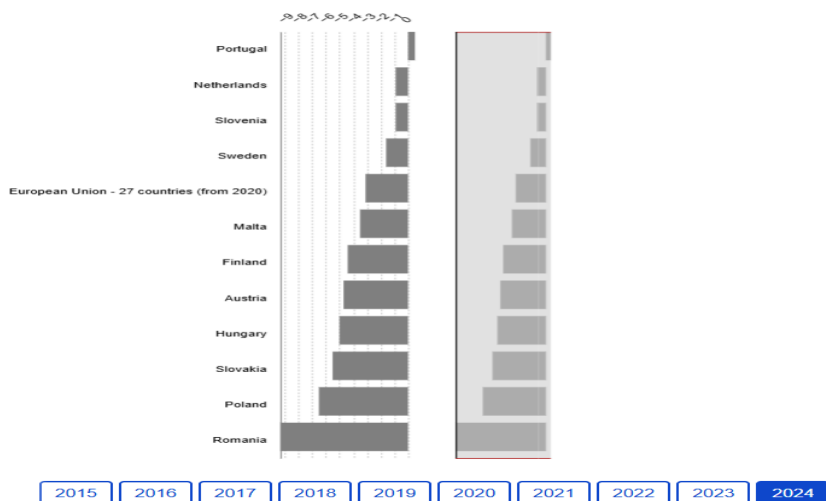

Figura 56. Reprezentarea deficitului bugetar pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE - diagrama sub formă de bare

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/bar?lang=en accesat în data de 09.12.2025

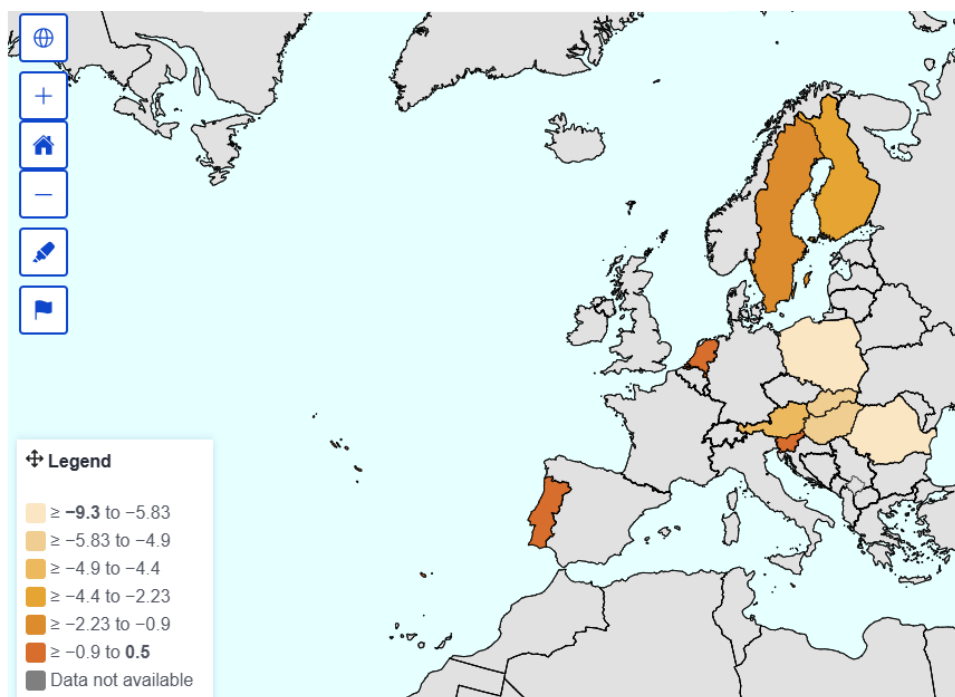

Figura 57. Reprezentarea spațială a deficitului bugetar pentru anul 2024 în cel de-al doilea eșantion de state membre ale UE

Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/map?lang=en accesat în data de 09.12.2025.

6.

ANALIZA REALITĂȚILOR ECONOMICE ȘI JURIDICE ALE PRINCIPALILOR PUTERI ECONOMICE LA NIVEL MONDIAL

În anul 2025, economia globală se caracterizează printr-un grad ridicat de interdependență, transformări accelerate și reconfigurări ale raporturilor de putere între principalele puteri. Evoluțiile recente au determinat adaptări semnificative ale politicilor economice și externe.

1. Statele Unite ale Americii își mențin poziția de lider economic la nivel global, iar politicile economice promovate sunt orientate către stimularea investițiilor strategice, în special în energie și tehnologii avansate, dar și promovarea aplicării unor tarife în relația cu alte state. Din perspectivă juridică, cadrul normativ este caracterizat printr-o modificare a unor reglementări în domenii precum migrația, concurența, protecția datelor și controlul investițiilor străine.

2. Uniunea Europeană și Regatul Unit. Uniunea Europeană este în continuare un actor economic important la nivel mondial, având la bază funcționarea pieței unice și un cadru juridic armonizat. Economia europeană este caracterizată prin diversitate și sustenabilitate, sprijinirea tranziției verzi și a digitalizării. Sistemul juridic european este complex, incluzând reglementări extinse în domenii precum concurența, protecția mediului și piața digitală.

Regatul Unit, în contextul post-Brexit, își redefinesc cadrul economic și juridic. Deși economia britanică rămâne una dintre cele mai dezvoltate la nivel global, aceasta se confruntă cu provocări generate de noile relații economice cu Uniunea Europeană și SUA.

3. China reprezintă o putere economică mondială, având un model de dezvoltare caracterizat printr-un rol semnificativ al statului. Creșterea economică este susținută de investiții în infrastructură și tehnologii

emergente, însă este influențată de provocări precum încetinirea cererii interne și tensiunile comerciale. Cadrul juridic reflectă o intervenție extinsă a statului în economie, inclusiv în reglementarea sectorului tehnologic și financiar.

4. Japonia rămâne una dintre cele mai avansate economii la nivel global, caracterizată printr-un nivel ridicat de dezvoltare tehnologică și industrială. Economia japoneză se confruntă cu provocări structurale, precum îmbătrânirea populației și scăderea demografică. Din punct de vedere juridic, Japonia dispune de un cadru normativ stabil și eficient, orientat către susținerea inovării și a competitivității. Politicile publice vizează modernizarea economică și integrarea tehnologiilor digitale.

5. Federația Rusă prezintă un model economic dependent de resursele naturale, în special de sectorul energetic. Economia este influențată de sancțiunile internaționale și de reconfigurarea relațiilor comerciale, ceea ce determină ajustări semnificative ale politicilor economice. Cadrul juridic este caracterizat printr-un grad ridicat de intervenție a statului și prin limitări în ceea ce privește funcționarea mecanismelor concurențiale. Contextul geopolitic influențează în mod direct stabilitatea economică și atractivitatea investițională.

Date statistice privind rata inflației, a șomajului și pentru balanța de plăți externe actualizate pentru marile puteri

Date statistice privind rata inflației, a șomajului și pentru balanța de plăți externe actualizate pentru marile puteri, precum U.K., S.U.A., Japonia, China și Federația Rusă putem accesa cu ajutorul unor baze de date diverse, cum sunt cele centralizate de către:

1. Organisme internaționale

- *Fondul Monetar Internațional* (<https://data.imf.org/en>) oferă baze de date macroeconomice pentru indicatori precum inflație, șomaj, balanța de plăți externe și alți indicatori economici.
- *Banca Mondială* (<https://data.worldbank.org/indicator>) realizează baze de date statistice pentru date macroeconomice pe țări, inclusiv indicatori de inflație și șomaj, dar și balanța de plăți externe (<https://data.worldbank.org/indicator/BN.CAB.XOKA.CD>).

- *Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - OECD* (<https://data-explorer.oecd.org/>) oferă statistici comparabile privind inflația, șomajul și balanța comercială.

2. Surse oficiale din țările respective

- În *Regatul Unit* (UK), pe site-ul Biroului Național de Statistică (Office for National Statistics - <https://www.ons.gov.uk/>) se pot consulta date statistice despre:
 - inflație (<https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/datasets/consumerpriceinflation> și <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/consumerpriceinflation/latest>)
 - șomaj (<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment> și <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment/timeseries/mgsx/lms>)
 - soldul balanței de plăți externe (<https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments>, <https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments/datasets/balanceofpayments/current> și <https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments/datasets/balanceofpayments>).

Astfel, din aceste surse de date statistice pot fi centralizate o serie de informații esențiale cu privire la nivelul acestor fenomene în UK, la nivelul lunii noiembrie 2025, după cum urmează:

Tabelul 16. Date statistice UK

An	Inflație (%)	Șomaj (%)	Cont Curent (% din PIB)
2019	1.8	3.8	- 1.5%
2020	0.9	4.5	- 2.0%
2021	2.6	4.3	- 1.8%
2022	9.1	3.7	- 3.1%
2023	7.3	4.3	- 3.5%
2024	3.3	4.1	- 2.7%

Sursa: <https://www.ons.gov.uk>

- în Statele Unite ale Americii, Bureau of Labor Statistics (<https://www.bls.gov/data/>) furnizează date oficiale pentru: inflație (<https://www.bls.gov/cpi/>) și șomaj. De asemenea, Federal Reserve Economic Data (<https://fred.stlouisfed.org/>) oferă serii istorice cu privire la evoluția ratei inflației, a șomajului și multe alte serii

macroeconomice colectate din agențiile guvernamentale. U.S. Bureau of Economic Analysis publică balanța de plăți externe și contului curent care poate fi consultată accesând linkul următor <https://www.bea.gov/>.

Tabelul 17. Date statistice SUA

An	Inflație (%)	Șomaj (%)	Cont curent al Balanței de plăți (mld. USD)
2019	1.8	3.7	deficit (- 480)
2020	1.2	8.1	deficit (- 600)
2021	4.6	5.3	deficit (- 700)
2022	7.9	3.6	deficit (- 800)
2023	4.1	3.6	deficit (- 750)
2024	2.9	4.1	deficit (- 720)

Sursa: <https://www.bls.gov/data/> și <https://www.bea.gov/>

- În Japonia există mai multe organisme care realizează și furnizează date statistice, precum Cabinet Office & Statistics Bureau of Japan (<https://www.stat.go.jp/english/>) pentru rata inflației și rata șomajului, dar și Bank of Japan (<https://www.boj.or.jp/en/>) pentru Balanța de plăți externe / cont curent.

Tabelul 18. Date statistice Japonia

An	Inflație (%)	Șomaj (%)	Cont Curent (% din PIB)
2019	0.5	2.4	3.0%
2020	0.0	2.8	2.8%
2021	0.2	2.8	2.8%
2022	2.5	2.6	2.6%
2023	3.3	2.6	2.5%
2024	2.2	2.5	2.6%

Sursa: <https://www.stat.go.jp/english/> și <https://www.boj.or.jp/en/>

- În China, National Bureau of Statistics of China (<https://www.stats.gov.cn/english/>) furnizează date statistice referitoare la rata inflației și rata șomajului urban, iar datele statistice privind balanța de plăți externe și contul curent sunt centralizate de către State Administration of Foreign Exchange / People's Bank of China (<https://www.safe.gov.cn/en/>).

Tabelul 19. Date statistice China

An	Inflație (%)	Șomaj urban (%)	Cont Curent (% din PIB)
2019	2.9	5.2	1.4%
2020	2.3	5.8	1.6%
2021	1.5	5.0	1.8%
2022	2.0	5.5	1.6%
2023	0.2	4.6	1.4%
2024	0.2	4.6	1.5%

Sursa: <https://www.stats.gov.cn/english/> și <https://www.safe.gov.cn/en>

- În Federația Rusă, datele statistice privind evoluția ratei inflației și a șomajului sunt furnizate de către Federal State Statistics Service (<https://eng.rosstat.gov.ru/>) în cadrul secțiunii Economy & Social, în timp ce datele statistice privind balanța de plăți externe și contul curent sunt centralizate de către Bank of Russia (<https://bankofrussia.org/>).

Tabelul 20. Date statistice Rusia

An	Inflație (%)	Șomaj (%)	Cont Curent (% din PIB)
2019	4.5	4.6	13.7%
2020	3.4	5.8	19.2%
2021	6.7	4.8	16.5%
2022	13.8	4.0	18.5%
2023	5.8	3.2	19.5%
2024	8.4	2.5	20.3%

Sursa: <https://eng.rosstat.gov.ru/> și <https://bankofrussia.org/>

Observație

O parte dintre datele statistice disponibile privind balanța de plăți externe vizează exclusiv contul curent, exprimat ca pondere în PIB; în consecință, anumite tabele includ doar acest indicator. Contul curent reflectă soldul balanței de plăți externe raportat la PIB și se compune din balanța bunurilor și serviciilor, la care se adaugă veniturile primare și transferurile curente. În schimb, soldul balanței comerciale reprezintă exclusiv diferența dintre exporturile și importurile de bunuri.

Astfel, o analiză comparativă a marilor puteri economice și politice la nivel mondial, evidențiază existența unor tendințe comune, precum promovarea unor politici cu accent pe digitalizare și inovare socială, dar și

orientarea către sustenabilitate. În același timp, persistă diferențe semnificative în ceea ce privește modelele de reglementare, gradul de intervenție publică și nivelul de deschidere economică. În anul 2025, interacțiunea dintre dimensiunea economică și cea juridică constituie un factor esențial în determinarea competitivității și stabilității principalelor puteri economice, influențând în mod direct evoluția mediului global al afacerilor publice.

BIBLIOGRAFIE

1. Beyers, J., Eising, R., & Maloney, W. (2008). Researching interest group politics in Europe and elsewhere: Much we study, little we know? *West European Politics*, 31(6), 1103–1128. <https://doi.org/10.1080/01402380802370443>
2. Boin, A., Hart, P. T., & McConnell, A. (2017). *The politics of crisis management*. Cambridge University Press.
3. Börzel, T. A. (2005). Europeanization: How the European Union interacts with its member states. In S. Bulmer & C. Lequesne (Eds.), *The member states of the European Union* (pp. 45–69). Oxford University Press.
4. Cini, M., & Pérez-Solórzano Borragán, N. (Eds.). (2022). *European Union politics* (7th ed.). Oxford University Press.
5. European Central Bank. (2024). *Annual report*. <https://www.ecb.europa.eu>
6. European Commission. (2024). *Digital Economy and Society Index (DESI) report*. <https://digital-strategy.ec.europa.eu>
7. European Commission. (2024). *EU budget 2021–2027 explained*. <https://commission.europa.eu>
8. Eurostat. (2025). *Inflation, unemployment and balance of payments statistics*. <https://ec.europa.eu/eurostat>
9. Hix, S., & Høyland, B. (2022). *The political system of the European Union* (4th ed.). Bloomsbury Academic.
10. Heinemann, F., & Hennighausen, T. (2012). EU budget reform: Principles and politics. *Fiscal Studies*, 33(1), 1–23.
11. Laffan, B., & Lindner, J. (2019). *The budget: Who gets what, when, and how*. Oxford University Press.
12. Mergel, I., Edelmann, N., & Haug, N. (2019). Defining digital transformation in public administration. *Government Information Quarterly*, 36(4), 101385. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2019.06.002>

13. Nugent, N. (2017). *The government and politics of the European Union* (8th ed.). Palgrave Macmillan.
14. Richardson, J. (Ed.). (2015). *European Union: Power and policy-making* (4th ed.). Routledge.
15. United Nations. (2024). *UN E-Government Survey 2024*. <https://publicadministration.un.org>
16. Wallace, H., Pollack, M. A., & Young, A. R. (Eds.). (2015). *Policy-making in the European Union* (7th ed.). Oxford University Press.
17. World Bank. (2025). *World Development Indicators*. <https://data.worldbank.org>

Resurse web

- <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-adopted_ro accesat în data de 5.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/spending_ro accesat în data de 10.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies_ro accesat în data de 1.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/types-institutions-and-bodies_ro accesat în data de 1.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_ro
- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro accesat în data de 12.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_ro accesat în data de 14.10.2025. (duplicat păstrat doar o dată – vezi observația de mai jos)

- https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_ro accesat în data de 12.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities/european-union-priorities-2024-2029_ro accesat în data de 1.10.2025.
- https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities/how-eu-priorities-are-set_ro accesat în data de 30.09.2025.
- <https://op.europa.eu/webpub/com/general-report-2020/ro/> accesat în data de 30.10.2025

ISBN 978-606-37-3065-8